COMISIYNYDD HEDDLU A THROSEDD GOGLEDD CYMRU

DATGANIAD O GYFRIFON GRŴP 2015 – 2016

Tabl o'r Cynnwys

Adroddiad Naratif 3

Datganiad Grŵp o Bolisïau Cyfrifyddu 10

Datganiad o'r Cyfrifoldebau am Gyfrifon Grŵp 26

Datganiad o'r Symudiadau yng Nghronfeydd y Grŵp 27

Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr y Grŵp 2015-2016 28

Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr y Grŵp 2014-2015 29

Mantolen y Grŵp 30

Datganiad Llif Arian y Grŵp 31

Nodiadau ar y Datganiad o Gyfrifon Grŵp 32

Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu 69

Geirfa Termau 70

Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i Aelodau Comisiynydd Heddlu a Throseddu Gogledd Cymru 81

Crynodeb o Wariant a Chyllid Cyfalaf 2015-2016 84

Adroddiad Naratif

Cyflwyniad

Mae'r Datganiad o Gyfrifon ar gyfer 2015-2016 yn rhoi darlun o sefyllfa ariannol y grŵp ar 31 Mawrth 2016 ynghyd â chrynodeb o'r incwm a'r gwariant yn ystod y flwyddyn hyd 31 Mawrth 2016. Mae diwedd 2015-2016 yn nodi'r bedwaredd flwyddyn ers cyflwyniad Comisiynwyr Heddlu a Throsedd yng Nghymru a Lloegr yn dilyn gweithrediad Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011.

Mewn egwyddor, mae'r Ddeddf wedi sefydlu'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl fel corfforaethau undyn, gyda'r ddau yn endidau cyfreithiol ar wahân sy'n gallu cyflogi staff, llunio contractau a chymryd rhan mewn achosion cyfreithiol. Cyfrifoldeb y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw sicrhau bod yr heddlu yn effeithiol ac effeithlon a bydd yn comisiynu'r Prif Gwnstabl i gyflawni hyn. Mae'r Ddeddf hefyd wedi sefydlu Panelau Heddlu a Throsedd ar gyfer pob ardal blismona sydd yn gyfrifol am ddal y Comisiynwyr Heddlu a Throsedd yn atebol am eu penderfyniadau a'u gweithredoedd.

Mae'n ofynnol i'r ddau gorfforaeth undyn baratoi eu Datganiad o Gyfrifon statudol endid sengl ar wahân, yn unol â'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol a'r Safonau Riportio Ariannol Rhyngwladol perthnasol. Yn ychwanegol, mae'n ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gynhyrchu set o Gyfrifon Grŵp.

1. Strwythur y Grŵp

Yn dilyn cyflwyniad Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael ei adnabod fel y sefydliad daliannol ac ystyrir y Prif Gwnstabl yn endid sydd yn eiddo 100% i'r sefydliad daliannol. Mae natur strwythur y grŵp wedi'i bennu mewn deddfwriaeth a chaiff cyfrifon y grŵp eu paratoi yn unol â'r arfer cyfrifyddu statudol.

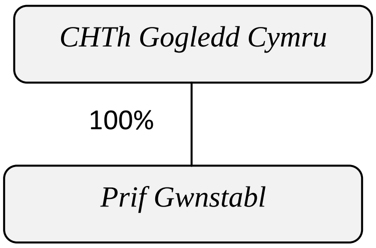

2. Datganiad o Gyfrifon Grŵp

Mae'r cyfrifon grŵp yn cyflwyno darlun manwl o faterion ariannol y Grŵp, y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl ac yn cynnwys:-

- Datganiad Grŵp o Bolisïau Cyfrifyddu (Tudalen 10)
  Mae'r datganiad hwn yn cefnogi'r cyfrifon ac yn rhoi manylion am yr egwyddorion, y rheolau a'r arferion penodol y bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn eu defnyddio wrth baratoi a chyflwyno'r datganiadau ariannol.

- Datganiad o'r Cyfrifoldebau am Gyfrifon Grŵp (Tudalen 26)
  Mae'n pennu cyfrifoldebau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Swyddog Cyllid mewn perthynas â'r Datganiad o Gyfrifon ac yn cadarnhau bod y cyfrifon wedi'u paratoi yn unol â gofynion y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol.

- Datganiad o'r Symudiadau yng Nghronfeydd y Grŵp (Tudalen 27)
  Mae'r datganiad yn dangos symudiadau yn y flwyddyn yn y gwahanol gronfeydd sy'n cael eu dal gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, wedi eu dadansoddi fesul cronfeydd defnyddiadwy (y rhai y gellir eu

defnyddio i ariannu gwariant) a chronfeydd annefnyddadwy eraill (cyfrifyddu technegol yn bennaf).

- Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr y Grŵp (Tudalen 28)
  Mae'r datganiad hwn yn dangos costau cyfrifyddu darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethiant.

- Mantolen y Grŵp (Tudalen 30)
  Mae'n dangos gwerth asedau ac ymrwymiadau a gydnabyddir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar ddyddiad y Fantolen. Mae asedau net y Comisiynydd Heddlu a Throsedd (asedau llai dyledion) yn cyd-fynd â balansau'r cronfeydd sydd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

- Datganiad Llif Arian y Grŵp (Tudalen31)
  Mae'r datganiad Llif Arian yn dangos y newidiadau mewn arian parod ac eitemau cyfwerth ag arian parod y Comisiynydd yn ystod y flwyddyn.

- Nodiadau ar y Datganiad o Gyfrifon Grŵp (Tudalennau 32 - 66)
  Dyma'r holl nodiadau esboniadol sy'n esbonio mewn mwy o fanylder nifer o eitemau sy'n berthnasol i'r prif ddatganiadau.

- Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu (Tudalen 69)
  Manylion trafodion incwm a gwariant Cyfrif Pensiwn yr Heddlu.

Cafodd y rhain eu cynhyrchu yn unol â'r safonau cyfrifyddu sy'n berthnasol ar hyn o bryd i gyrff plismona. Ble bydd hyn yn creu gwrthdaro â'r gofyniad cyfreithiol sylfaenol i gynhyrchu cyfrifon sy'n dangos arian trethdalwyr, gwnaed addasiadau rhesymol yn unol â chod ymarfer CIPFA. Mae rhestr o'r addasiadau hyn i'w gweld yn nodyn 6: "Addasiadau rhwng y Sylfaen Gyfrifyddu a'r Sylfaen Ariannu dan y Rheoliadau'.

3. Yr Hinsawdd Economaidd a Chyllideb Refeniw 2015-2016

Roedd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gyllideb refeniw net o £139.836 miliwn ar gyfer 2015-16. Cafodd y gyllideb hon ei gosod yn ffurfiol yng nghyfarfod y Panel Heddlu a Throsedd ar 19 Ionawr 2015 ac roedd yn cynnwys cynnydd cyffredinol o 4% yn y praesept. Fodd bynnag, oherwydd y gostyngiad o 5.11% yn yr arian a gafwyd gan y Llywodraeth roedd hyn gyfystyr â gostyngiad cyffredinol o 0.97% yn y gyllideb refeniw sylfaenol.

Y sefyllfa diwedd blwyddyn gyffredinol oedd cyfraniad o £0.844 miliwn o'r cronfeydd wrth gefn, sydd ychydig yn is na'r gyllideb o £1.914 miliwn yn 2015-2016. Ymysg y prif feysydd a gyfrannodd at y sefyllfa ariannol derfynol roedd cyflogau staff yr heddlu a gyfyd oherwydd gostyngiad yn niferoedd staff a chynnydd mewn swyddi gwag. Un o brif elfennau'r strategaeth gyllidebol ar gyfer 2015-2016 oedd recriwtio swyddogion newydd yn gynnar fel y gellid eu rhoi ar ddyletswydd ar yr un pryd ag yr oedd swyddogion eraill yn ymddeol. Gwnaed hyn yn llwyddiannus a llwyddwyd i gynnal gwasanaethau rheng flaen. Roedd gwariant nwyddau a gwasanaethau megis TG, cydgymorth a phrynu offer yn uwch na'r disgwyl, ond cafodd y gwariant hwn ei osod yn erbyn nifer o feysydd eraill sydd wedi cyfrannu tuag at y tanwariant cyffredinol. Mae'r prif feysydd eraill a gyfrannodd tuag at y sefyllfa diwedd blwyddyn yn cynnwys gostyngiad yn y ddarpariaeth yswiriant o ganlyniad i'r adolygiad o hawliadau atebolrwydd cyflogwyr/cyhoeddus ac roedd costau rhedeg cerbydau yn is o ganlyniad i'r gostyngiad mewn prisiau tanwydd a gyfyd yr Heddlu. Ni chafodd peth o'r gwaith adeiladu ychwanegol a adnabuwyd ei gwblhau'n gyfan gwbl yn 2015-2016 a bydd hwn rŵan yn cael ei gario drosodd i'r flwyddyn ariannol newydd. Hefyd, cafwyd mwy o incwm ar ddiwedd y flwyddyn o gydgymorth ac erlyniadau a gafodd eu harwain gan yr heddlu.

Mae cronfeydd wrth gefn y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn benodol ar gyfer ariannu digwyddiadau nad oes modd eu rhagweld, cynorthwyo â chynlluniau cyfalaf a refeniw'r Heddlu dros y cyfnod nesaf a hwyluso'r strategaeth leihau er mwyn darparu'r arbedion o £7.4 miliwn yr amcangyfrifir eu bod yn angenrheidiol yn y gyllideb sylfaen dros y cyfnod 2016-2020. Mae hyn yn ychwanegol i'r arbedion sydd eisoes wedi'u gwneud ers Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant 2010 (ACW2010) hyd at 2015-2016 o £24.1 miliwn ac sy'n dangos y pwysau sydd ar y gwasanaeth heddlu yn genedlaethol. Ceir crynodeb o drosglwyddiadau i gronfeydd yn nodyn 7 i'r

cyfrifon. Y gwir wariant net refeniw yn 2015-2016 oedd £140.680 miliwn. Ceir dadansoddiad manwl o'r gwariant yn y tabl isod. Y sefyllfa net yw'r trosglwyddiadau i ac o'r cronfeydd defnyddiadwy ac maent yn cynnwys y cronfeydd a ddefnyddiwyd i ariannu'r gwariant cyfalaf.

Mae'r canlyniadau i'w gweld yn y tabl canlynol:

GWIR FALANS 2014-2015 £miliwn	GWARIANT REFENIW	CYLLIDEB 2015-2016 £miliwn	GWIR FALANS 2015-2016 £miliwn	AMRYWIANT + (-) £miliwn
119.537	COSTAU'R GWEITHWYR	119.186	118.832	-0.354
3.232	PENSIYNAU'R HEDDLU	3.334	3.645	0.311
8.625	COSTAU ADEILADAU	8.559	7.725	-0.834
4.848	COSTAU CLUDIANT	5.133	4.597	-0.536
21.986	NWYDDAU A GWASANAETHAU	20.253	21.980	1.727
2.136	CYLLID CYFALAF	1.504	1.702	0.198
1.130	CRONFA DIOGELWCH CYMUNEDOL	1.166	1.151	-0.015
2.011	PARTNERIAETHAU	2.208	2.116	-0.092
-21.975	INCWM	-19.593	-21.179	-1.586
141.530	**GWARIANT GWEITHREDU***	**141.750**	**140.569**	**-1.181**
-0.326	TROSGLWYDDIADAU I/O'R CRONFEYDD WRTH GEFN	-1.914	-0.733	1.181
141.204	**GWARIANT NET**	**139.836**	**139.836**	**0**
	ARIANNWYD DRWY:			
43.487	GRANT YR HEDDLU	40.825	40.825	0
16.411	TRETHI ANNOMESTIG CENEDLAETHOL	15.064	15.064	0
5.917	GRANT CYNNAL REFENIW	6.244	6.244	0
11.287	GRANT LLAWR	11.029	11.029	0
64.102	TRETH CYNGOR	66.674	66.674	0
141.204	**CYFANSWM**	**139.836**	**139.836**	**0**

* Gan gynnwys taliadau llog o £1.282 miliwn yn 2015-2016 (£1.251 2014-2015)

Cronfeydd Defnyddiadwy – mae'r rhain ar gael ar gyfer gwariant yn y dyfodol **(rhagor o fanylion yn Nodyn 6 a 7)**

BALANSAU A CHRONFEYDD WRTH GEFN	BALANS AGORIADOL 01/04/2015 £miliwn	SYMUDIAD £miliwn	BALANS TERFYNOL 31/03/2016 £miliwn
Y GRONFA WRTH GEFN GYFFREDINOL	4.189	0	4.189
CRONFEYDD WRTH GEFN A GLUSTNODWYD:			
CRONFA SWYDDOGION AR BRAWF	4.840	-0.866	3.974
CRONFA BENSIWN – SALWCH	0.697	-0.282	0.415
MENTER CYLLID PREIFAT (PFI)	3.397	0.295	3.692
CRONFA DIGWYDDIADAU SYLWEDDOL	2.235	0	2.235
CRONFA YSWIRIANT	1.259	-0.087	1.172
CRONFA GYFALAF	14.845	0	14.845
DIOGELU A CHYNNAL A CHADW'R YSTÂD	2.000	-0.062	1.938
CRONFA RHEOLI NEWID	1.659	0.368	2.027
CRONFA BALANSAU PARTNERIAETHAU	0.684	-0.096	0.588

BALANSAU A CHRONFEYDD WRTH GEFN (Parhad)	BALANS AGORIADOL 01/04/2015 £miliwn	SYMUDIAD £miliwn	BALANS TERFYNOL 31/03/2016 £miliwn
CRONFA DIOGELWCH CYMUNEDOL Y COMISIYNYDD	0.265	0.015	0.280
CRONFA SWYDDFA'R COMISIYNYDD HEDDLU A THROSEDD	0.258	0	0.258
CRONFA GYFREITHIOL (SCHTh)	0.073	0.003	0.076
CYLLIDEBAU CYFRANOGOL (SCHTh)	0.023	-0.021	0.002
CRONFA DERBYNIADAU CYFALAF	4.641	-1.146	3.495
CYFANSWM Y CRONFEYDD DEFNYDDIADWY	**41.065**	**-1.879**	**39.186**

Darpariaethau

DARPARIAETHAU	BALANS AGORIADOL £miliwn	SYMUDIAD £miliwn	BALANS TERFYNOL £miliwn
CRONFA YSWIRIANT	1.974	0.226	2.200

Perfformiad 2015-2016

Mae’r Datganiad o Gyfrifon yn canolbwyntio’n bennaf ar berfformiad ariannol y flwyddyn, ond mae hefyd yn bwysig ystyried yr amcanion a’r perfformiad allweddol a nodir yng Nghynllun Heddlu a Throsedd 2015-16. Yr amcanion heddlu a throsedd a osodwyd ar gyfer y flwyddyn ariannol 2015-2016 oedd:

- Atal Trosedd
- Darparu ymateb priodol
- Lleihau niwed a’r risg o niwed
- Adeiladu partneriaethau effeithiol

Er mwyn diwallu’r amcanion hyn rhaid cyflawni’r canlyniadau a bennwyd sef diogelwch yn y cartref ac mewn mannau cyhoeddus a phlismona gweladwy a hygyrch; ac mewn ymateb i’r heriau ariannol a osodwyd ar y gwasanaeth heddlu, byddwn yn edrych ar gydweithio a gweithio mewn partneriaeth gyda sefydliadau eraill sy’n gysylltiedig â diogelwch cymunedol.

Bu galw trwm ar wasanaeth yr heddlu yn 2015-2016 ochr yn ochr â’r cynnydd mewn gweithgaredd a bygythiadau terfysgol, camdriniaeth rywiol a throseddau seiber. Mae troseddau a gofnodwyd wedi gostwng 5.1% yng Ngogledd Cymru ac ar ddiwedd archwiliad diweddar Arolygiaeth Heddluoedd Ei Mawrhydi i safonau cofnodi trosedd ar draws y gwasanaeth heddlu gosodwyd yr Heddlu hwn ymhlith y pum heddlu sy’n perfformio orau. Mae canlyniadau Arolwg Trosedd Cymru a Lloegr yn dangos bod gwelliant sylweddol wedi’i wneud yn y meysydd dealltwriaeth cymunedol, dibynadwyedd, delio â phryderon, gwneud gwaith da/ardderchog, hyder a thriniaeth deg. Er bod hyn i’w ganmol mae angen cynnal ac adeiladu ar hyn er mwyn parhau i ddarparu’r gwasanaeth gorau bosibl i drigolion Gogledd Cymru.

Roedd blwyddyn ariannol 2015-2016 yn gyfnod o adferiad parhaus gyda thwf CDG o 2.2% yn gyffredinol, er fe arafodd hyn tuag at diwedd y flwyddyn ac roedd yn is o gymharu â 2014. Fodd bynnag mae heriau yn dal i fodoli i Wasanaeth yr Heddlu o ganlyniad i’r toriadau a bennwyd yn yr adolygiad cynhwysfawr o wariant. Mae’r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn parhau i weithredu’r strategaeth gyllidebol a sefydlwyd er mwyn darparu’r arbedion angenrheidiol dros y cyfnod ac fel rhan o hyn fe adnabuwyd a gwnaethpwyd gwerth £4,448 miliwn o arbedion yn ystod y cyfnod 2015-2016. Fel rhan o’r strategaeth fe ystyrir fod lefel y cronfeydd a’r darpariaethau sydd gan yr Heddlu ar hyn o bryd yn ddarbodus ac mae’r gronfa gyffredinol o £4.2 miliwn ar 3% o’r gwariant refeniw net ar gyfer y flwyddyn, sydd o fewn y targed o 3% i 5% fel y’i diffinnir yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gronfa negyddol ar ei Fantolen sy'n deillio o Fuddiannau Gweithwyr IAS 19. Mae hyn yn berthnasol i ymrwymiadau Cynllun Pensiwn Swyddogion Heddlu a Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol Staff yr Heddlu. Roedd hyn gyfwerth â diffyg o £1.366 biliwn ar 31 Mawrth 2016. Nid yw Cynlluniau Pensiwn Swyddogion Heddlu yn rhai wedi'u noddi ac mae'r swm a ddangosir yn y gronfa o -£1.320 biliwn yn cynrychioli'r swm a fyddai'n angenrheidiol i fod â chynllun wedi'i noddi'n llawn; mae'r Swyddfa Gartref yn gwarantu'r ymrwymiad hwn. Mae gan Gynllun Llywodraeth Leol Staff yr Heddlu gronfa i ariannu ymrwymiadau'r dyfodol ac mae'r gronfa a ddangosir o -£0.046 biliwn yn adlewyrchu'r diffyg a amcangyfrifir yn y gronfa ddiwedd Mawrth 2016. Mae yna ragor o fanylion am hyn yn Nodyn 32 yn y cyfrifon. Bydd y ddwy gronfa bensiwn yn cael ailwerthusiad actiwari ym Mawrth 2016 a bydd canlyniadau hyn ar gael i'w cynnwys yn Datganiad o Gyfrifon 2016-17.

Mae'r cyfrif Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn dangos o ble y daw arian y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ac ar beth y caiff ei wario. Fel y gwelir o'r cyfrif, daeth y rhan fwyaf o incwm y Comisiynydd Heddlu a Throsedd o Grantiau'r Llywodraeth a'r praesept sydd yn cael ei godi'n lleol a'i gasglu gan yr Awdurdodau Lleol ynghyd â'u treth cyngor eu hunain.

Gosodwyd cyfran yr Heddlu o'r Treth Cyngor yn ystod blynyddoedd ariannol 2014-2015 a 2015-2016 ar y lefelau canlynol:

	Band A	Band B	Band C	Band D	Band E	Band F	Band G	Band H	Band I
2014-2015	151.74	177.03	202.32	227.61	278.19	328.77	379.35	455.22	531.09
2015-2016	156.96	183.12	209.28	235.44	287.76	340.08	392.40	470.88	549.36

4. Gwariant Cyfalaf

Gosodwyd y rhaglen gyfalaf ar gyfer 2015-2016 ym mis Chwefror 2016 a chafodd llithriadau o raglen 2014-2015 eu dwyn ymlaen i raglen 2015-2016.

Cyfanswm yr amcangyfrifon gwariant cyfalaf diwygiedig ar gyfer y flwyddyn oedd £8.051 miliwn a'r gwir wariant ar ddiwedd y flwyddyn oedd £4.947 miliwn gan arwain at wariant o £3.104 miliwn yn cael ei drosglwyddo i 2016-2017. Mae'r mwyafrif o hwn wedi'i neilltuo i Raglen Gyfalaf 2016-2017 ar gyfer cynlluniau a gychwynnodd tua diwedd y flwyddyn ariannol ac sy'n parhau. Gellir cysylltu'r tanwariant â dau brif brosiect - gorsafoedd heddlu newydd yn Wrecsam a Llandudno. Mae'r gohiriadau wedi golygu y bydd cynnydd yn erbyn y cynllun yn cael ei drosglwyddo i'r flwyddyn ariannol newydd. Yn 2015-2016 cafodd llawer o waith ail-leoli ac ailwampio ei wneud ar draws y portffolio asedau. Cafodd gwariant y rhaglen dechnoleg gwybodaeth ei ostwng yn ystod y flwyddyn fel rhan o adolygiad cyffredinol o gyllidebau TG ac fe arweiniodd hyn at danwariant cynlluniedig. Yn ychwanegol at hyn cafwyd peth oedi gyda'r prosiect data symudol yn ystod y flwyddyn a bydd hwn nawr yn cael ei drosglwyddo i'r flwyddyn ariannol newydd.

Mae'r tabl canlynol yn nodi'r prif wariant cyfalaf a nawdd ar gyfer 2015-2016:-

GWARIANT CYFALAF	CYLLIDEB 2015-2016 £miliwn	GWIR FALANS 2015-2016 £miliwn	AMRYWIANT + (-) £miliwn
Gwaith ar yr Adeiladau/yr Ystâd	3.602	1.641	-1.961
Offer	0.078	0	-0.078
Cerbydau	2.524	2.385	-0.139
TG a Chyfathrebiadau	1.847	0.921	-0.926
GWARIANT NET	**8.051**	**4.947**	**-3.104**
ARIANNWYD GAN:			
Grantiau Cyfalaf y Swyddfa Gartref	0.901	0.901	0
Refeniw/Cronfeydd wrth Gefn	3.552	0.825	-2.727
Derbyniadau Cyfalaf	2.179	1.652	-0.527
Benthyciadau wedi'u hariannu'n barod mewn refeniw	1.419	1.569	0.150
CYFANSWM CYLLID CYFALAF	**8.051**	**4.947**	**-3.104**

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gynllun Menter Cyllid Preifat ar gyfer ei Bencadlys Rhanbarthol yn Llanelwy. Mae'r arian ar gyfer y cynllun hwn yn parhau i gael ei dalu o gymeradwyaethau credyd, y gyllideb refeniw a chronfa a glustnodwyd. Mae manylion y cynllun a'r ymrwymiadau i'w gweld yn Nodyn 29.

Dangosir manylion llawn y gwariant cyfalaf a'r cyllid yn Atodiad A.

Balansau Cyfalaf a Chronfeydd wrth Gefn:

Ceir crynodeb o falansau cyfalaf y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn y tabl canlynol:-

BALANSAU CYFALAF A CHRONFEYDD WRTH GEFN	BALANS AGORIADOL 01/04/2015 £miliwn	SYMUDIAD £miliwn	BALANS TERFYNOL 31/03/2016 £miliwn
CRONFEYDD CYFALAF DEFNYDDIADWY			
Cronfa Derbyniadau Cyfalaf	4.641	-1.146	3.495
CRONFEYDD CYFALAF ANNEFNYDDADWY			
Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol	0.188	-0.071	0.117
Cronfa Ailbrisio	20.705	0.384	21.089
Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	15.951	-1.280	14.671

Yn ystod y flwyddyn, mi wnaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd adolygu prisiadau asedau gweddill yr eiddo anweithredol sydd yn y portffolio.

Benthyciadau:

Nid oedd rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd fenthyg rhagor o arian yn ystod y flwyddyn i ariannu gwariant cyfalaf a defnyddiodd yr arian a oedd ganddo i weinyddu ei lif arian. Parhaodd cyfartaledd y llog a delir ar y benthyciadau i fod yn 3.01% yn 2015-2016. Cyfanswm y benthyciadau a oedd yn ddyledus ar ddiwedd y flwyddyn oedd £2.514 miliwn.

5. Polisïau Cyfrifyddu

Yn 2015-2016 nid oedd unrhyw newidiadau mawr ym mholisïau cyfrifyddu'r grŵp.

6. Cydweithio â Chyrff Eraill

Yn 2013 trosglwyddodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yr hofrennydd i Wasanaeth Awyr Cenedlaethol yr Heddlu (NPAS). Mae hwn yn gontract cenedlaethol gorfodol ar gyfer darparu Gwasanaeth Awyr yr Heddlu drwy'r DU i gyd.

Fe anogir Comisiynwyr Heddlu a Throsedd i edrych ar feysydd ble gallant gydweithio i ddarparu gwasanaethau, naill ai gyda heddluoedd eraill neu ar lefel leol gyda chyrff cyhoeddus eraill. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gweithio'n agosach â heddluoedd eraill Cymru a heddluoedd Gogledd Orllewin Lloegr er mwyn edrych ar gyfleoedd i gydweithio, ac mae manylion y trefniadau presennol i'w gweld yn Nodyn 19. Ar lefel leol, mae Adran Cyfleusterau'r Heddlu yn rheoli ystâd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru ac mae'n edrych ar gyfleoedd eraill i gydweithio. Hefyd mae gan Heddlu Gogledd Cymru ystafell reoli ar y cyd gyda Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru yn Llanelwy.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn parhau i weithio gyda Heddlu Swydd Gaer ar y Gynghrair Plismona Arfog er mwyn gwella perfformiad gweithredol ar yr un pryd â pharhau i ddarparu'r gwelliannau a'r arbedion angenrheidiol er mwyn gallu diwallu gostyngiadau'r Llywodraeth yn nawdd y gwasanaeth.

7. Edrych i'r Dyfodol

Yn sgil canlyniadau'r etholiadau Cynulliad Cymru diweddar, disgwylir y bydd mesurau cyni cyllidol y llywodraeth yn parhau dros y cyfnod seneddol presennol. Mae ansicrwydd ynghylch lefel ac effeithiau posibl y gostyngiadau mewn nawdd ar gyfer Gwasanaeth yr Heddlu yn y dyfodol yn golygu bod rhaid parhau i sicrhau fod gwasanaethau'n cael eu hadolygu a'u trawsnewid. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi ymrwymo i sicrhau fod y gwasanaeth heddlu yng Ngogledd Cymru yn addas i'r pwrpas ac yn rhoi gwerth am arian i drigolion Gogledd Cymru. Rhan hollbwysig o hyn yw'r angen am gronfeydd wrth gefn digonol i wynebu'r heriau sydd i ddod ac, yn sylfaenol iawn, i ddiogelu gwasanaethau rheng flaen.

Cafodd cyllideb 2016-2017 ei gosod gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a chafodd ei chymeradwyo gan Banel yr Heddlu a Throsedd ym mis Ionawr 2016 ar £141.067 miliwn. Roedd hyn yn cynrychioli cynnydd o 2.00% yn Nhreth y Cyngor a chynnydd hollgynhwysfawr net o 0.9% o gymharu â chyllideb 2015-2016 o £139.836 miliwn. Mae arbedion gwerth £2.8 miliwn wedi'u hadnabod i'w gwireddu yn 2016-2017.

Bydd canlyniadau refferendwm Undeb Ewropeaidd (UE) Mehefin 2016 lle dewisodd y DU i adael yr UE yn cael effaith wleidyddol ar y wlad i gyd. Nid ydym eto yn gwybod pa fath o effaith all hyn ei gael ar y gwasanaeth heddlu.

8. Digwyddiadau ar ôl y cyfnod riportio

Pan gafodd y Datganiad o Gyfrifon ei gyflwyno i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar 21 Medi 2016, roedd yr holl ddigwyddiadau addasu neu beidio addasu materol yr oedd angen eu cynnwys yn y Datganiad o Gyfrifon wedi'u cynnwys yn Nodyn 5 i'r cyfrifon.

Datganiad Grŵp o Bolisïau Cyfrifyddu

1. **Cyffredinol**

Mae'r Datganiad o Gyfrifon Grŵp yn cynnwys crynodeb o drafodion y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar gyfer blwyddyn ariannol 2015-2016 a'i sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ar 31 Mawrth 2016. Mae'n rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd baratoi Datganiad o Gyfrifon yn flynyddol yn unol â Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) 2014, ac mae'r Rheoliadau yn nodi bod rhaid i'r cyfrifon gael eu paratoi yn unol â'r arferion cyfrifyddu priodol. Mae'r arferion hyn yn bennaf yn cynnwys Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2015-2016 a Chod Ymarfer Riportio Gwasanaeth 2015-2016 gyda chefnogaeth y Safonau Riportio Ariannol Rhyngwladol (IFRS) a'r arweiniad statudol a gyflwynwyd dan adran 12 Deddf Llywodraeth Leol 2003. Mae'r cod yn nodi'r egwyddorion a'r arferion cyfrifo sydd raid eu hystyried wrth baratoi Datganiad o Gyfrifon Grŵp sy'n cyflwyno darlun 'gwir a theg' o'r sefyllfa ariannol, perfformiad ariannol a llif arian y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, gan gynnwys datganiadau ariannol grŵp.

Y confensiwn cyfrifo a fabwysiadwyd yw cost hanesyddol, wedi'i addasu drwy ailbrisio rhai categorïau o asedau-anghyfredol ac offerynnau ariannol.

2. **Croniadau o Incwm a Gwariant**

Mae'r gweithgareddau yn cael eu cyfrifo yn y flwyddyn y maent yn digwydd, nid dim ond pan fydd taliadau ariannol yn cael eu gwneud a'u derbyn. Yn benodol:

- Bydd y refeniw a geir o werthu nwyddau yn cael ei adnabod pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn trosglwyddo'r risgiau sylweddol a'r manteision cysylltiedig i'r prynwr, ac mae'n debygol y bydd y buddion economaidd neu botensial y gwasanaeth sy'n gysylltiedig â'r trafodyn yn trosglwyddo i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

- Bydd y refeniw a geir o ddarparu gwasanaethau i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael ei adnabod pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gallu mesur yn ddibynadwy ganran cwblhau'r trafodyn ac mae'n debygol y bydd y buddion economaidd neu botensial y gwasanaeth sy'n gysylltiedig â'r trafodyn yn trosglwyddo i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

- Bydd nwyddau'n cael eu cofrestru fel gwariant pan fyddant yn cael eu defnyddio. Pan fydd bwlch rhwng dyddiad derbyn a dyddiad defnyddio'r nwyddau, byddant yn cael eu trin fel stoc ar y Fantolen.

- Bydd treuliau sy'n berthnasol i wasanaethau a roddwyd (yn cynnwys gwasanaethau a ddarperir gan y gweithwyr) yn cael eu cofnodi fel gwariant pan dderbynnir y gwasanaethau yn hytrach na phan brosesir y taliad.

- Bydd y llog a geir ar fuddsoddiadau ac a delir ar fenthyciadau yn cael eu cyfrifo yn ôl eu trefn fel incwm a gwariant ar sail y raddfa llog sy'n berthnasol i'r offeryn ariannol hwnnw yn hytrach na'r llif arian sydd wedi'i benodi neu bennu gan y contract.

- Pan fydd y refeniw a'r gwariant wedi cael ei adnabod ond nad yw'r arian wedi cael ei dderbyn na'i dalu, bydd y ddyled neu'r credyd am y swm perthnasol yn cael ei gofnodi yn y Fantolen. Os na fydd dyled, bydd balans y dyledion yn lleihau a thâl yn cael ei godi ar y cyfrif refeniw am yr incwm na fyddai o bosibl yn cael ei gasglu.

3. **Arian a Chywerthoedd Arian**

Mae arian mewn llaw ac adnau gyda sefydliadau ariannol sy'n daladwy heb gosb wrth roi rhybudd o ddim mwy na 24 awr yn cael ei ystyried yn arian parod. Mae cywerthoedd arian yn fuddsoddiadau all aeddfedu'n syth ar ddyddiad y caffaeliad ac sydd yn gallu cael eu trosi yn hawdd i symiau penodol o arian gyda risg bychan o newid yn eu gwerth.

Yn y Datganiad Llif Arian, mae arian a chywerthoedd arian yn cael eu dangos fel net o'r gorddrafft banc sy'n daladwy ar ofyn ac maent yn ffurfio rhan annatod o reolaeth arian y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

4. **Eitemau Eithriadol**

Pan fydd eitemau o incwm a gwariant yn faterol berthnasol, bydd eu natur a'u swm yn cael eu datgelu ar wahân, naill ai yn amlwg yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr neu yn y nodiadau i'r cyfrifon, yn ddibynnol ar ba mor arwyddocaol yw'r eitemau i'r ddealltwriaeth o berfformiad ariannol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

5. **Addasiadau i Gyfnodau Blaenorol, Newidiadau yn y Polisïau Cyfrifyddu, Amcangyfrifon a Gwallau**

Mae addasiadau i gyfnodau blaenorol yn gallu digwydd oherwydd newidiadau yn y polisïau cyfrifyddu neu wrth gywiro gwallau sy'n faterol berthnasol. Mae newidiadau yn yr amcangyfrifon cyfrifyddu yn cael eu cyfrifo wrth fynd ymlaen h.y. yn y flwyddyn bresennol ac yn y blynyddoedd dilynol sy'n cael eu heffeithio gan y newid ac nid ydynt yn arwain at addasiad yn y cyfnod blaenorol.

Dim ond pan fydd yr arferion cyfrifyddu perthnasol yn datgan bod rhaid newid y polisïau cyfrifyddu y byddant yn cael eu diweddaru neu pan fyddai eu newid yn rhoi gwybodaeth sy'n fwy dibynadwy neu berthnasol am effaith y trafodion, digwyddiadau eraill ac amodau sefyllfa ariannol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd neu ei berfformiad ariannol. Pan fydd newid yn cael ei wneud, bydd yn cael ei ôl-weithredu (oni bai y nodir fel arall) trwy addasu'r balansau agoriadol a'r symiau cymharol ar gyfer y cyfnod blaenorol fel petai'r polisi wedi'i weithredu fel hyn erioed.

Bydd camgymeriadau materol a ddeuir ar eu traws yn ffigyrau unrhyw gyfnod blaenorol yn cael eu cywiro'n ôl-weithredol trwy newid y balansau agoriadol a'r symiau cymharol yn y cyfnod blaenorol hwnnw.

6. **Taliadau Refeniw ar Gyfer Asedau Anghyfredol**

Nid yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn codi tâl ar wahân am ddibrisio, ailbrisio a lleihau neu amorteiddio gwasanaethau, gwasanaethau cefnogi neu gyfrifon masnachu.

Nid oes rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd godi treth y cyngor i ariannu colledion dibrisio, ailbrisio, lleihau neu amorteiddio. Fodd bynnag, mae'n rhaid iddo wneud cyfraniad blynyddol o'r gyllideb refeniw tuag at leihau ei ofyniad benthyca cyffredinol sydd gyfwerth â'r swm gochelgar a gyfrifir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn unol â'r cyfarwyddyd statudol.

Mae dibrisiadau, ailbrisiadau a cholledion lleihau ac amorteiddio yn cael eu disodli gan y cyfraniad ym malans y Gronfa Gyffredinol (Darpariaeth Isafswm Refeniw), a drwy drafodyn addasu gyda'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd er mwyn gwneud yn iawn am y gwahaniaeth rhwng y ddau.

7. **Buddion y Gweithwyr**

Buddion sy'n Daladwy yn Ystod Cyflogaeth

Buddion tymor byr y gweithwyr yw'r rhai hynny sydd i'w talu o fewn 12 mis i ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys buddion fel cyflogau, gwyliau ac absenoldeb salwch sy'n cael eu talu, bonwsau a buddion eraill heb fod yn ariannol (e.e. ceir) ar gyfer gweithwyr presennol ac maent yn cael eu cyfrif fel cost am wasanaeth yn ystod y flwyddyn y mae'r gweithwyr yn ei roi i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gwneir croniad am gost gwyliau sy'n deillio o'r hawl am wyliau neu amser i ffwrdd yn lle sydd wedi ei gaffael gan y gweithiwr ond sydd heb ei gymryd cyn diwedd y flwyddyn a gall y gweithiwr ei gario ymlaen i'r flwyddyn ariannol nesaf. Mae'r croniad ar y raddfa gyflog sy'n berthnasol i'r flwyddyn ariannol nesaf, gan ei fod yn y cyfnod pan fydd y gweithiwr yn cymryd y budd. Bydd y croniad yn cael ei godi yn erbyn y Gweddill neu Ddiffyg yn y

Ddarpariaeth o Wasanaethau, ond wedyn bydd yn cael ei wrthdroi trwy'r Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd fel bod buddion gwyliau yn cael eu talu allan o'r cyfrif refeniw yn y flwyddyn ariannol pan fydd y gweithiwr yn cymryd y gwyliau.

Buddion Terfynu

Arian sy'n daladwy yn dilyn penderfyniad y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i ddiweddu cyflogaeth gweithiwr cyn ei ddyddiad ymddeol neu benderfyniad gweithiwr i dderbyn ymddiswyddiad gwirfoddol yw buddion terfynu. Mae'r ceisiadau yn cael eu gwneud ar sail croniad yn y llinell Costau heb Gael eu Dosbarthu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr pan na all y Comisiynydd Heddlu a Throsedd dynnu'r cynnig o'r buddion hynny yn ôl neu pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod costau ar gyfer ailstrwythuro.

Pan fydd y buddion terfynu yn cynnwys gwelliant yn y pensiynau, mae'n rhaid, yn unol â'r darpariaethau statudol, symud y swm sy'n daladwy gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i'r gronfa bensiwn neu'r pensiynwr yn y flwyddyn o'r Gronfa Gyffredinol, yn hytrach na'r swm sy'n cael ei gyfrifo yn unol â'r safonau cyfrifyddu perthnasol. Yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd, rhaid neilltuo arian i mewn ac allan o'r Gronfa Bensiwn er mwyn tynnu allan y debydau a'r credydau tybiannol ar gyfer y buddion terfynu pensiwn sydd wedi eu gwella, a'u cyfnewid gyda debydau am yr arian sydd wedi ei dalu i'r gronfa bensiwn a'r pensiynwyr ac unrhyw symiau sy'n ddyledus ond heb eu talu ar ddiwedd y flwyddyn.

Buddion Ôl-Gyflogaeth

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gyfrifol am ddau gynllun pensiwn. Mae'r ddau gynllun yn rhoi buddion diffiniedig sy'n gysylltiedig â chyflog a gwasanaethau i'r aelodau gwahanol.

Swyddogion Heddlu -
Hyd at 2005-2006 roedd cost cynllun pensiwn swyddogion heddlu, a oedd yn gynllun buddion diffiniedig, heb ei ariannu yn cael ei dalu o Gyfrif Incwm a Gwariant Awdurdod yr Heddlu. Bu newid yn y modd y cyfrifir pensiynau swyddogion heddlu yn 2006-2007. Sefydlwyd cronfa ganolog gan y Swyddfa Gartref i dalu pensiynau a thaliadau cymudo. Mae Comisiynwyr Heddlu a Throsedd yn talu canran o gyflogau'r swyddogion i mewn i'r gronfa hon. Mae talu pensiynau anaf yn parhau i fod yn gyfrifoldeb y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ac maent yn cael eu talu allan o Gyfrif Incwm a Gwariant y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Staff yr Heddlu (gan gynnwys staff sy'n gweithio yn Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd) -
Mae gan y gweithwyr hyn hawl i ymuno â Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol sy'n cael ei weinyddu gan Gyngor Gwynedd. Fe gynhelir asesiad actiwari bob tair blynedd, ac yn yr asesiad a gynhaliwyd yn 2013 nodwyd bod angen gosod cyfraniad y cyflogwr ar o leiaf 16.3% y flwyddyn ynghyd â lwmp swm o £0.8miliwn er mwyn diwallu ymrwymiadau'r gronfa. Cynhelir yr asesiad actiwari nesaf yn 2016.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn cael ei gyfrifo fel cynllun buddion diffiniedig:

- Mae ymrwymiadau Cronfa Bensiwn Gwynedd sy'n gyfrifoldeb y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau, h.y. asesiad o'r taliadau fydd yn cael eu gwneud yn y dyfodol ar fuddion ymddeol a enillwyd hyd yma gan weithwyr, yn seiliedig ar dybiaethau ynglŷn â graddfeydd marwolaeth, graddfeydd trosiant staff a rhagamcanion ynghylch enillion tybiedig y gweithwyr presennol.

- Mae'r ymrwymiadau'n cael eu disgowntio i'w gwerth ar brisiau cyfredol, gan ddefnyddio cyfradd ddisgownt o 3.5 yn seiliedig ar gyfradd adennill fynegol ar fondiau'r Llywodraeth wedi eu haddasu ar gyfer elw ychwanegol o fondiau corfforaethol o ansawdd uchel (iBoxx Sterling Corporates AA).

- Mae asedau Cronfa Bensiwn Gwynedd sy’n gyfrifoldeb y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu cynnwys ar y Fantolen ar eu gwerth teg:

  Gwarantau a ddyfynnwyd ar eu pris cynnig cyfredol
  Gwarantau na chafwyd eu dyfynnu ar amcangyfrifiad proffesiynol
  Gwarantau unedol ar eu pris cynnig cyfredol
  Eiddo ar werth y farchnad.

- Mae’r newid yn yr ymrwymiad pensiwn net yn cael ei ddadansoddi i mewn i'r elfennau canlynol:

  Cost am wasanaeth sy’n cynnwys:

  (i) Cost Gyfredol y Gwasanaeth - cynnydd yn yr ymrwymiadau oherwydd y blynyddoedd o wasanaeth a enillwyd y flwyddyn hon wedi ei ddyrannu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

  (ii) Cost Flaenorol y Gwasanaeth - cynnydd yn yr ymrwymiadau oherwydd newid neu gwtogiad i’r cynllun sy’n cael effaith ar y blynyddoedd o wasanaeth a sicrhawyd yn y blynyddoedd cynt ac sy’n cael eu debydu yn erbyn y Gweddill neu Ddiffyg ar y Ddarpariaeth o Wasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr fel rhan o’r Costau Heb Gael eu Dosbarthu.

  (iii) Llog net ar yr ymrwymiad budd diffiniedig net (ased) - y llog net ar gyfer y Comisiynydd Heddlu a Throsedd o’r newid yn ystod y cyfnod yn yr ymrwymiad diffiniedig net (ased) sy’n codi gydag amser ac sy’n cael ei godi yn erbyn yr Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn unol â’r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Mae hyn yn cael ei gyfrifo drwy ddefnyddio’r gyfradd ddisgowntio a ddefnyddiwyd i fesur yr ymrwymiad budd diffiniedig ar ddechrau’r cyfnod i’r ymrwymiad budd diffiniedig net (ased) ar ddiwedd y cyfnod drwy gymryd i ystyriaeth unrhyw newidiadau yn yr ymrwymiad budd diffiniedig net (ased) yn ystod y cyfnod o ganlyniad i daliadau cyfraniadau a buddion.

Ailfesuriadau sy’n cynnwys:

(i) Y Dychweliad ar Asedau Cynlluniedig – ac eithrio’r symiau a gafodd eu cynnwys yn y llog net ar yr ymrwymiad budd diffiniedig net (ased) a chaiff ei roi yn erbyn y Gronfa Bensiwn fel Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall.

(ii) Enillion neu Golledion Actiwaraidd - newid yn yr ymrwymiadau pensiwn net sy’n bodoli oherwydd nad yw’r digwyddiadau wedi cyd-fynd â’r tybiaethau a wnaed adeg y prisiad actiwaraidd diwethaf neu oherwydd bod yr actiwari wedi diweddaru ei dybiaethau sy’n cael eu rhoi yn erbyn y Gronfa Bensiwn fel Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall.

Cyfraniadau a dalwyd i Gronfa Bensiwn Gwynedd – arian a dalwyd fel rhan o gyfraniad y cyflogwr i’r gronfa bensiwn i dalu’r ymrwymiadau; nid yw’n cael ei gyfrifo amdano fel gwariant.

Mewn perthynas â buddion ymddeol, mae’r darpariaethau statudol yn nodi bod rhaid i falans y Gronfa Gyffredinol gynnwys y symiau sy’n daladwy gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i’r Gronfa Bensiwn neu’n uniongyrchol i’r pensiynwyr yn y flwyddyn, ac nid y swm a gyfrifwyd yn unol â’r safonau cyfrifyddu priodol. Golyga hyn fod yna drosglwyddiadau i mewn ac allan o’r Gronfa Bensiwn yn y Datganiad o’r Symudiadau yn y Cronfeydd i dynnu’r debydau a’r credydau tybiannol am fuddion ymddeol a’u cyfnewid gyda’r debydau am yr arian a dalwyd i’r Gronfa Bensiwn a’r pensiynwyr ac unrhyw symiau eraill sy’n ddyledus ond heb eu talu ar ddiwedd y flwyddyn. Mae balans negyddol y Gronfa Bensiwn felly yn mesur yr effaith fanteisiol ar y Gronfa Gyffredinol o fod yn gorfod cyfrifo am fuddion ymddeol ar sail llif arian yn hytrach nag fel buddion a enillwyd gan y gweithwyr.

Buddion Dewisol

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd bwerau cyfyngedig i wneud dyfarniadau dewisol o fuddion ymddeol mewn achosion o ymddeoliadau cynnar. Mae unrhyw ymrwymiadau a ragwelir i godi o ganlyniad i ddyfarniadau i unrhyw aelod o staff yn cael eu cronni yn y flwyddyn y gwnaed y penderfyniad i wneud y dyfarniad gan ddefnyddio'r un polisïau a ddefnyddir yn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ac yn unol â phroses ymddeol yn gynnar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

8. **Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Riportio**

Digwyddiadau ar ôl dyddiad y Fantolen yw'r digwyddiadau hynny, ffafriol ac anffafriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod riportio a'r dyddiad pan fydd y Datganiad o Gyfrifon yn cael ei awdurdodi ar gyfer ei gyhoeddi. Mae yna ddau fath o ddigwyddiadau:

- Y rhai hynny sy'n cynnwys tystiolaeth o'r amodau a oedd yn bodoli ar ddiwedd y cyfnod riportio a dylai'r Datganiad o Gyfrifon gael ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath.

- Y rhai hynny sy'n dangos arwydd o'r amodau a ymddangosodd ar ôl y cyfnod riportio. Nid oes angen addasu'r Datganiad o Gyfrifon i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath, ond os byddai categori o ddigwyddiadau yn cael effaith materol, byddai nodyn yn cael ei roi yn y nodiadau ynghylch natur y digwyddiadau ac amcangyfrif o'u heffaith ariannol.

Nid yw'r digwyddiadau a ddigwyddodd ar ôl y dyddiad awdurdodi yn cael eu cynnwys yn y Datganiad o Gyfrifon.

9. **Offerynnau Ariannol**

<u>Ymrwymiadau Ariannol</u>

Caiff ymrwymiadau ariannol eu cynnwys ar y Fantolen pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol, ac maent yn cael eu mesur i ddechrau ar werth teg ac yn cael eu cario ar eu cost amorteiddio. Mae taliadau blynyddol yn y llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr ar gyfer llog sy'n daladwy yn seiliedig ar swm cario'r ymrwymiadau, wedi'i luosi gyda chyfradd llog effeithiol ar gyfer yr offeryn. Y gyfradd llog effeithiol yw'r gyfradd sy'n union ddisgowntio'r taliadau arian amcangyfrifiedig yn y dyfodol dros oes yr offeryn ar y swm y cafodd ei gydnabod yn wreiddiol.

Y swm a gyflwynir ar y fantolen mewn perthynas â benthyca hirdymor a byrdymor yw'r prif symiau sydd i'w had-dalu (+llog wedi cronni) ac incwm ar y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yw'r swm sy'n daladwy yn y flwyddyn yn ôl cytundeb y benthyciad.

Mae'r enillion a'r colledion sy'n gysylltiedig ag adbrynu neu setlo benthyciadau yn gynnar yn cael eu credydu a'u debydu i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn y flwyddyn adbrynu/setlo. Fodd bynnag, pan fydd yr adbryniadau wedi digwydd fel rhan o'r broses i ailstrwythuro'r portffolio benthyciadau sy'n cynnwys addasu neu gyfnewid offerynnau sy'n bodoli eisoes, mae'r premiwm neu'r disgownt yn cael ei dynnu o, neu ei ychwanegu at gost amorteiddio'r benthyciad newydd neu'r un sydd wedi ei addasu ac mae'n cael ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr dros oes y benthyciad gan addasu'r gyfradd llog effeithiol.

Pan fydd premiymau neu ddisgowntiau wedi cael eu cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, mae rheoliadau yn caniatáu i'r effaith ar Falans y Gronfa Gyffredinol gael ei ymestyn dros y blynyddoedd i ddod. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd bolisi lle bydd yr enilliad neu'r golled yn cael ei daenu dros y tymor a oedd yn weddill ar y benthyciad yn erbyn y premiwm a oedd yn daladwy neu'r disgownt a oedd yn berthnasol pan gafodd ei ad-dalu. Mae'r cysoniad o'r symiau a godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr i'r gost net sy'n ofynnol yn erbyn Balans y Gronfa Gyffredinol yn cael ei

reoli drwy drosglwyddo i, neu o'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd.

Asedau Ariannol

Mae yna ddau fath o asedau ariannol:

- benthyciadau a symiau derbyniadwy sy'n asedau ag ad-daliadau sefydlog neu sydd wedi eu penderfynu ond nad ydynt yn cael eu cynnwys ar y farchnad weithredol

- asedau sydd ar gael i'w gwerthu, sef asedau sydd â phris wedi ei ddyfynnu ar y farchnad a/neu sydd ddim â thaliadau sefydlog neu wedi'u penderfynu.

Benthyciadau a Symiau Derbyniadwy

Mae benthyciadau a symiau derbyniadwy yn cael eu cynnwys yn y Fantolen pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol ac maent yn cael eu mesur i ddechrau ar werth teg. Maent wedyn yn cael eu mesur ar eu cost amorteiddiol. Mae'r credydau blynyddol i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr ar gyfer llog derbyniadwy yn seiliedig ar swm cario'r ased wedi'i luosi gyda'r gyfradd llog effeithiol ar gyfer yr offeryn. Ar gyfer y rhan fwyaf o'r benthyciadau sydd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, mae hyn yn golygu mai'r swm a gyflwynir yn y Fantolen yw'r prifswm derbyniadwy sy'n ddyledus (ynghyd â'r llog cronedig) a'r llog sydd wedi ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yw'r swm a dderbynnir ar gyfer y flwyddyn yng nghytundeb y benthyciad.

Pan fydd asedau wedi cael eu hadnabod fel rhai a leihawyd arnynt oherwydd y tebygolrwydd sy'n deillio o ddigwyddiad yn y gorffennol na fyddai taliadau sy'n ddyledus o dan gontract yn cael eu gwneud, mae'r ased yn cael ei gofnodi a thâl yn cael ei godi yn erbyn y llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Mae'r golled lleihad yn cael ei fesur fel y gwahaniaeth rhwng y swm cario a gwerth presennol y llif arian diwygiedig yn y dyfodol wedi ei ddisgowntio ar gyfradd llog gwreiddiol yr ased.

Mae unrhyw enillion neu golledion sy'n deillio o adnabod yr ased yn cael eu credydu neu eu debydu i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Asedau sydd ar gael i'w gwerthu

Caiff asedau sydd ar gael i'w gwerthu eu cynnwys ar y Fantolen pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol, a byddant yn cael eu mesur a'u cario i ddechrau ar werth teg. Pan fydd gan yr ased daliadau sefydlog neu sydd wedi eu penderfynu, mae'r taliadau blynyddol yn y llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr ar gyfer llog sy'n daladwy yn seiliedig ar swm amorteiddio'r ased, wedi'i luosi gyda chyfradd llog effeithiol ar gyfer yr offeryn. Pan nad oes taliadau sefydlog neu sydd wedi'u penderfynu, bydd yr incwm (e.e. buddrannau) yn cael ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ei gael.

Caiff asedau eu cynnwys ar y Fantolen ar eu gwerth teg. Mae'r gwerthoedd yn seiliedig ar y technegau canlynol:

- offerynnau gyda phrisiau sydd wedi eu dyfynnu ar y farchnad – pris y farchnad
- offerynnau eraill sydd â thaliadau sefydlog neu sydd wedi eu penderfynu – dadansoddiad llif arian disgowntiedig
- soddgyfrannau heb brisiau sydd wedi eu dyfynnu ar y farchnad – gwerthusiad annibynnol o brisiadau cwmni.

Mae'r mewnbynnau i'r technegau mesur yn cael eu categoreiddio yn unol â'r dair lefel ganlynol:

- Mewnbynnau Lefel 1 – prisiau a ddyfynnwyd (sydd heb eu cymhwyso) ar y farchnad agored ar gyfer asedau unfath y gall y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gael mynediad iddynt ar y dyddiad mesur.
- Mewnbynnau Lefel 2 – mewnbynnau ar wahân i'r prisiau a ddyfynnwyd a gafodd eu cynnwys yn Lefel 1 sy'n ganfyddadwy ar gyfer yr ased, naill ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol.
- Mewnbynnau Lefel 3 – mewnbynnau anweladwy ar gyfer yr ased.

Mae newidiadau mewn gwerth teg yn cael eu cydnabod ar ffurf cofnod yn y Gronfa ar Gael i'w Gwerthu ac mae'r elw/golled yn cael ei gydnabod yn y Gweddill neu Ddiffyg ar Ailbrisiad Asedau Ariannol sydd ar gael i'w Gwerthu. Mae'r eithriad i hyn yn digwydd pan fydd colledion lleihau wedi digwydd – mae'r rhain yn cael eu debydu i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, ochr yn ochr ag unrhyw elw neu golled net ar gyfer yr ased a gronnwyd yn y Gronfa ar Gael i'w Gwerthu

Pan fydd asedau wedi'u hadnabod fel asedau diffygiol oherwydd ei fod yn debygol yn sgil digwyddiad yn y gorffennol na fydd taliadau sy'n ddyledus dan y contract yn cael eu gwneud (taliadau sefydlog neu sydd wedi eu penderfynu) neu y bydd y gwerth teg yn disgyn islaw'r gost, yna bydd yr ased yn cael ei gofnodi a thâl yn cael ei wneud i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Os bydd gan yr ased daliadau sefydlog neu sydd wedi eu penderfynu, yna bydd y golled lleihau yn cael ei fesur fel y gwahaniaeth rhwng y swm cario a gwerth presennol y llifau arian diwygiedig yn y dyfodol wedi'i ddisgowntio ar gyfradd llog effeithiol gwreiddiol yr ased. Fel arall, bydd y golled lleihau yn cael ei fesur fel unrhyw ddiffyg o werth teg yn erbyn cost caffael yr offeryn (net o unrhyw brif ad-daliad ac amorteiddiad).

Bydd unrhyw elw neu golled sy'n deillio o anadnabyddiaeth o'r ased yn cael ei gredydu neu ei debydu i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, yn ogystal ag unrhyw elw neu golledion cronedig a nodwyd yn flaenorol yn y **Gronfa ar Gael i'w Gwerthu.** Pan na fydd yn bosib mesur gwerth teg yn ddibynadwy, bydd yr offeryn yn cael ei gario ar gost (llai unrhyw golledion lleihau.

10. **Grantiau'r Llywodraeth a Chyfraniadau**

Os ydynt yn cael eu talu ymlaen llaw, mewn rhandaliadau neu os ydynt yn ddyledus, mae grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau a rhoddion trydydd parti yn cael eu cydnabod gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd pan fydd sicrwydd rhesymol:

- y bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydymffurfio â'r amodau sy'n gysylltiedig â'r taliadau,

- y derbynnir y grant neu'r cyfraniadau

Nid yw'r symiau sy'n cael eu cydnabod fel eu bod yn ddyledus i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr hyd nes y bydd yr amodau sy'n gysylltiedig â'r grant wedi cael eu bodloni. Amodiadau yw'r amodau sy'n nodi bod rhaid i'r buddion economaidd yn y dyfodol neu botensial am wasanaeth sydd wedi cael ei ymgorffori yn yr asedau a gafaelwyd gan ddefnyddio'r grant neu gyfraniad gael eu defnyddio gan y derbynnydd fel y nodir, neu bydd rhaid dychwelyd y buddion economaidd yn y dyfodol neu'r potensial am wasanaeth yn ôl i'r trosglwyddwr.

Mae'r arian a roddwyd fel blaendal i grantiau a chyfraniadau ac nad yw'r amodau wedi eu bodloni, yn cael eu cynnwys yn y Fantolen fel credydwyr. Pan fydd yr amodau wedi eu bodloni, bydd y grant neu'r cyfraniad yn cael ei gredydu i'r maes perthnasol (grantiau refeniw y gellir eu priodoli a chyfraniadau) neu Drethiant ac Incwm Grant Heb fod yn Benodol (grantiau refeniw heb eu neilltuo a phob grant cyfalaf) yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Pan fydd grantiau cyfalaf yn cael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, byddant yn cael eu tynnu allan o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd. Pan na fydd y grant wedi'i ddefnyddio eto i ariannu gwariant cyfalaf, caiff y swm ei drosglwyddo i'r Gronfa Grantiau Cyfalaf na Ddefnyddiwyd. Pan fydd wedi cael ei ddefnyddio, caiff y swm ei gynnwys yn y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf. Trosglwyddir y symiau sydd heb eu defnyddio yn y gronfa wrth gefn i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf unwaith y byddant wedi cael eu defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf.

11. **Budd mewn endidau eraill**

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fudd materol mewn endidau eraill sydd o natur ategol, gysylltiol ac sy'n cael eu rheoli ar y cyd, ac mae'n rhaid paratoi cyfrifon grŵp ar eu cyfer. Yng nghyfrifon endid unigol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd mae'r endidau eraill yn cael eu cofnodi yn unol â'r arferion cyfrifyddu priodol. O safbwynt cyfrifon grŵp Heddlu Gogledd Cymru a Chomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, ystyrir bod Prif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru yn is-gorff sy'n perthyn 100% i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

12. **Rhestr Eiddo a Chontractau Hirdymor**

Mae rhestrau eiddo yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar werth isaf y gost a'r gwerth gwireddadwy net. Mae cost rhestrau eiddo yn cael ei neilltuo gan ddefnyddio'r fformiwla 'y cyntaf i mewn yw'r cyntaf allan' (FIFO). Mae contractau hirdymor yn cael eu cyfrif ar sail codi tâl yn y Gweddill neu Ddiffyg yn y Ddarpariaeth o Wasanaethau gyda gwerth y gwaith neu wasanaethau a dderbynnir fel rhan o'r contract yn ystod y flwyddyn ariannol.

13. **Asedau a Gweithrediadau a Reolir ar y Cyd**

Mae gweithrediadau a reolir ar y cyd yn weithgareddau y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ymgymryd â nhw ar y cyd â mentrwyr eraill ac sy'n defnyddio asedau ac adnoddau'r mentrwyr yn hytrach na sefydlu endid ar wahân. Yn y Fantolen mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod yr asedau y mae'r Comisiynydd yn eu rheoli gan gynnwys ei gyfran o unrhyw asedau a ddelir ar y cyd a'r rhwymedigaethau sy'n codi gan gynnwys ei gyfran o unrhyw rwymedigaethau a ddelir ar y cyd, ac yn debydu ac yn credydu'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr gyda'r gwariant a wnaed ac unrhyw gyfran o'r gwariant a gyfyd ar y cyd a'r gyfran o'r incwm a gafwyd o weithgaredd yr ymgyrch.

Asedau a reolir ar y cyd yw eiddo, offer neu beiriannau a reolir ar y cyd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a mentrwyr eraill, gyda'r asedau'n cael eu defnyddio er budd i'r mentrwyr. Nid yw menter ar y cyd yn cynnwys sefydlu endid ar wahân. Dim ond cyfrif am ei gyfran ei hun o'r asedau a reolir ar y cyd, y rhwymedigaethau a'r treuliau a gaiff ei hun neu ar y cyd ag eraill a wnaiff y Comisiynydd Heddlu a Throsedd mewn perthynas â'i fudd yn y gyd-fenter ac incwm a enillir gan y fenter. Gellir gweld manylion unrhyw weithrediadau a reolir ar y cyd yn nodyn 39 yn y Cyfrifon.

14. **Prydlesi**

Mae prydlesi ariannol yn trosglwyddo'r holl risgiau a'r buddion sy'n atodol i berchnogaeth yr eiddo, cyfarpar neu offer o'r prydleswr i ddaliwr y brydles. Mae'r holl brydlesi eraill yn cael eu galw'n brydlesi gweithredol.

Os yw prydles yn cynnwys tir ac adeiladau, mae'r tir a'r adeiladau yn cael eu hystyried ar wahân i bwrpas dosbarthu.

Mae trefniadau nad oes ganddynt statws cyfreithiol, ond sydd yn cyfleu'r hawl i ddefnyddio'r ased am daliad yn cael eu cyfrif o dan y polisi hwn pan fydd cyflawni'r trefniant yn ddibynnol ar y defnydd o asedau penodol.

Y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel Prydleswr

Prydlesi Ariannol

Mae eiddo, cyfarpar ac offer sydd ar brydles ariannol yn cael eu cydnabod yn y Fantolen ar ddechrau'r brydles ar ei werth teg a fesurwyd ar y dechrau (neu werth presennol y taliadau prydles lleiaf, os yn is). Mae'r ased yn cyfateb i'r cyfrifoldeb am yr ymrwymiad i dalu'r prydleswr. Mae'r costau uniongyrchol cychwynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu hychwanegu at swm cario'r ased. Mae'r premiymau a dalwyd ar ddechrau'r brydles yn cael eu codi ar refeniw. Mae rhenti amodol yn cael eu cofnodi fel treuliau yn y cyfnodau y mae hyn yn digwydd.

Mae taliadau prydlesi yn cael eu rhannu rhwng:

- tâl am gaffael y budd yn yr eiddo, cyfarpar neu offer sy'n cael ei godi i wrthdroi rhwymedigaeth y brydles, a

- thâl ariannu (wedi ei ddebydu i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr).

Mae eiddo, cyfarpar ac offer sy'n cael eu cydnabod o dan y prydlesi ariannol yn cael eu cyfrifo amdanynt trwy ddefnyddio'r polisïau sy'n gyffredinol berthnasol i asedau o'r fath, yn amodol ar ddibrisiant yn cael ei godi dros gyfnod y brydles os yw hyn yn fyrrach na'r amcangyfrif ar gyfer oes ddefnyddiol yr ased (lle nad yw perchnogaeth yr ased yn trosglwyddo i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar ddiwedd cyfnod y brydles).

Nid yw'n ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd godi'r dreth cyngor ar gyfer dibrisiant neu ailbrisio neu golledion lleihad sy'n deillio o asedau a brydlesir. Yn lle hynny, gwneir cyfraniad blynyddol o'r cronfeydd refeniw tuag at y buddsoddiad cyfalaf hwnnw yn unol â'r gofynion statudol. Mae dibrisiant, ailbrisio a cholledion lleihad yn cael eu hamnewid felly gan gyfraniad refeniw ym Malans y Gronfa Gyffredinol, trwy gyfrwng trafodiad addasu gyda'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd am y gwahaniaeth rhwng y ddau.

Prydlesi Gweithredol

Mae'r rhenti a delir o dan y prydlesi gweithredol yn cael eu cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr fel traul am ddefnyddio'r eiddo, y cyfarpar a'r offer sy'n cael ei brydlesu. Gwneir y taliadau ar sail llinell syth dros fywyd y brydles; hyd yn oed os nad yw hyn yn cyd-fynd â'r patrwm o daliadau (e.e. mae yna gyfnod di-rent ar ddechrau'r brydles).

Y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel Prydleswr
Mae prydleswr yn gosod eiddo, cyfarpar neu offer o dan drefniant les i eraill.

Prydlesi Ariannol

Os bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn caniatáu prydles ariannol ar gyfer eiddo, cyfarpar neu offer, caiff yr ased perthnasol ei dynnu allan o'r fantolen fel eiddo wedi'i waredu. Ar gychwyn y brydles bydd gwerth cyfredol yr eiddo yn y fantolen (boed yn eiddo, cyfarpar neu offer neu'n asedau sy'n cael eu dal i'w gwerthu) yn cael ei drosglwyddo i'r llinell gwariant gweithredol arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr fel rhan o'r elw neu'r golled o waredu'r eitem dan sylw. Caiff yr elw sy'n cynrychioli buddsoddiad net y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn y les ei gredydu i'r un llinell yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr hefyd fel rhan o'r elw neu golled yn sgil y gwarediad (h.y. yn cael ei dynnu fel swm net oddi ar werth cyfredol yr ased ar amser y gwarediad), wedi'i gydweddu ag ased prydles (dyledwr hirdymor) yn y fantolen.

Mae prydlesi rhentu yn cael eu rhannu fel a ganlyn:

- tâl am gaffael y budd yn yr eiddo – yn cael ei gredydu i ddyledwr y brydles (ynghyd ag unrhyw bremiymau a dderbyniwyd), ac
- incwm cyllid (yn cael ei gredydu i'r llinell incwm a gwariant ariannu a buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr).

Ni chaniateir drwy statud i'r elw sy'n cael ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr pan waredir eiddo neu ased gynyddu balans y gronfa gyffredinol a rhaid ei drin fel derbyniad cyfalaf. Pan dderbynnir premiwm, caiff hwn ei dynnu allan o falans y gronfa gyffredinol a'i symud i'r gronfa derbyniadau cyfalaf yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd. Pan fydd y swm sy'n ddyledus o ran yr ased sy'n cael ei brydlesu'n cael ei setlo drwy dalu rhent yn y blynyddoedd ariannol i ddod, caiff ei symud allan o falans y gronfa gyffredinol i'r gronfa derbyniadau cyfalaf gohiriedig yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd.

Pan dderbynnir rhent yn y dyfodol caiff yr elfen sy'n gysylltiedig â gwaredu'r ased ei gyhoeddi er mwyn lleihau ei werth ariannol i ddyledwr y brydles. Ar y pwynt hwn caiff y derbyniadau cyfalaf gohiriedig eu trosglwyddo i'r gronfa derbyniadau cyfalaf. Ni fydd y golled ar werth y gwarediad yn cael ei godi yn erbyn treth y cyngor, gan fod cost asedau anghyfredol wedi'i ddarparu ar ei gyfer yn llawn dan drefniadau ar wahân o dan ariannu cyfalaf. Caiff y symiau felly eu clustnodi i'r cyfrifon addasiadau cyfalaf o falans y gronfa gyffredinol drwy'r Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd.

<u>Prydlesi Gweithredu</u>

Os bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn caniatáu prydles weithredu ar gyfer eiddo, cyfarpar neu offer, bydd yr ased yn cael ei gadw yn y fantolen. Caiff incwm o rent ei gredydu i'r llinell gwariant gweithredu arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Gwneir credydau ar sail llinell syth dros fywyd y brydles hyd yn oed os nad yw hyn yn cyd-fynd â phatrwm y taliadau (e.e. premiwm wedi'i dalu ar ddechrau'r brydles). Caiff y costau uniongyrchol cychwynnol sy'n deillio o drafod neu drefnu'r brydles eu hychwanegu at werth cyfredol yr ased perthnasol a bydd yn cael ei nodi fel traul dros gyfnod y brydles ar yr un sail ag incwm rhentu.

15. **Gorbenion a Gwasanaethau Cefnogi**

Caiff costau gorbenion a gwasanaethau cefnogi eu priodoli i'r rhai hynny sy'n elwa ar y cyflenwad neu wasanaeth yn unol ag egwyddorion costio Cod Ymarfer Riportio Gwasanaeth CIPFA 2013-2014 (SERCOP). Fe ddefnyddir yr egwyddor costio amsugnol cyfan. Mae cost lawn gorbenion a gwasanaethau cefnogi yn cael eu rhannu rhwng defnyddwyr yn gymesur â'r buddiannau a dderbyniwyd, ac eithrio:

- Gweinyddiad Corfforedig a Democratig sy'n cynnwys y costau sy'n berthnasol i statws y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel corfforaeth undyn a etholwyd yn ddemocrataidd.

- Costau Heb eu Dosrannu sy'n cynnwys cost y buddion dewisol sydd wedi eu rhoi i weithwyr sy'n ymddeol yn gynnar a cholledion lleihad sy'n cael eu rhoi gyferbyn ag Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu.

Diffinnir y ddau gategori yma yn y SeRCOP a chyfrifir amdanynt o dan benawdau ar wahân yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, neu fel rhan o Wariant Net ar Wasanaethau sy'n Parhau.

16. **Eiddo, Cyfarpar ac Offer**

Mae asedau sydd â sylwedd corfforol ac sy'n cael eu dal i'w defnyddio i gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, i'w rhentu i bobl eraill, neu at ddibenion gweinyddol ac y disgwylir iddynt gael eu defnyddio yn ystod mwy nag un flwyddyn ariannol, yn cael eu dosbarthu fel Eiddo, Cyfarpar ac Offer.

Adnabyddiaeth

Mae gwariant ar gaffael, creu neu wella Eiddo, Cyfarpar ac Offer yn cael ei gyfalafu ar sail croniadau, ar yr amod ei bod yn debygol y bydd y buddion economaidd yn y dyfodol neu’r potensial am wasanaeth sy’n gysylltiedig â'r eitem yn llifo i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ac y gellir mesur cost yr eitem mewn modd dibynadwy. Mae gwariant sy'n cynnal, ond sydd ddim yn ychwanegu at botensial yr ased i gyflwyno buddion economaidd yn y dyfodol neu’r potensial am wasanaeth (h.y. gwaith trwsio a chynnal a chadw) yn cael ei godi fel traul pan fydd yn digwydd.

Mesur

I ddechrau mae’r asedau yn cael eu mesur ar gost, yn cynnwys:

- pris y pryniant
- unrhyw gost sy’n berthnasol i ddod â’r ased i’r lleoliad ac yn y cyflwr sy’n angenrheidiol iddo gael ei ddefnyddio yn y modd y bwriedir gan y rheolwyr
- os yn berthnasol, yr amcangyfrif ar y dechrau o gostau datgymalu a symud yr eitem ac yna adfer y safle lle’r oedd yr eitem.

Nid yw’r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfalafu costau benthyca sydd wedi codi wrth adeiladu’r asedau.

Mae cost ased, ac eithrio pan fydd yn cael ei brynu, yn cael ei ystyried fel ei werth teg, oni bai nad oes gan yr hyn a gafaelwyd sylwedd masnachol (h.y. ni fydd yn arwain at amrywiaeth yn y llif arian i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd). Yn yr achos olaf, pan fydd ased yn cael ei gaffael trwy gyfnewid, cost y caffael yw'r swm cario os yw'r ased yn cael ei roi i fyny gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Mae asedau a gafwyd yn rhodd yn cael eu mesur i ddechrau ar werth teg. Mae’r gwahaniaeth rhwng y gwerth teg ac unrhyw gydnabyddiaeth a dalwyd yn cael ei gredydu i'r llinell Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, (oni bai fod y rhodd wedi ei wneud yn amodol); hyd nes bydd yr amodau wedi eu bodloni cedwir yr enilliad yn y Cyfrif Asedau a Roddwyd. Pan fydd enillion yn cael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, byddant yn cael eu tynnu allan o Falans y Gronfa Gyffredinol a’u rhoi yn y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf yn y Datganiad o’r Symudiadau yn y Cronfeydd.

Wedyn mae’r asedau yn cael eu cynnwys yn y Fantolen gan ddefnyddio’r sail mesur canlynol:

- Isadeiledd, asedau cymunedol ac asedau sy’n cael eu hadeiladu - cost hanesyddol wedi ei ddibrisio
- Anheddau a’r holl asedau eraill – gwerth teg wedi ei bennu fel y swm a fyddai’n cael ei dalu am yr ased yn ei ddefnydd presennol (h.y. gwerth yn ei ddefnydd presennol neu EUV)

Pan nad oes unrhyw dystiolaeth seiliedig ar y farchnad o werth teg oherwydd natur arbenigol yr ased, defnyddir y gost adnewyddu dibrisiedig fel amnewidyn ar gyfer gwerth teg.

Pan fydd asedau di-eiddo sydd â bywydau defnyddiol byr neu werthoedd isel (neu’r ddau) yn dibrisio, fe ddefnyddir y gost hanesyddol fel amnewidyn ar gyfer gwerth teg.

Mae asedau sy’n cael eu cynnwys yn y Fantolen ar eu gwerth teg yn cael eu hailbrisio yn ddigon rheolaidd er mwyn sicrhau nad yw eu swm cario yn wahanol iawn i'w gwerth teg ar ddiwedd y flwyddyn, a gwneir hyn o leiaf bob pum mlynedd. Mae’r cynnydd yn y prisiadau yn cyfateb i gredydau yn y Gronfa Ailbrisio i gydnabod enillion heb eu gwireddu. Fel eithriad, gall enillion gael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr pan maent yn deillio o wrthdroi colled a godwyd yn flaenorol.

Pan adnabyddir gostyngiad mewn gwerth, cyfrifir amdanynt fel a ganlyn:

- Pan fydd cydbwysedd o enillion ailbrisio ar gyfer yr ased yn y Gronfa Ailbrisio, bydd swm cario'r ased yn cael ei godi ar refeniw yn erbyn y balans (hyd at swm yr enillion cronedig)
- Pan na fydd arian yn y Gronfa Ailbrisio neu pan fydd y balans yn annigonol, bydd swm cario'r ased yn cael ei godi ar refeniw yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Mae'r Gronfa Ailbrisio yn cynnwys enillion ailbrisio cydnabyddedig ers 1 Ebrill 2007 yn unig, y dyddiad y cafodd ei gweithredu'n ffurfiol. Mae’r enillion a gafwyd cyn y dyddiad hwn wedi cael eu cynnwys yn y Cyfrif Addasiad Cyfalaf.

Lleihad

Mae asedau yn cael eu hasesu ar ddiwedd bob blwyddyn o ran a oes unrhyw arwydd y gallai fod yn ased sydd â lleihad. Pan fydd arwyddion o hyn yn bodoli, ac unrhyw wahaniaethau posibl yn cael eu hamcangyfrifo i fod yn faterol, fe amcangyfrifir swm adenilladwy'r ased, a phan fydd yn llai na swm cario'r ased, cydnabyddir colled lleihad am y diffyg.

Pan fydd colledion lleihad yn cael eu hadnabod, byddant yn cael eu cyfrif amdanynt fel a ganlyn:

- Pan fydd y balans o enillion ailbrisio ar gyfer yr ased yn y Gronfa Ailbrisio, bydd swm cario'r ased yn cael ei godi ar refeniw yn erbyn y balans hwnnw (hyd at swm yr enillion cronedig)
- Pan nad oes arian yn y Gronfa Ailbrisio neu pan fydd y balans yn annigonol, bydd swm cario'r ased yn cael ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Pan fydd colled lleihad yn cael ei wrthdroi ar ôl hynny, bydd y gwrthdroi yn cael ei gredydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, hyd at swm y golled wreiddiol, wedi'i addasu ar gyfer dibrisiant fyddai wedi cael ei godi pe na bai’r golled wedi’i chydnabod.

Dibrisiant

Darperir dibrisiant ar yr holl asedau Eiddo, Cyfarpar ac Offer drwy ddyraniad systematig o’u symiau dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol. Gwneir eithriad ar gyfer asedau heb oes ddefnyddiol gyfyngedig bendant (h.y. tir rhydd-ddaliad) ac asedau nad ydynt ar gael eto ar gyfer eu defnyddio (asedau sy'n cael eu hadeiladu).

Pan fydd gan ased gydrannau pwysig sydd â gwerth sylweddol, bydd y cydrannau yn cael eu dibrisio ar wahân. Mae’r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi gosod y cyfyngiadau de-minimus canlynol a bydd y cydrannau yn cael eu cydnabod ar wahân dim ond pan fydd:

(i) Bywyd sy’n weddill y cydrannau rhwng 0 a 10 mlynedd a gwerth y cydrannau dros £50mil

(ii) Bywyd sy’n weddill y cydrannau rhwng 10 a 15 mlynedd a gwerth y cydrannau dros £100mil

(iii) Bywyd sy’n weddill y cydrannau rhwng 15 a 20 mlynedd a gwerth y cydrannau dros £250mil

(iv) Bywyd sy’n weddill y cydrannau rhwng 20 a 30 mlynedd a gwerth y cydrannau dros £400mil

(v) Bywyd sy’n weddill y cydrannau rhwng 30 a 40 mlynedd a gwerth y cydrannau dros £800mil

(vi) Bywyd sy’n weddill y cydrannau rhwng 40 a 50 mlynedd a gwerth y cydrannau dros £1500mil

(vii) Bywyd sy’n weddill y cydrannau rhwng 50 a 60 mlynedd a gwerth y cydrannau dros £2000mil

Math o Ased:	Polisi Dibrisio:
Adeiladau	Wedi dibrisio dros y bywyd disgwyliedig fel y dywedodd y prisiwr ar drefn llinell syth a'u hailbrisio o leiaf pob 5 mlynedd.
Offer Cyfrifiadurol	Llinell syth dros 3 i 5 mlynedd yn dechrau yn y flwyddyn ar ôl eu prynu.
Offer Cyffredinol, Dodrefn a Ffitiadau ac Offer Radio	Llinell syth dros 7 i 10 mlynedd yn dechrau yn y flwyddyn ar ôl eu prynu.
Cerbydau	Llinell syth dros 4 blynedd yn dechrau yn y flwyddyn y'u prynwyd.
Tir	Nid oes dibrisiant ar dir heb ei ddatblygu

Mae enillion ailbrisio hefyd yn dibrisio, gyda swm sy'n hafal i'r gwahaniaeth rhwng dibrisiant gwerth cyfredol a godir ar asedau a'r dibrisiant a fyddai wedi cael ei godi ar sail eu cost hanesyddol yn cael ei drosglwyddo bob blwyddyn o'r Gronfa Ailbrisio i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Gwaredu ac Asedau Anghyfredol sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu

Pan fydd yn dod yn debygol y bydd swm cario ased yn cael ei adennill yn bennaf drwy drafodiad gwerthiant yn hytrach na thrwy ei ddefnyddio'n barhaus, caiff ei ailddosbarthu fel Ased wedi'u dal i'w Gwerthu. Mae'r ased yn cael ei ailbrisio yn union cyn iddo gael ei ailddosbarthu ac yna yn cael ei gario ar y gwerth isaf rhwng y swm hwn a'r gwerth teg llai y costau i'w werthu. Pan fydd gostyngiad dilynol yn y gwerth teg llai y costau i'w werthu, mae'r golled yn cael ei gynnwys yn y llinell Gwariant Gweithredol Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Mae enillion gwerth teg yn cael eu cydnabod yn unig hyd at swm unrhyw golledion blaenorol a gydnabyddir yn y Gweddill neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau. Nid yw dibrisiant yn cael ei godi ar Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu.

Os nad yw asedau yn diwallu'r meini prawf i gael eu dosbarthu'n Asedau wedi'u dal i'w Gwerthu, bydd yn cael ei ailddosbarthu'n asedau anghyfredol ac yn cael eu prisio ar begwn isaf eu swm cario cyn iddynt gael eu dosbarthu fel asedau i'w gwerthu (wedi'i addasu ar gyfer dibrisiad, amorteiddiad neu ailbrisiadau a fyddent wedi'u cydnabod pen a baent wedi'u dosbarthu fel Wedi'u dal i'w Gwerthu), a'u swm adferadwy ar ddyddiad y penderfyniad i beidio â gwerthu.

Fe ddatgelir manylion unrhyw eiddo sydd wedi'u clustnodi fel Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu yn y Fantolen a'r nodiadau perthnasol. Nid oedd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd unrhyw asedau wedi'u dal i'w gwerthu ar 31 Mawrth 2016.

Nid yw asedau sydd i gael eu gadael neu eu sgrapio yn cael eu dosbarthu fel Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu.

Pan fydd ased yn cael ei waredu neu ei ddigomisiynu, mae swm cario'r ased yn y Fantolen (boed yn Eiddo, Cyfarpar, Offer neu'n Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu) yn cael ei ddileu ar y llinell Gwariant Gweithredol Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr fel rhan o'r enillion neu'r colledion ar waredu. Credydir derbyniadau o warediadau (os oes rhai) i'r un llinell yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr hefyd fel rhan o'r enillion neu'r colledion ar waredu (h.y. net yn erbyn gwerth cario'r ased adeg y gwarediad). Mae unrhyw enillion ailbrisio cronedig ar gyfer yr ased sydd yn y Gronfa Ailbrisio yn cael ei drosglwyddo i'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf.

Mae symiau a dderbyniwyd ar gyfer gwaredion sy'n fwy na £10,000 yn cael eu categoreiddio fel derbyniadau cyfalaf. Mae'r balans o'r derbyniadau yn cael ei gredydu i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf ac wedyn gellir ond ei ddefnyddio ar gyfer buddsoddiad cyfalaf newydd (neu ei neilltuo er mwyn lleihau angen sylfaenol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i fenthyca (y gofyniad cyllido cyfalaf)). Mae derbyniadau yn cael eu neilltuo i'r Gronfa wrth Gefn o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd.

Nid yw gwerth dileu gwaredion yn cael eu rhoi yn erbyn y dreth cyngor, gan fod cost asedau sefydlog yn cael ei ddarparu yn llawn ar ei gyfer o dan drefniadau ar wahân ar gyfer ariannu cyfalaf. Mae symiau'n cael eu neilltuo i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd.

17. **Menter Cyllid Preifat**

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi cytuno ar un cytundeb Menter Cyllid Preifat hirdymor ble mae'r contractwr yn gyfrifol am gynllunio, adeiladu, cyllido a chynnal y Ddalfa, y Cyfleuster Digwyddiadau Sylweddol, y Cyfleuster Cefnogaeth Wyddonol a'r swyddfeydd yn Llanelwy. Gan mai'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw rheolwr tybiedig y gwasanaethau sy'n cael eu darparu o dan y cynllun Menter Cyllid Preifat a gan fod perchnogaeth yr asedau yn trosglwyddo i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar ddiwedd y contract heb gost ychwanegol, mae'n rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gynnwys yr asedau sefydlog a ddefnyddir o dan y contractau ar ei Fantolen.

Mae'r gydnabyddiaeth wreiddiol am yr asedau sefydlog hyn wedi ei fantoli gyda chydnabyddiaeth o'r ymrwymiad am y symiau sy'n ddyledus i weithredwr y cynllun i dalu am yr asedau.

18. **Darpariaethau, Rhwymedigaethau Digwyddiadol ac Asedau Digwyddiadol**

Gwneir darpariaethau pan fydd digwyddiad wedi bod sy'n rhoi gofyniad cyfreithiol neu adeiladol ar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, sy'n ei gwneud yn ofynnol yn ôl pob tebyg i setlo drwy drosglwyddo buddion economaidd neu botensial y gwasanaeth, ac mae modd gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y ddyled.

Mae darpariaethau yn cael eu codi fel traul yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn y flwyddyn y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ymwybodol o'r ddyled, ac yn cael eu mesur ar yr amcangyfrif gorau ar ddyddiad y fantolen ar y gwariant sydd ei angen i setlo'r ddyled, gan gymryd i ystyriaeth y risgiau perthnasol a'r ansicrwydd.

Pan fydd taliadau'n cael eu gwneud yn y pen draw, maent yn cael eu rhoi yn erbyn y ddarpariaeth yn y Fantolen. Bydd y setliadau sydd wedi cael eu hamcangyfrif yn cael eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol a ble y mae'n dod yn llai na thebygol y bydd yr angen am drosglwyddo buddion economaidd yn awr yn ofynnol (neu setliad is na'r disgwyl yn cael ei wneud), mae'r ddarpariaeth yn cael ei wrthdroi a'i gredydu yn ôl i'r gwasanaeth perthnasol.

Pan fydd disgwyliad y bydd rhan neu'r cyfan o'r taliad sy'n ofynnol i setlo darpariaeth yn cael ei adennill oddi wrth barti arall (e.e. o hawliad yswiriant), cydnabyddir hwn yn unig fel incwm ar gyfer y gwasanaeth perthnasol os yw hi bron yn sicr y bydd ad-daliad yn cael ei dderbyn pe bai'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn setlo'r ddyled.

Mae gan y sefydliad yswiriant ar gyfer risgiau sydd heb eu sicrhau'n allanol ac mae'r yswiriant hefyd yn cynnwys unrhyw ormodedd ar bolisïau yswiriant allanol. Mae'r ddarpariaeth yn cynnwys risgiau cyhoeddus a chyflogwr. Mae yna hefyd rwymedigaethau digwyddiadol i'w talu o'r ddarpariaeth hon.

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer dyledion amheus wedi ei gynnwys o fewn lleihad yn yr Asedau Cyfredol.

Ymrwymiad i Leihau Carbon (CRC), Cynllun Effeithlonrwydd Ynni - mae hwn yn gynllun gorfodol ar gyfer sefydliadau mawr yn y sector cyhoeddus a phreifat ac mae wedi ei gynllunio i wella effeithiolrwydd ynni ac i gwtogi ar allyriadau. Mae'n ofynnol ar y sefydliadau sy'n gymwys i brynu ac ildio lwfansau carbon ar sail eu gollyngiadau a dylent gynnwys unrhyw ymrwymiadau yn eu cyfrifon. Ar hyn o bryd nid oes rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gymryd rhan yn y cynllun oherwydd bod ei allyriadau presennol yn is na'r trothwy cymhwyster.

Rhwymedigaethau Digwyddiadol

Mae rhwymedigaeth ddigwyddiadol yn codi pan fydd rhywbeth wedi digwydd sydd o bosibl yn rhoi gofyniad ar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ond ni ellir cadarnhau ei fodolaeth oni bai i bethau eraill ddigwydd neu beidio digwydd yn y dyfodol a hynny efallai allan o reolaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gallant godi mewn amgylchiadau lle y byddai darpariaeth fel arall yn cael ei wneud ond naill ai nid yw'n debygol y bydd all-lif o adnoddau neu ni ellir mesur natur y rhwymedigaeth yn ddibynadwy.

Nid yw rhwymedigaethau digwyddiadol yn cael eu cydnabod yn y Fantolen, ond maent yn cael eu cynnwys mewn nodyn i'r cyfrifon.

Asedau Digwyddiadol

Mae ased digwyddiadol yn codi pan fydd rhywbeth wedi digwydd sydd o bosibl yn rhoi ased i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ond ni ellir cadarnhau ei fodolaeth oni bai i bethau eraill ddigwydd neu beidio digwydd yn y dyfodol a hynny efallai allan o reolaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Nid yw asedau digwyddiadol yn cael eu cydnabod yn y Fantolen, ond maent yn cael eu cynnwys mewn nodyn i'r cyfrifon lle mae'n debygol y bydd mewnlif o fuddion economaidd neu wasanaeth.

19. **Cronfeydd Wrth Gefn**

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn neilltuo symiau penodol o arian wrth gefn at ddibenion polisi yn y dyfodol neu ar gyfer argyfyngau. Mae cronfeydd wrth gefn yn cael eu creu trwy briodoli symiau allan o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd. Pan fydd gwariant sydd angen ei dynnu o'r gronfa wrth gefn, bydd yn cael ei dalu yn y flwyddyn honno i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth o Wasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Mae'r gronfa wrth gefn wedyn yn cael ei neilltuo yn ôl i mewn i Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd fel nad oes tâl net i dreth y cyngor am y gwariant.

Cronfeydd Annefnyddadwy - Cedwir rhai cronfeydd wrth gefn ar gyfer rheoli'r prosesau cyfrifyddu asedau anghyfredol, offerynnau ariannol, buddion ymddeol a buddion y gweithwyr ac nid ydynt yn adnoddau y gellir eu defnyddio gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Esbonnir mwy am y cronfeydd wrth gefn yn y polisïau perthnasol o fewn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

20. **Gwariant Refeniw wedi ei Ariannu o Gyfalaf dan Statud**

Mae gwariant y flwyddyn y gellir ei gyfalafu o dan ddarpariaethau statudol ond nad yw'n arwain at greu ased anghyfredol yn cael ei drin fel gwariant yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn y flwyddyn. Pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi penderfynu talu cost y gwariant hwn o adnoddau cyfalaf presennol neu drwy fenthyca, mae trosglwyddiad yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd o Falans y Gronfa Gyffredinol i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn gwrthdroi'r symiau a godir fel nad oes unrhyw effaith ar lefel y gwariant refeniw.

21. **Cydnabod Refeniw o'r Trafodion Digyfnewid**

Mae asedau a refeniw sy'n deillio o drafodion digyfnewid sy'n cael eu cydnabod yn unol â gofynion IAS 20 - Cyfrifyddu ar gyfer Grantiau'r Llywodraeth a Datgelu Cymorth y Llywodraeth, ac eithrio lle y dehonglir neu addasir ef i gyd-fynd â'r sector cyhoeddus, yn cael eu nodi yn y Cod ac / neu IPSAS 23, "Refeniw o Drafodion Digyfnewid (Trethi a Throsglwyddiadau)."

Trafodion Trethiant – Mae asedau a refeniw sy'n deillio o drafodion trethiant yn cael eu cydnabod yn y cyfnod y digwyddodd y digwyddiad trethadwy, ar yr amod bod yr asedau yn bodloni'r diffiniad o ased ac yn cwrdd â'r meini prawf ar gyfer eu cydnabod fel ased.

Heb fod yn Drafodion Trethiant – Asedau a refeniw sy'n deillio o drafodion trosglwyddo sy'n cael eu cydnabod yn y cyfnod y mae'r trefniant trosglwyddo yn gyfrwymol. Nid yw gwasanaethau o fath arall yn cael eu cydnabod. Pan fydd trosglwyddiad yn ddarostyngedig i amodau, os heb eu cyflawni, y bydd yn ofynnol dychwelyd yr adnoddau trosglwyddo, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod ei ymrwymiad nes bod yr amod yn cael ei gyflawni.

Sail y Mesur o Ddosbarthiadau Mawr o Refeniw o'r Trafodion Digyfnewid - Mae trethiant refeniw yn cael ei fesur ar y gwerth nominal o arian parod ac arian parod cyfatebol. Mae asedau a refeniw a gydnabuwyd o ganlyniad i drosglwyddo yn cael eu mesur yn ôl gwerth teg yr asedau a gydnabuwyd ar ddyddiad y gydnabyddiaeth:

- Mae asedau ariannol yn cael eu mesur yn ôl eu gwerth nominal oni bai bod gwerth arian yr amser yn berthnasol, ac yn yr achos yma mae gwerth presennol yn cael ei ddefnyddio, a gyfrifir gan ddefnyddio cyfradd ddisgownt sy'n adlewyrchu risg gynhenid dal yr ased;
- Os nad ydynt yn asedau ariannol maent yn cael eu mesur yn ôl eu gwerth teg, sy'n cael ei bennu drwy gyfeirio at werthoedd y farchnad weladwy neu drwy werthusiad annibynnol gan aelod o'r proffesiwn prisiad. Mae derbyniadau yn cael eu cydnabod pan fydd trefniant trosglwyddo rhwymol yn ei le ond nid yw arian parod neu asedau eraill wedi eu derbyn.

22. **TAW**

Dim ond os bydd yn anadferadwy y bydd treth ar werth yn cael ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Yn gyffredinol, nid yw'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn cynnwys TAW gan fod unrhyw dreth a gesglir yn cael ei dalu i Gyllid a Thollau EM ac mae unrhyw TAW sydd wedi ei dalu yn cael ei hawlio'n ôl ganddynt.

Datganiad o'r Cyfrifoldebau am Gyfrifon Grŵp

Pwrpas y datganiad hwn yw nodi beth yw cyfrifoldebau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Swyddog Cyllid mewn perthynas â'r Datganiad o Gyfrifon.

Cyfrifoldebau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Mae'n rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd:-

* wneud trefniadau i sicrhau bod ei faterion ariannol yn cael eu gweinyddu'n briodol a sicrhau fod un o'i swyddogion yn gyfrifol am weinyddu'r materion hynny. Yn y sefydliad hwn, y swyddog hwnnw yw'r Prif Swyddog Cyllid.

* rheoli ei faterion busnes er mwyn sicrhau defnydd economaidd, effeithlon ac effeithiol o'i adnoddau ac er mwyn amddiffyn ei asedau.

* cymeradwyo'r datganiad o gyfrifon grŵp.

Rwy'n cymeradwyo'r Datganiad o Gyfrifon ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2016.

Dyddiad: 21/9/16.

Arfon Jones Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru

Cyfrifoldebau'r Prif Swyddog Cyllid

Mae'r Prif Swyddog Cyllid yn gyfrifol am baratoi'r Datganiad o Gyfrifon Grŵp yn unol â'r arferion cywir sydd wedi'u nodi yng Nghod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig ("y Cod").

Wrth baratoi'r Datganiad o Gyfrifon hwn, mae'r Prif Swyddog Cyllid wedi:

* dewis polisïau cyfrifyddu priodol ac yna wedi eu defnyddio'n gyson.
* dyfarnu a gwneud amcangyfrifon yn rhesymol a doeth.
* cydymffurfio â'r Cod Ymarfer.

Mae'r Prif Swyddog Cyllid hefyd wedi:

* cadw cofnodion cyfrifyddu priodol cyfredol.
* cymryd camau rhesymol i atal a datrys twyll ac afreoleidd-dra arall.

TYSTYSGRIF Y PRIF SWYDDOG CYLLID

Paratowyd y datganiad o'r cyfrifon yn unol â gofynion Rheoliadau Cyfrifyddu ac Archwilio Llywodraeth Leol (Cymru) 2014, ac mae'n adlewyrchu ffurf a chynnwys Cod Ymarfer y Sefydliad Siartredig Cyllid a Chyfrifeg Cyhoeddus (CIPFA) ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol 2015-2016 a Chod Ymarfer Riportio Gwasanaeth.

Ardystiaf fod y Datganiad o Gyfrifon hwn yn cyflwyno'n gywir ac yn deg sefyllfa ariannol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Grŵp ar ddyddiad yr adroddiad ac o'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2016.

Mae'r dystysgrif archwilio ar dudalen 81-82.

Kate Jackson (Prif Swyddog Cyllid)

Dyddiad: 21 Medi 2016

Datganiad o'r Symudiadau yng Nghronfeydd y Grŵp

Mae’r datganiad hwn yn dangos y symudiadau yn y flwyddyn yn y gwahanol gronfeydd sy’n cael eu dal gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd - cronfeydd defnyddiadwy (h.y. y rhai hynny y gellir eu defnyddio i ariannu gwariant neu leihau trethiant lleol) a chronfeydd eraill. Mae’r Gweddill neu’r (Diffyg) ar y llinell Darpariaeth o Wasanaethau yn dangos gwir gost economaidd darparu gwasanaethau’r Comisiynydd Heddlu a Throsedd, a cheir rhagor o fanylion yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Mae’r rhain yn wahanol i’r symiau statudol sydd angen eu rhoi yn erbyn Balans y Gronfa Gyffredinol. Mae’r llinell Cynnydd/Gostyngiad Net cyn y Trosglwyddiadau i’r Cronfeydd a Glustnodwyd yn dangos Balans y Gronfa Gyffredinol cyn unrhyw drosglwyddiadau dewisol i neu o’r cronfeydd a glustnodwyd a wnaed gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

	Balans y Gronfa Gyffredinol	Cronfeydd Cyffredinol a Glustnodwyd	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf	Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso	**Cyfanswm y Cronfeydd Defnyddiadwy**	**Cyfanswm Cronfeydd Annefnyddadwy**	**Cyfanswm Cronfeydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd**
	£000	£000	£000	£000	**£000**	**£000**	**£000**
Balans ar 31 Mawrth 2014	**7,189**	**30,942**	**3,239**	**0**	**41,370**	**-1,291,331**	**-1,249,961**
Symudiadau yn y Cronfeydd yn ystod 2014-15							
Gweddill (+) neu ddiffyg (-) ar ddarparu'r gwasanaethau	-55,781	0	0	0	**-55,781**	**0**	**-55,781**
Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall	0	0	0	0	**0**	**-168,151**	**-168,151**
Cyfanswm Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	-55,781	0	0	0	**-55,781**	**-168,151**	**-223,932**
Addasiadau rhwng y sail cyfrifo a’r sail ariannu dan y rheoliadau (Nodyn 6)	54,074	0	1,402	0	**55,476**	**-55,476**	**0**
Cynnydd (+)/Gostyngiad (-) Net cyn Trosglwyddiadau i’r Cronfeydd a Glustnodwyd	**-1,707**	**0**	**1,402**	**0**	**-305**	**-223,627**	**-223,932**
Trosglwyddiadau i (-)/o’r (+) Cronfeydd a Glustnodwyd (Nodyn 7)	-1,293	1,293	0	0	**0**	**0**	**0**
Cynnydd (+)/Gostyngiad (-) yn 2014-14	**-3,000**	**1,293**	**1,402**	**0**	**-305**	**-223,627**	**223,932**
Balans ar 31 Mawrth 2015 a ddygwyd ymlaen	**4,189**	**32,235**	**4,641**	**0**	**41,065**	**-1,514,958**	**-1,473,893**
Symudiadau yn y Cronfeydd yn ystod 2015-16							
Gweddill (+) neu ddiffyg (-) ar ddarparu’r gwasanaethau	-49,992	0	0	0	**-49,992**	**0**	**-49,992**
Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall	0	0	0	0	**0**	**228,195**	**228,195**
Cyfanswm Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	-49,992	0	0	0	**-49,992**	**228,195**	**178,203**
Addasiadau rhwng y sail cyfrifo a’r sail ariannu dan y rheoliadau (Nodyn 6)	49,259	0	-1,146	0	**48,113**	**-48,113**	**0**
Cynnydd (+)/Gostyngiad (-) cyn Trosglwyddiadau i’r Cronfeydd a Glustnodwyd	**-733**	**0**	**-1,146**	**0**	**-1,879**	**180,082**	**178,203**
Trosglwyddiadau (-) i/o’r (+) Cronfeydd a Glustnodwyd (Nodyn 7)	733	-733	0	0	**0**	**0**	**0**
Cynnydd (+)/Gostyngiad (-) yn y Flwyddyn	**0**	**-733**	**-1,146**	**0**	**-1,879**	**180,082**	**178,203**
Balans ar 31 Mawrth 2016 a ddygwyd ymlaen	**4,189**	**31,502**	**3,495**	**0**	**39,186**	**-1,334,876**	**-1,295,690**

Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr y Grŵp 2015-2016

Mae'r datganiad hwn yn dangos y gost cyfrifo yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm yr ariennir trwy'r dreth. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn codi treth i dalu am wariant yn unol â'r rheoliadau, a gall hyn fod yn wahanol i'r gost cyfrifo. Gellir gweld y sefyllfa dreth yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd.

	Cyfrifon Grŵp			Comisiynydd Heddlu a Throsedd			Prif Gwnstabl
	Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net	Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net	Gwariant Net
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Plismona Lleol	76,881	-5,546	71,335	0	-5,546	-5,546	76,881
Delio gyda'r Cyhoedd	13,107	-260	12,847	0	-260	-260	13,107
Cyfiawnder Troseddol	16,959	-2,841	14,118	0	-2,841	-2,841	16,959
Plismona'r Ffyrdd	7,723	-1,142	6,581	0	-1,142	-1,142	7,723
Ymgyrchoedd Arbenigol	12,082	-3,338	8,744	0	-3,338	-3,338	12,082
Cudd-wybodaeth	6,672	-327	6,345	0	-327	-327	6,672
Ymchwiliadau	26,713	-1,573	25,140	0	-1,573	-1,573	26,713
Cefnogi Ymchwiliadau	6,453	-177	6,276	0	-177	-177	6,453
Plismona Cenedlaethol	7,669	-5,098	2,571	0	-5,098	-5,098	7,669
Costau na ellir eu Dosrannu	-115	0	-115	-115	0	-115	0
Gweinyddiad Corfforedig a Democratig	2,261	-777	1,484	8,321	-6,837	1,484	0
Cost y Gwasanaethau	**176,405**	**-21,079**	**155,326**	**8,206**	**-27,139**	**-18,933**	**174,259**
Cost Comisiynu (trosglwyddiadau o fewn y grŵp)						174,259	-174,259
Cost Gwasanaethau'r Grŵp	**176,405**	**-21,079**	**155,326**	**8,206**	**-27,139**	**155,326**	**0**
Gwariant Gweithredol Arall (Nodyn 8)			643			643	0
Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi (Nodyn 9)			51,972			1,043	50,929
Grant y Swyddfa Gartref sy'n daladwy tuag at gost y buddion ymddeol			-17,212			-17,212	0
Gweddill (-)/Diffyg (+) ar weithrediadau sy'n dirwyn i ben			0			0	0
Treth ac incwm grant amhenodol			-140,737			-140,737	0
Gweddill)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau			**49,992**			**-937**	**50,929**
Gweddill (-)/Diffyg (+) ar ailbrisio asedau anghyfredol			-681			-681	0
Gweddill (-)/Diffyg (+) ar ailbrisio asedau ariannol sydd ar gael i'w gwerthu			0			0	0
Enillion (-)/Colledion (+) actiwaraidd ar asedau pensiwn / ymrwymiadau			-227,514			0	-227,514
Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall			**-228,195**			**681**	**-227,514**
Cyfanswm Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr			**-178,203**			**-1,618**	**-176,585**

Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr y Grŵp 2014-2015

Mae'r datganiad hwn yn dangos y gost cyfrifo yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm yr ariennir trwy'r dreth. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn codi treth i dalu am wariant yn unol â'r rheoliadau, a gall hyn fod yn wahanol i'r gost cyfrifo. Gellir gweld y sefyllfa dreth yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd.

	Cyfrifon Grŵp			Comisiynydd Heddlu a Throsedd			Prif Gwnstabl
	Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net	Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net	Gwariant Net
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Plismona Lleol	81,240	-5,724	75,516	0	-5,724	-5,724	81,240
Delio gyda'r Cyhoedd	14,264	-380	13,884	0	-380	-380	14,264
Cyfiawnder Troseddol	17,584	-2,337	15,247	0	-2,337	-2,337	17,584
Plismona'r Ffyrdd	7,852	-1,201	6,651	0	-1,201	-1,201	7,852
Ymgyrchoedd Arbenigol	12,976	-3,650	9,326	0	-3,650	-3,650	12,976
Cudd-wybodaeth	7,050	-326	6,724	0	-326	-326	7,050
Ymchwiliadau	26,032	-1,784	24,248	0	-1,784	-1,784	26,032
Cefnogi Ymchwiliadau	6,147	-188	5,959	0	-188	-188	6,147
Plismona Cenedlaethol	7,142	-4,670	2,472	0	-4,670	-4,670	7,142
Costau na ellir eu Dosrannu	-115	0	-115	-115	0	-115	0
Gweinyddiad Corfforedig a Democratig	1,846	-490	1,356	7,830	-6,474	1,356	0
Cost y Gwasanaethau	**182,018**	**-20,750**	**161,268**	**7,715**	**-26,734**	**-19,019**	**180,287**
Cost Comisiynu (trosglwyddiadau o fewn y grŵp)						180,287	-180,287
Cost Gwasanaethau'r Grŵp	**182,018**	**-20,750**	**161,268**	**7,715**	**-26,734**	**161,268**	**0**
Gwariant Gweithredol Arall (Nodyn 8)			0			0	0
Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi (Nodyn 9)			59,136			989	58,147
Grant y Swyddfa Gartref sy'n daladwy tuag at gost y buddion ymddeol			-22,319			-22,319	0
Gweddill (-)/Diffyg (+)ar weithrediadau sy'n dirwyn i ben			0			0	0
Treth ac incwm grant amhenodol			-142,304			-142,304	
(Gweddill)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau			**55,781**			**-2,366**	**58,147**
Gweddill (-)/Diffyg (+) ar ailbrisio asedau anghyfredol			-709			-709	0
Gweddill (-)/Diffyg (+) ar ailbrisio asedau ariannol sydd ar gael i'w gwerthu			0			0	
Enillion (-)/Colledion (+) actiwaraidd ar asedau pensiwn / ymrwymiadau			168,860			0	168,860
Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall			**168,151**			**-709**	**168,860**
Cyfanswm Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr			**223,932**			**-3,075**	**227,007**

Mantolen y Grŵp

Mae'r Fantolen yn dangos gwerth yr asedau a'r dyledion a adnabyddir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar ddyddiad y Fantolen. Mae asedau net y Comisiynydd Heddlu a Throsedd (asedau llai dyledion) yn cydweddu â'r cronfeydd sydd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae yna ddau fath o gronfeydd. Y cyntaf yw cronfeydd defnyddiadwy, h.y. y cronfeydd y gall y Comisiynydd Heddlu a Throsedd eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn amodol ar yr angen i gadw lefel gochelgar o gronfeydd wrth gefn ac unrhyw gyfyngiadau statudol ar eu defnyddio (er enghraifft gellir ond defnyddio Cronfa Derbyniadau Cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf neu ad-dalu dyled). Yr ail fath o gronfeydd yw'r rhai hynny na all y Comisiynydd Heddlu a Throsedd eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau. Mae'r categori hwn o gronfeydd yn cynnwys cronfeydd sy'n dal enillion a cholledion sydd heb eu gwireddu (er enghraifft y Gronfa Ailbrisio), lle byddai'r symiau ond ar gael ar gyfer darparu gwasanaethau pan fyddai'r asedau yn cael eu gwerthu; a chronfeydd sy'n dal gwahaniaethau oherwydd amseru fel y gwelir yn y llinell 'Addasiadau rhwng y sail cyfrifo a'r sail ariannu dan y rheoliadau' yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd.

Prif Gwnstabl	Comisiynydd Heddlu a Throsedd	Grŵp		Prif Gwnstabl	Comisiynydd Heddlu a Throsedd	Grŵp
2014-2015				**2015-2016**		
£000	**£000**	**£000**		**£000**	**£000**	**£000**
0	54,459	54,459	Tir ac Adeiladau	0	54,266	54,266
0	9,105	9,105	Cerbydau, Cyfarpar, Dodrefn ac Offer	0	7,441	7,441
0	336	336	Asedau Anweithredol: Tir ac Adeiladau	0	612	612
1,547,626	0	0	Dyledion Hirdymor i'r CHTh (nodyn 32)	1,366,201	0	0
1,547,626	**63,900**	**63,900**	**Asedau Hirdymor (nodyn 11)**	**1,366,201**	**62,319**	**62,319**
0	19,282	19,282	Buddsoddiadau Tymor Byr (nodyn 35)	0	22,875	22,875
376	0	376	Rhestrau Eiddo (nodyn 12)	304	0	304
969	15,583	16,552	Dyledion Tymor Byr (nodyn 13)	912	5,800	6,712
20,613	0	0	Trosglwyddiad o fewn y Grŵp	12,067	0	0
0	13,618	13,618	Arian Parod a Chyfwerth ag Arian (Nodyn 14)	0	9,549	9,549
21,958	**48,483**	**49,828**	**Asedau Cyfredol**	**13,283**	**38,224**	**39,440**
0	-602	-602	Benthyciadau Tymor Byr (nodyn 35)	0	-602	-602
-20,613	-1,143	-21,756	Credydwyr Tymor Byr (nodyn 15)	-12,067	-1,867	-13,934
0	-25	-25	Refeniw grantiau a gafwyd ymlaen llaw (nodyn 26)	0	0	0
-1,345	-19,268	0	Trosglwyddiad o fewn y Grŵp	-1,216	-10,851	0
0	-717	-717	Darpariaethau (nodyn 16)		-1,017	-1,017
-21,958	**-21,755**	**-23,100**	**Dyledion Cyfredol**	**-13,283**	**-14,337**	**-15,553**
0	-1,257	-1,257	Darpariaethau (nodyn 16)	0	-1,183	-1,183
0	-1,547,626	0	Credydwyr Hirdymor	0	-1,366,201	0
0	-2,514	-2,514	Benthyciadau Hirdymor (nodyn 35)	0	-1,933	-1,933
0	-13,124	-13,124	Prydles Ariannol (nodyn 29)	0	-12,579	-12,579
-1,547,626	0	0	Dyledion Hirdymor Eraill (nodyn 32)	-1,366,201	0	0
0	0	-1,547,626	Dyled sy'n gysylltiedig â'r Cynllun Pensiwn Diffiniedig (nodyn 32)	0	0	-1,366,201
-1,547,626	**-1,564,521**	**-1,564,521**	**Dyledion Hirdymor**	**-1,366,201**	**-1,381,896**	**-1,381,896**
0	**-1,473,893**	**-1,473,893**	**Asedau Net**	**0**	**-1,295,690**	**-1,295,690**
			Ariannwyd gan:			
0	41,065	41,065	Cronfeydd Defnyddiadwy (nodyn 6 ac 7)	0	39,186	39,186
0	-1,514,958	-1,514,958	Cronfeydd Annefnyddadwy (nodyn 18)	0	-1,334,876	-1,334,876
0	**-1,473,893**	**-1,473,893**	**Cyfanswm y Cronfeydd**	**0**	**-1,295,690**	**-1,295,690**

Datganiad Llif Arian y Grŵp

Mae'r Datganiad Llif Arian yn dangos y newid mewn arian ac eitemau cyfwerth ag arian y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ystod y cyfnod riportio. Mae'r datganiad yn dangos sut mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod a chyfwerth ag arian trwy ddosbarthu llifau arian fel gweithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu. Mae swm yr arian net sy'n deillio o weithgareddau gweithredu yn ddangosydd allweddol o'r raddfa y mae gweithredoedd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu hariannu trwy dreth ac incwm grant neu gan rai sy'n derbyn gwasanaethau gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae gweithgareddau buddsoddi yn cynrychioli'r raddfa y mae arian yn llifo allan am adnoddau sydd wedi eu bwriadu ar gyfer cyfrannu at gynnal gwasanaethau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn y dyfodol. Mae llif arian sy'n deillio o weithgareddau ariannu yn ddefnyddiol ar gyfer rhagweld ceisiadau yn erbyn llif gan ddarparwyr cyfalaf yn y dyfodol (hy benthyca) i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

2014-2015 £000		2015-2016 £000
55,781	Gweddill (-) neu ddiffyg (+) net ar ddarparu gwasanaethau	49,992
-64,157	Addasiad gweddill (-) neu ddiffyg (+) net er mwyn darparu gwasanaethau ar gyfer symudiadau heb fod yn arian (Nodyn 19)	-55,589
2,502	Addasiad ar gyfer eitemau sydd wedi eu cynnwys yn y gweddill (-) neu ddiffyg (+) net er mwyn darparu gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi neu ariannu	1,407
-5,874	Llif Arian net o Weithgareddau Gweithredol (Nodyn 19)	-4.190
4,984	Gweithgareddau Buddsoddi (Nodyn 20)	7,133
1,105	Gweithgareddau Ariannu (Nodyn 21)	1,126
215	**Cynnydd (-) neu ostyngiad (+) net mewn arian a chyfwerth ag arian**	**4,069**
13,833	Arian a chyfwerth ag arian ar ddechrau'r cyfnod riportio (Nodyn 14)	13,618
13,618	**Arian a chyfwerth ag arian ar ddiwedd y cyfnod riportio (Nodyn 14)**	**9,549**

Nodiadau ar y Datganiad o Gyfrifon Grŵp

1. **Safonau cyfrifyddu sydd wedi eu cyhoeddi ond sydd eto i'w mabwysiadu**

   Mae'r Cod yn nodi bod rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ddatgelu gwybodaeth sy'n berthnasol i effaith newid cyfrifyddol fydd yn ofynnol dan safon cyfrifyddu newydd sydd wedi'i chyflwyno ond sydd eto i'w mabwysiadu dan y Cod. Bydd rhaid gwneud y newidiadau canlynol o 1 Ebrill 2016 ymlaen ond ni ystyrir y byddant yn cael effaith sylweddol ar y Datganiad o Gyfrifon:

   a) Newid i IAS 1 Cyflwyno Datganiadau Ariannol (Menter Dadlennu) - mae'r safon hwn yn rhoi arweiniad ar ffurf y datganiadau ariannol a bydd yn achosi newidiadau i fformat y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd a bydd yn cyflwyno Dadansoddiad Gwariant a Chyllid newydd. Daw'r newidiadau hyn o ganlyniad i'r adolygiad 'Dweud y Stori' i sut mae Datganiadau Ariannol Llywodraeth Leol yn cael eu cyflwyno yn ogystal â'r newidiadau i IAS 1 a ddaeth i fodolaeth yn Rhagfyr 2014 dan ddadleniad y Bwrdd Safonau Ariannol Rhyngwladol (IASB).

   b) Mân newidiadau eraill o ganlyniad i welliannau blynyddol i gylchoedd IFRS, Trefniadau ar y Cyd IFRS11, Eiddo Cyfarpar ac Offer IAS16, Asedau Anghyffwrddadwy IAS38 a Buddion Gweithwyr. Nid oes disgwyl i'r rhain gael effaith materol ar y Datganiad o Gyfrifon.

2. **Dyfarniadau Beirniadol wrth Ddefnyddio Polisïau Cyfrifyddu**

   Wrth weithredu'r polisïau cyfrifyddu sydd wedi eu rhestru yn y Datganiadau, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi gorfod gwneud rhai dyfarniadau am drafodion cymhleth neu rai oedd ag ansicrwydd yn eu cylch am ddigwyddiadau yn y dyfodol. Y dyfarniadau beirniadol a wnaed yn y Datganiad o Gyfrifon yw: -

   - Bu gostyngiad mewn nawdd gan y llywodraeth ers 2011-2012, a disgwylir gostyngiadau pellach. Oherwydd hyn bu'n rhaid cynnal adolygiad o strwythur yr heddlu ac o ganlyniad dyfarnodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ddiswyddiadau gwirfoddol i rai gweithwyr. Mae cynlluniau yn eu lle i gwrdd â'r diffyg ariannol yn y blynyddoedd i ddod, fodd bynnag nid yw'n sicr a fydd y lefel bresennol o doriadau yn ddigonol i wneud hyn ac o'r herwydd efallai y bydd angen rhagor o ddiswyddiadau.

3. **Tybiaethau a Wnaed am y Dyfodol a Phrif Darddiadau Amcangyfrifon Ansicr Eraill**

   Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn cynnwys ffigyrau amcangyfrifiedig sydd wedi eu seilio ar dybiaethau a wnaed gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd am y dyfodol neu sydd fel arall yn ansicr. Mae'r amcangyfrifon yn ystyried profiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, oherwydd na ellir pennu balansau gyda sicrwydd, gallai'r gwir ganlyniadau fod yn faterol wahanol i'r tybiaethau a'r amcangyfrifon.

   Mae'r Grŵp wedi ystyried yr eitemau sydd yn y Fantolen ar 31 Mawrth 2016 ac wedi dod i'r casgliad fod risg sylweddol o addasiad materol yn y flwyddyn ariannol i ddod, fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith y Canlyniadau Gwirioneddol os yn Wahanol i'r Tybiaethau
Eiddo, Cyfarpar ac Offer	Caiff asedau eu dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol ac mae hyn yn ddibynnol ar dybiaethau ynghylch lefel y gwaith atgyweirio a chynnal a chadw fydd yn cael ei wneud ar gyfer asedau unigol. Yn yr hinsawdd economaidd bresennol nid oes sicrwydd y bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gallu cynnal lefel ei wariant cyfredol ar waith atgyweirio a chynnal a chadw, gan godi amheuaeth ynghylch yr oes ddefnyddiol a roddwyd i asedau.	Os bydd bywydau defnyddiol yr asedau yn cael eu lleihau, bydd dibrisiant yn cynyddu a swm cario'r ased yn disgyn. Amcangyfrifir y bydd y tâl dibrisiant blynyddol ar gyfer adeiladau yn cynyddu tua £23,996 bob blwyddyn pe bai bywydau defnyddiol yr asedau yn gostwng un flwyddyn.
Dyled Pensiynau	Mae'r amcangyfrif o'r ddyled net i dalu pensiynau yn ddibynnol ar nifer o ddyfarniadau cymhleth sy'n ymwneud â'r gyfradd ddisgowntio a ddefnyddir, y gyfradd y mae cyflogau yn debygol o gynyddu, newidiadau mewn oedrannau ymddeol, cyfraddau marwolaethau ac enillion disgwyliedig ar asedau cronfeydd pensiwn. Mae cwmni o actiwarïaid ymgynghorol wrthi'n rhoi cyngor arbenigol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ynghylch y rhagdybiaethau i'w defnyddio.	Gall yr effeithiau ar y ddyled pensiwn net o newidiadau o ran tybiaethau unigol gael eu mesur. Er enghraifft, effaith cynnydd neu ostyngiad yn y tybiaethau; ceir mwy o wybodaeth ar gynnydd neu ostyngiad yn y gyfradd ddisgownt yn Nodyn 32. Yn ystod 2015-2016 dywedodd actiwarïaid y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fod y ddyled pensiwn net wedi codi £181.425 miliwn. Yn bennaf gellir rhoi hyn i lawr i'r newidiadau a welwyd o ran ail-fesur tybiaethau ac amcangyfrifon.

4. **Eitemau Materol o Incwm a Gwariant**

Mae'r holl eitemau incwm a gwariant materol cymwys wedi'u hamlinellu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

5. **Digwyddiadau ar ôl Dyddiad y Fantolen**

Mae Digwyddiadau materol sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod riportio a'r dyddiad pan fydd y Datganiad o Gyfrifon yn cael ei awdurdodi i'w gyhoeddi yn cael eu cynnwys yn y nodiadau. Pan roedd digwyddiadau a ddigwyddodd cyn y dyddiad hwn yn rhoi gwybodaeth am gyflyrau oedd yn bodoli ar 31 Mawrth 2016, mae'r ffigyrau yn y datganiadau ariannol a'r nodiadau wedi cael eu haddasu er mwyn adlewyrchu effaith y wybodaeth hon.

6. **Addasiadau Rhwng y Sail Cyfrifo a'r Sail Ariannu dan y Rheoliadau**

Mae'r nodyn hwn yn rhoi manylion am yr addasiadau sy'n cael eu gwneud i gyfanswm yr incwm a'r gwariant hollgynhwysfawr sy'n cael ei adnabod gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu priodol ar gyfer yr adnoddau sy'n cael eu nodi dan ddarpariaethau statudol fel y rhai sydd ar gael i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar gyfer gwariant cyfalaf a refeniw yn y dyfodol.

Balans y Gronfa Gyffredinol
Y Gronfa Gyffredinol yw'r gronfa statudol y mae'n rhaid talu holl dderbyniadau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd iddi ac mae'n rhaid talu holl ddyledion y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ohoni oni bai fod y rheolau statudol yn nodi fel arall. Gall y rheolau hyn hefyd bennu'r flwyddyn ariannol y bydd y ddyled a'r taliadau hyn yn effeithio ar Falans y Gronfa Gyffredinol na fydd o reidrwydd yn unol â'r arferion cyfrifyddu cywir. Mae Balans y Gronfa Gyffredinol felly'n crynhoi'r arian sydd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd hawl statudol i'w wario ar ei wasanaethau neu ar fuddsoddiad cyfalaf (neu ddiffyg yn yr adnoddau y bydd yn ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd eu hadennill) ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

Cronfa Derbyniadau Cyfalaf

Y Gronfa Derbyniadau Cyfalaf sy’n dal yr elw a geir yn dilyn cael gwared â thir neu asedau eraill sydd wedi’i rwystro drwy statud rhag cael ei ddefnyddio oni bai i ariannu gwariant cyfalaf newydd neu ei roi o'r neilltu i ariannu gwariant cyfalaf hanesyddol. Mae balans y gronfa yn dangos yr adnoddau sydd eto i'w defnyddio i'r dibenion hyn ar ddiwedd y flwyddyn.

Grantiau Cyfalaf Heb eu Defnyddio

Mae’r Cyfrif hwn yn dal y grantiau a’r cyfraniadau a dderbyniwyd tuag at brosiectau cyfalaf y mae’r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi diwallu eu gofynion, ac fel arall byddai'n rhaid i'r arian sydd heb ei wario gael ei ad-dalu. Mae telerau'r grant yn cyfyngu ar y gwariant cyfalaf y gellir defnyddio'r balans ar ei gyfer ac/neu ar y flwyddyn ariannol y gall hyn ddigwydd ynddi.

	Cronfeydd Defnyddiadwy			
2015-2016	**Balans y Gronfa Gyffredinol £000**	**Cronfa Derbyniadau Cyfalaf £000**	**Grantiau Cyfalaf Heb eu Defnyddio £000**	**Symudiad - Cronfeydd Annefnydd adwy £000**
Addasiadau yn ymwneud yn bennaf â’r Cyfrif Addasiad Cyfalaf:				
Gwrthdroi eitemau sydd wedi eu debydu neu eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr:				
Costau dibrisio neu leihau asedau anghyfredol	6,060			-6,060
Colledion ailbrisio ar eiddo, cyfarpar ac offer				
Symudiadau yng ngwerth marchnad Eiddo Buddsoddi				
Amorteiddio asedau anniriaethol				
Grantiau Cyfalaf a chyfraniadau wedi eu defnyddio	-901			901
Symudiad yn y Cyfrif Asedau wedi eu Cyfrannu				
Gwariant refeniw a ariannwyd o’r cyfalaf dan statud				
Asedau anghyfredol sydd wedi eu dileu ar adeg eu gwaredu neu eu gwerthu fel rhan o'r enilliad/golled i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	1,149			-1,149
Mewnosod eitemau sydd heb eu debydu na'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr:				
Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf	-2,254			2,254
Gwariant cyfalaf wedi ei dalu o'r Gronfa Gyffredinol	-825			825
Addasiadau yn bennaf yn cynnwys y Cyfrif Grantiau Cyfalaf heb eu Defnyddio:				
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau heb eu defnyddio wedi eu credydu yn erbyn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr				
Defnyddio grantiau ar gyfer ariannu cyfalaf wedi ei drosglwyddo i'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf				
Addasiadau yn bennaf yn cynnwys y Gronfa Derbyniadau Cyfalaf:				
Trosglwyddo arian parod a gredydwyd fel rhan o'r enilliad/golled wrth werthu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	-506	506		
Defnyddio’r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd		-1,652		1,652
Cyfraniad o'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf tuag at gostau gweinyddol cael gwared ag asedau anghyfredol				
Addasiadau yn bennaf yn cynnwys y Cyfrif Addasiad Offerynnau Ariannol:				
Y swm y mae'r costau ariannol sy'n cael eu codi yn erbyn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn wahanol i'r costau ariannol sy'n cael eu codi yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	71			-71
Addasiadau yn bennaf yn cynnwys y Gronfa Bensiynau				
Gwrthdroi eitemau sy'n ymwneud â buddion ymddeol sydd wedi eu debydu/credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr (Nodyn 32)	67,459			-67,459
Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn y flwyddyn	-21,370			21,370
Addasiadau yn bennaf yn cynnwys y Cyfrif Absenoldebau Cronedig				
Y swm y mae'r tâl i staff sy'n cael ei godi yn erbyn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr ar sail croniad yn wahanol i'r tâl a godir yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	376			-376
Cyfanswm yr Addasiadau	**49,259**	**-1,146**	**0**	**-48,113**

2014-2015	Cronfeydd Defnyddiadwy Balans y Gronfa Gyffredinol £000	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf £000	Grantiau Cyfalaf Heb eu Defnyddio £000	Symudiad - Cronfeydd Annefnyddadwy £000
Addasiadau yn ymwneud yn bennaf â'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf:				
Gwrthdroi eitemau sydd wedi eu debydu neu eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr:				
Costau dibrisio neu leihau asedau anghyfredol	5,984			-5,984
Colledion ailbrisio ar eiddo, cyfarpar ac offer				
Symudiadau yng ngwerth marchnad Eiddo Buddsoddi				
Amorteiddio asedau anniriaethol				
Grantiau Cyfalaf a chyfraniadau wedi eu defnyddio	-1,100			1,100
Symudiad yn y Cyfrif Asedau wedi eu Cyfrannu				
Gwariant refeniw a ariannwyd o'r cyfalaf dan statud				
Asedau anghyfredol sydd wedi eu dileu ar adeg eu gwaredu neu eu gwerthu fel rhan o'r enilliad/golled i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	1,402			-1,402
Mewnosod eitemau sydd heb eu debydu na'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr::				
Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf	-2,333			2,333
Gwariant cyfalaf wedi ei dalu o'r Gronfa Gyffredinol	-2,989			2,989
Addasiadau yn bennaf yn cynnwys y Cyfrif Grantiau Cyfalaf heb eu Defnyddio:				
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau heb eu defnyddio wedi eu credydu yn erbyn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr				
Defnyddio grantiau ar gyfer ariannu cyfalaf wedi ei drosglwyddo i'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf				
Addasiadau yn bennaf yn cynnwys y Gronfa Derbyniadau Cyfalaf:				
Trosglwyddo arian parod a gredydwyd fel rhan o'r enilliad/golled wrth werthu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	-1,402	1,402		
Defnyddio'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd				
Cyfraniad o'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf tuag at gostau gweinyddol cael gwared ag asedau anghyfredol				
Addasiadau yn bennaf yn cynnwys y Cyfrif Addasiad Offerynnau Ariannol:				
Y swm y mae'r costau ariannol sy'n cael eu codi yn erbyn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn wahanol i'r costau ariannol sy'n cael eu codi yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	71			-71
Addasiadau yn bennaf yn cynnwys y Gronfa Bensiynau				
Gwrthdroi eitemau sy'n ymwneud â buddion ymddeol sydd wedi eu debydu/credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr (Nodyn 32)	69,132			-69,132
Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn y flwyddyn	-14,779			14,779
Addasiadau yn bennaf yn cynnwys y Cyfrif Absenoldebau Wedi eu Cronni:				
Y swm y mae'r tâl i staff sy'n cael ei godi yn erbyn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr ar sail croniad yn wahanol i'r tâl a godir yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	88			-88
Cyfanswm yr Addasiadau	**54,074**	**1,402**	**0**	**-55,476**

7. **Trosglwyddiadau i'r/o'r Cronfeydd a Glustnodwyd**

Mae'r nodyn hwn yn dangos y symiau sydd wedi eu tynnu o'r Gronfa Gyffredinol a'u rhoi yn y cronfeydd a glustnodwyd ar gyfer ariannu cynlluniau gwariant yn y dyfodol a'r symiau a dynnwyd o'r cronfeydd a glustnodwyd i ariannu gwariant yn 2015-2016. Y symudiad net yn 2015-2016 oedd £0.844miliwn.

Cronfa:	Balans Agoriadol 31 Mawrth 2014 £000	Allan 2014-2015 £000	I Mewn 2014-2015 £000	Balans ar 31 Mawrth 2015 £000	Allan 2015-2016 £000	I Mewn 2015-2016 £000	Balans ar 31 Mawrth 2016 £000
Cyfalaf	13,626	-1,381	2,600	14,845	0	0	14,845
Swyddogion ar Brawf	4,840	0	0	4,840	-866	0	3,974
Pensiynau - Salwch	881	-184	0	697	-282	0	415
MCP	3,061	0	336	3,397	0	295	3,692
Digwyddiadau Sylweddol	2,235	0	0	2,235	0	0	2,235
Refeniw a Chostau Prosiectau	1,949	-1,949	0	0	0	0	0
Yswiriant	1,259	0	0	1,259	-86	0	1,173
Diogelu a Chynnal a Chadw'r Ystâd	0	0	2,000	2,000	-62	0	1,938
Balansau Partneriaethau	838	-236	82	684	-188	91	587
Rheoli Newid	1,658	-948	949	1,659	-1,449	1,817	2,027
Cronfa Diogelwch Cymunedol y Comisiynydd	229	0	36	265	0	15	280
Materion Cyfreithiol (SCHTh)	70	0	3	73	0	3	76
Cyllideb Partneriaeth (SCHTh)	44	-21	0	23	-21	0	2
Cronfa Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd	252	0	6	258	0	0	258
	30,942	**-4,719**	**6,012**	**32,235**	**-2,954**	**2,221**	**31,502**

8. **Gwariant Gweithredol Arall**

	2015-2016 £000	2014-2015 £000
Enillion(-)/colledion(+) ar ôl cael gwared ag asedau anghyfredol	643	0
	643	**0**

Roedd yr incwm a gafwyd o asedau a gafwyd wared ohonynt yn 2014-2015 yr un fath â'i werth cario, ac felly nid oedd yna unrhyw elw neu golled i'w gofnodi.

9. **Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi**

	2015-2016 £000	2014-2015 £000
Llog sy'n daladwy a chostau tebyg eraill	1,282	1,251
Costau llog Pensiwn a'r dychweliad disgwyliedig ar asedau pensiwn	50,929	58,147
Llog i'w dderbyn ac incwm tebyg	-239	-262
	51,972	**59,136**

10. **Trethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol**

Incwm Treth Cyngor:	2015-2016 £000	2014-2015 £000
Cyngor Sir Ddinbych	-9,121	-8,729
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	-12,430	-11,955
Cyngor Sir Ynys Môn	-7,108	-6,844
Cyngor Gwynedd	-11,733	-11,305
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	-11,686	-11,271
Cyngor Sir Y Fflint	-14,596	-13,998
Incwm Cyfraddau Annomestig	-15,064	-16,411
Grantiau'r Llywodraeth heb eu diogelu	-58,098	-60,691
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau	-901	-1,100
	-140,737	**-142,304**

11. **Eiddo, Cyfarpar ac Offer**

Symudiadau Cymharol yn 2015-2016	**Tir ac Adeiladau yn cynnwys MCP £000**	**Mastiau a Safleoedd £000**	**Cyfarpar ac Offer £000**	**Cerbydau £000**	**Cyfanswm Asedau Gweithredol £000**	**Tai'r Heddlu (Anweithredol) £000**	**Cyfanswm yr Asedau £000**
<u>Cost neu Brisiad</u>							
Ar 1 Ebrill 2015	**67,479**	**105**	**40,588**	**13,262**	**121,434**	**443**	**121,877**
Ychwanegiadau	1,640	0	922	2,385	4,947	0	4,947
Cyfraniadau	0	0	0	0	0	0	0
Cynnydd (+)/gostyngiad(-) ar Ailbrisio yn y Gronfa Ailbrisio	178	0	0	0	178	416	594
Cynnydd(+)/gostyngiad (-) ar Ailbrisio yn y Gweddill /Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	0	0	0	0	0	0	0
An-adnabyddiaeth - Gwaredion	0	0	-19	-3,173	-3,192	-158	-3,350
An-adnabyddiaeth - Arall	-564	0	0	0	-564	0	-564
Ailddosbarthu Asedau i'w(-)/o(+) Dal i'w Gwerthu	0	0	0	0	0	0	0
Symudiadau eraill mewn cost neu brisiad	92	0	0	0	92	-92	0
Ar 31 Mawrth 2016	**68,825**	**105**	**41,491**	**12,474**	**122,895**	**609**	**123,504**
<u>Dibrisiant a Lleihad Cronedig</u>							
Ar 1 Ebrill 2015	**-13,020**	**-105**	**-35,472**	**-9,273**	**-57,870**	**-107**	**-57,977**
Cost y Dibrisiant	-1,115	0	-2,487	-1,998	-5,600	-18	-5,618
Dibrisiant wedi ei neilltuo i'r Gronfa Ailbrisio	0	0	0	0	0	87	87
Dibrisiant wedi ei neilltuo i'r Gweddill/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	0	0	0	0	0	0	0
Colledion lleihad (-)/gwrthdroi(+) yn y Gronfa Ailbrisio	0	0	0	0	0	0	0
Colledion lleihad (-)/gwrthdroi(+) yn y Gweddill/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	-437	0	0	-5	-442	0	-442
An-adnabyddiaeth – Gwaredion	0	0	6	2,705	2,711	40	2,751
An-adnabyddiaeth – Arall	14	0	0	0	14	0	14
Symudiadau eraill mewn dibrisio neu leihad	-1	0	-1	1	-1	1	0
Ar 31 Mawrth 2016	**-14,559**	**-105**	**-37,954**	**-8,570**	**-61,188**	**3**	**-61,185**
<u>Gwerth Net</u>							
Ar 31 Mawrth 2016	**54,266**	**0**	**3,537**	**3,904**	**61,707**	**612**	**62,319**
Ar 31 Mawrth 2015	**54,459**	**0**	**5,116**	**3,989**	**63,564**	**336**	**63,900**

Symudiadau yn 2014-2015	Tir ac Adeiladau gan gynnwys MCP £000	Mastiau a Safleoedd £000	Cyfarpar ac Offer £000	Cerbydau £000	Cyfanswm Asedau Gweithredol £000	Tai'r Heddlu (Anweithredol) £000	Cyfanswm yr Asedau £000
Cost neu Brisiad							
Ar 1 Ebrill 2014	**69,574**	**105**	**39,826**	**13,244**	**122,749**	**1,215**	**123,964**
Ychwanegiadau	2,166	0	762	1,844	4,772	0	4,772
Cyfraniadau	0	0	0	0	0	0	0
Cynnydd (+)/gostyngiad(-) ar Ailbrisio yn y Gronfa Ailbrisio	-910	0	0	0	-910	0	-910
Cynnydd (+)/gostyngiad(-) ar Ailbrisio yn y Gweddill(+)/Diffyg(-) ar Ddarparu Gwasanaethau	-2,087	0	0	0	-2,087	0	-2,087
An-adnabyddiaeth - Gwaredion	-1,264	0	0	-1,771	-3,035	-208	-3,243
An-adnabyddiaeth - Arall	0	0	0	-55	-55	-564	-619
Ailddosbarthu Asedau i'w(-)/o(+) Dal i'w Gwerthu	0	0	0	0	0	0	0
Symudiadau eraill mewn cost neu brisiad	0	0	0	0	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2015	**67,479**	**105**	**40,588**	**13,262**	**121,434**	**443**	**121,877**
Dibrisiant a Lleihad Cronedig							
Ar 1 Ebrill 2014	**-13,891**	**-105**	**-34,439**	**-9,380**	**-57,815**	**-343**	**-58,158**
Cost y Dibrisiant	-1,108	0	-1,032	-1,538	-3,678	-9	-3,687
Dibrisiant wedi ei neilltuo i'r Gronfa Ailbrisio	1,619	0	0	0	1,619	0	1,619
Dibrisiant wedi ei neilltuo i'r Gweddill/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	0	0	0	0	0	0	0
Colledion lleihad(-)/gwrthdroi(+) yn y Gronfa Ailbrisio	0	0	0	0	0	0	0
Colledion lleihad(-)/gwrthdroi(+) yn y Gweddill/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	-210	0	0	0	-210	0	-210
An-adnabyddiaeth - Gwaredion	264	0	0	1,590	1,854	57	1,911
An-adnabyddiaeth - Arall	307	0	0	55	362	188	550
Symudiadau eraill mewn dibrisio neu leihad	-1	0	-1	0	-2	0	-2
Ar 31 Mawrth 2015	**-13,020**	**-105**	**-35,472**	**-9,273**	**-57,870**	**-107**	**-57,977**
Gwerth Net							
Ar 31 Mawrth 2015	**54,459**	**0**	**5,116**	**3,989**	**63,564**	**336**	**63,900**
Ar 31 Mawrth 2014	**55,683**	**0**	**5,387**	**3,864**	**64,934**	**872**	**65,806**

Dibrisiant

Defnyddiwyd y graddfeydd bywydau a dibrisiant canlynol i gyfrifo dibrisiant:

Tir ac Adeiladau Eraill	35-60 mlynedd
Cerbydau, Cyfarpar, Dodrefn ac Offer	3-10 mlynedd

Ymrwymiadau Cyfalaf

Ar 31 Mawrth 2016 mi wnaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ymrwymo i gontractau gwaith cyfalaf gwerth £0.704 miliwn. Mae £0.687 miliwn o hwn yn berthnasol i'r gost o ailosod y Rhwydwaith TG a'r £0.017 miliwn ar gyfer gwaith ar yr Ystâd.

Effaith y Newid yn yr Amcangyfrifon

Nid oedd newidiadau materol i'r dull amcangyfrifo.

Ailbrisio

Cafodd holl eiddo'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ei ailbrisio ar 1af o Ebrill 2014. Mae ailbrisiadau eraill wedi'u cynnal yn dilyn buddsoddiadau sylweddol, ac mae rhaglen dreigl o ailbrisio wedi cychwyn. Cafodd tai anweithredol yr Heddlu eu hailbrisio yn 2015-16.

Cafodd yr adeiladau gweithredol eu prisio gan ddefnyddio’r Gwerth Gwireddadwy Net yn ei Ddefnydd Presennol a Chost Adnewyddu wedi ei Ddibrisio. Cafodd yr adeiladau anweithredol eu prisio neu eu cynnwys ar gyfartaledd band y dreth cyngor neu ar brisiad y Prisiwr Rhanbarthol pan oedd y pris hwnnw ar gael. Roedd y gwerthusiad hefyd yn cynnwys asesiad o oes ddefnyddiol yr ased. Ni chafodd y newid i oed yr ased effaith ariannol sylweddol ar y cyfrifon.

Cafodd y gwaith ailbrisio ei wneud gan brisiwr annibynnol sef, Mr G.S.C. Harbord MRICS IRRV (Hons) o Dirfesurwyr Siartredig Wilks Head & Eve.

Gwybodaeth am yr Asedau sy’n cael eu Dal

Mae'r asedau anghyfredol sydd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cynnwys y canlynol:-

	Nifer ar 31 Mawrth 2016	**Nifer ar 31 Mawrth 2015**
Adeiladau Gweithredol		
Swyddfeydd a Gorsafoedd Heddlu	51	53
Cerbydau Gweithredol, Cyfarpar, Dodrefn ac Offer		
Mastiau Radio	1	1
Cerbydau	649	649
Adeiladau Anweithredol:		
Tai'r Heddlu	5	6

Noder: Mae cerbydau yn cynnwys y rhai hynny sydd i'w comisiynu a'u datgomisiynu.

12. **Stociau**

	Storfa’r Pencadlys		**Storfeydd eraill**		**Cyfanswm**
	2015-2016	**2014-2015**	**2015-2016**	**2014-2015**	**2015-2016**
	£000	**£000**	**£000**	**£000**	**£000**
Y balans ar ddechrau’r flwyddyn	**190**	**154**	**186**	**130**	**376**
Eitemau wedi’u prynu	376	446	246	427	**622**
Eu hadnabod fel cost yn ystod y flwyddyn	-373	-410	-316	-371	**-689**
Balansau wedi eu diddymu	0	0	-5	0	**-5**
Gwrthdroi diddymiadau'r blynyddoedd blaenorol	0	0	0	0	**0**
Y balans ar ddiwedd y flwyddyn	**193**	**190**	**111**	**186**	**304**

13. **Dyledwyr a Thaliadau Ymlaen Llaw**

	31.3.16 £000	**31.3.15 £000**
Symiau sy'n ddyledus mewn blwyddyn		
Cyrff Llywodraeth Ganolog	3,776	12,785
Awdurdodau Lleol eraill	1,860	2,097
Cyrff GIG	18	13
Corfforaethau Cyhoeddus a Chronfeydd Masnachu	96	127
Endidau ac unigolion eraill	962	1,530
	6,712	**16,552**

14. **Arian a Chyfwerth ag Arian**

Mae'r balans arian a chyfwerth ag arian yn cynnwys y canlynol:

	31.3.16 £000	31.3.15 £000
Cyfrifon Cyfredol	-713	474
Arian Parod a gedwir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd	35	35
Adnau Tymor Byr gyda Chymdeithasau Adeiladu	10,227	13,109
	9,549	**13,618**

15. **Credydwyr**

	31.3.16 £'000	31.3.15 £'000
Symiau sy'n ddyledus mewn blwyddyn		
Cyrff Llywodraeth Ganolog	4,195	11,178
Awdurdodau Lleol eraill	1,479	1,539
Cyrff GIG	30	0
Corfforaethau Cyhoeddus a Chronfeydd Masnachu	71	191
Endidau ac unigolion eraill	8,159	8,848
	13,934	**21,756**

16. **Darpariaethau**

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi gwneud darpariaeth yn y cyfrifon ar gyfer dau faes. Mae'r cyntaf ar gyfer hawliadau yswiriant. Mae gan yr Heddlu bolisi yswiriant ar gyfer risg y cyhoedd a risg y cyflogwr. Mae'r Gronfa Yswiriant ar gael ar gyfer taliadau a fydd o bosibl yn ddyledus yn y flwyddyn nesaf a'r blynyddoedd dilynol ar sail hawliadau y gwyddwn amdanynt ar 31 Mawrth 2016. Bydd y ceisiadau yn amrywio yn ystod y flwyddyn wrth i rai gael eu setlo a rhai eraill ddod i'r amlwg. Gellir gwahanu'r gronfa yswiriant yn ddau:

(i) <u>Achosion Cyfreithiol</u>

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gysylltiedig ag achos cyfreithiol ar hyn o bryd. Mae darpariaeth wedi'i wneud ar gyfer setliad posibl efallai y bydd rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ei dalu. Er mwyn peidio â niweidio preifatrwydd unigolion a swydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, mae unrhyw wybodaeth bellach wedi'i chelu o'r cyhoeddiad hwn.

(ii) <u>Ceisiadau am Iawndal Anaf</u>

Mae ceisiadau am iawndal anaf yn ymwneud ag anafiadau personol lle honnir bod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar fai. Gwneir darpariaeth ar gyfer y ceisiadau hynny lle y tybir y bydd yn debygol y bydd rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd dalu, yn seiliedig ar brofiad yn y gorffennol o benderfyniadau mewn llys am atebolrwydd a swm yr iawndal a oedd yn ddyledus. Gall y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gael ei ad-dalu am y swm perthnasol gan yr yswirwyr, ond hyd nes y bydd y ceisiadau yn cael eu setlo, ni ellir cydnabod yr incwm gan na fydd yr yswirwyr ond yn talu os bydd y symiau dros £100,000.

Yr ail faes yw darpariaethau eraill:

<u>Darpariaethau Eraill</u>

Mae'r Darpariaethau Eraill yn ymwneud â thri maes. Mae'r cyntaf yn ymwneud â Chost Cyfalaf Ymddeoliadau h.y. cost ymddeoliadau cynnar i'r Gronfa Bensiwn. Yr ail yw costau diswyddiadau sy'n daladwy i staff a'r trydydd ydi achosion cyflogaeth.

	Achosion Cyfreithiol £000	Ceisiadau Iawndal - Anaf a Difrod £000	Darpariaethau Eraill £000	Cyfanswm £000
Balans ar 1 Ebrill 2015	**462**	**1,268**	**244**	**1,974**
Darpariaethau ychwanegol a wnaed yn 2015-2016	0	146	844	990
Arian a Ddefnyddiwyd yn 2015-2016	0	-134	0	-134
Arian heb ei ddefnyddio sydd wedi'i wrthdroi yn 2015-2016	0	-606	-24	-630
Dad-ddirwyn Disgowntio yn 2015-2016	0	0	0	0
Balans ar 31 Mawrth 2016	**462**	**674**	**1,064**	**2,200**

O fewn y cyfanswm o £2.200 miliwn, mae £1.017 miliwn yn ymwneud â darpariaethau tymor byr a £1.183 miliwn yn ymwneud â darpariaethau hirdymor.

17. **Cronfeydd Defnyddiadwy**

Ceir manylion y symudiadau yng nghronfeydd defnyddiadwy'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd a Nodiadau 6 ac 7.

18. **Cronfeydd Annefnyddadwy**

	31.3.16 £000	31.3.15 £000
Cronfa Ailbrisio	21,089	20,705
Cyfrif Addasiad Cyfalaf	14,671	15,951
Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol	117	188
Cronfa Bensiwn	-1,366,201	-1,547,626
Cyfrif Absenoldebau wedi eu Cronni	-4,552	-4,176
Cyfanswm Cronfeydd Annefnyddadwy	**-1,334,876**	**-1,514,958**

Cronfa Ailbrisio

Mae'r Gronfa yn cynnwys yr enillion heb eu gwireddu a wnaed gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd o gynnydd yng ngwerth ei Adeiladau, Cyfarpar ac Offer (gan gynnwys Asedau Anniriaethol). Mae'r balans yn lleihau pan fydd yr asedau sydd gydag enillion cronedig yn:

- Cael eu hailbrisio i lawr neu eu lleihau a'r enillion yn cael eu colli
- Cael eu defnyddio i ddarparu'r gwasanaeth a'r enillion yn cael eu treulio trwy ddibrisiant, neu
- Cael eu gwaredu a'r enillion yn cael eu gwireddu

Mae'r Gronfa yn cynnwys yr enillion ailbrisio sydd wedi cronni ers 1 Ebrill 2007 yn unig; y dyddiad y crëwyd y Gronfa. Mae'r enillion a gronnwyd cyn y dyddiad hwnnw wedi eu cynnwys ym malans y Cyfrif Addasiad Cyfalaf.

	2015-2016 £000	2014-2015 £000
Balans ar 1 Ebrill	**20,705**	**20,206**
Ailbrisio asedau yn uwch	681	1,439
Ailbrisio asedau i lawr a cholledion lleihad heb eu codi yn erbyn y Gweddill/Diffyg yn y Ddarpariaeth o Wasanaethau	0	-730
	21,386	20,915
Gweddill (-) neu Ddiffyg (+) ar ailbrisio asedau anghyfredol heb eu cofnodi yn y Gweddill neu Ddiffyg yn y Ddarpariaeth o Wasanaethau	0	0
Gwahaniaeth rhwng y dibrisio gwerth teg a'r dibrisio ar bris hanesyddol	-84	-89
Enillion cronedig ar asedau wedi eu gwerthu neu eu gwaredu	-213	-121
Swm a roddwyd yn y Cyfrif Addasiad Cyfalaf	0	0
Balans ar 31 Mawrth	**21,089**	**20,705**

Cyfrif Addasiad Cyfalaf

Mae'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf yn amsugno'r gwahaniaethau mewn amser sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrifo am y defnydd o asedau anghyfredol ac am ariannu pryniant, adeiladwaith neu wella'r asedau hynny dan ddarpariaethau statudol. Mae'r cyfrif yn cael ei ddebydu gyda chost y pryniant, adeiladwaith neu welliant fel dibrisiant ac mae'r colledion lleihad ac amorteiddio yn cael eu codi yn erbyn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr (gydag addasiadau cysoni yn y Gronfa Ailbrisio i drosi ffigyrau gwerth teg i sail cost hanesyddol). Mae'r cyfrif yn cael ei gredydu gyda'r symiau a roddwyd ar un ochr gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd er mwyn talu costau pryniant, adeiladwaith neu welliannau.

Mae'r Cyfrif yn cynnwys enillion a cholledion cronedig ar Eiddo Buddsoddi ac enillion a adnabyddir ar asedau rhoddedig sydd heb eu defnyddio eto gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd .

Mae'r Cyfrif hefyd yn cynnwys yr enillion a gafwyd yn sgil ailbrisio Eiddo, Cyfarpar ac Offer cyn 1 Ebrill 2007; y dyddiad y crëwyd y Gronfa Ailbrisio ar gyfer y fath enillion.

Mae nodyn 6 yn rhoi gwybodaeth am darddiad yr holl drafodion sydd wedi eu rhoi yn y Cyfrif, ar wahân i'r rhai hynny sydd wedi'u neilltuo i'r Gronfa Ailbrisio.

	2015-2016 £000	2014-2015 £000
Balans ar 1 Ebrill	**15,951**	**16,705**
Gwrthdroi'r eitemau sy'n berthnasol i wariant cyfalaf sy'n cael eu debydu neu eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	0	0
Costau dibrisio a lleihad asedau anghyfredol	-6,060	-5,984
Colledion ailbrisio Eiddo, Cyfarpar ac Offer	213	121
Amorteiddio asedau anniriaethol	0	0
Gwariant refeniw yn cael ei ariannu o gyfalaf trwy statud	0	0
Swm yr asedau anghyfredol sy'n cael ei ddileu pan gânt eu gwaredu neu eu gwerthu fel rhan o'r enilliad/colled ar warediad i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	-1,149	-1,402
	-6,996	-7,265
Swm wedi ei ddileu o'r Gronfa Ailbrisio	84	89
Swm net wedi ei ddileu o gost asedau anghyfredol sydd wedi eu defnyddio yn y flwyddyn	0	0
Ariannu cyfalaf wedi ei ddefnyddio yn y flwyddyn:	825	2,989
Defnydd o'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd	1,652	0
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau wedi eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr sydd wedi eu defnyddio i ariannu cyfalaf	901	1,100

Cyfrif Addasiad Cyfalaf (Parhad)	2015-2016 £000	2014-2015 £000
Defnyddio grantiau i ariannu cyfalaf o'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf Heb eu Defnyddio	0	0
Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf sy'n cael ei roi yn erbyn balansau yn y Gronfa Gyffredinol	2,254	2,333
	5,716	6,511
Symudiadau yng ngwerth marchnad Eiddo Buddsoddi wedi eu debydu neu eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	0	0
Symudiad yn y Cyfrif Asedau wedi eu Rhoi wedi ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	0	0
Balans ar 31 Mawrth	**14,671**	**15,951**

Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol

Mae'r Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol yn amsugno'r gwahaniaethau mewn amseru sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol o gyfrifo am incwm a gwariant sy'n berthnasol i rai offerynnau ariannol ac i gynnal y colledion neu i elwa o'r enillion o ddarpariaethau statudol.

	2015-2016 £000	2014-2015 £000
Balans ar 1 Ebrill	**188**	**259**
Premiymau a gafwyd yn y flwyddyn yn cael eu codi yn erbyn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	0	0
Cyfran o'r premiymau a gafwyd yn y blynyddoedd ariannol blaenorol yn cael eu codi yn erbyn balans y Gronfa Gyffredinol yn unol â gofynion statudol	-71	-71
Y swm y mae costau ariannu sydd wedi eu codi yn erbyn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn wahanol i'r costau ariannu a godwyd yn ystod y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	0	0
Balans ar 31 Mawrth	**117**	**188**

Cronfa Bensiwn

Mae'r Gronfa Bensiwn yn amsugno'r gwahaniaethau amseru sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrifo am fuddion ôl-cyflogaeth ac ariannu buddion yn unol â'r darpariaethau statudol. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfrifo am fuddion ôl-cyflogaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr gan fod y buddion yn cael eu hennill gan y gweithwyr wrth iddynt weithio, gan ddiweddaru'r ymrwymiadau a adnabyddir gan chwyddiant, newid tybiaethau dychweliadau buddsoddi ar unrhyw adnoddau wedi eu rhoi o'r neilltu i gyfarfod y costau. Fodd bynnag, er mwyn diwallu'r trefniadau statudol mae'n rhaid i fuddion sydd wedi cael eu hennill gael eu hariannu wrth i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wneud y cyfraniad i'r cronfeydd pensiwn neu yn y diwedd talu unrhyw bensiwn y mae'n gyfrifol yn uniongyrchol amdano. Mae'r balans debyd yn y Gronfa Bensiwn felly yn dangos diffyg sylweddol yn y buddion a enillwyd gan weithwyr yn y gorffennol a'r rhai presennol, a'r adnoddau y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi eu rhoi o'r neilltu i'w diwallu. Bydd y trefniadau statudol yn sicrhau y bydd arian wedi ei roi o'r neilltu erbyn y bydd rhaid talu'r buddion.

	2015-2016 £000	2014-2015 £000
Balans ar 1 Ebrill	**-1,547,626**	**-1,324,413**
Ail-fesur ymrwymiad y budd net diffiniedig(-)/ased (+)	227,514	-168,860
Gwrthdroi eitemau sy'n berthnasol i fuddion ymddeol sydd wedi eu debydu neu gredydu i'r Gweddill neu Ddiffyg ar y Ddarpariaeth o Wasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	-67,459	-69,132
Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn y flwyddyn	21,370	14,779
Balans ar 31 Mawrth	**-1,366,201**	**-1,547,626**

Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig

Nid oes gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd dderbyniadau cyfalaf gohiriedig.

Cyfrif Absenoldebau wedi eu Cronni

Mae'r Cyfrif Absenoldebau wedi eu Cronni yn amsugno'r gwahaniaeth a fyddai fel arall wedi effeithio ar Falans y Gronfa Gyffredinol yn sgil cronni'r absenoldeb sydd wedi ei ddigolledu a'i ennill ond heb ei gymryd yn y flwyddyn e.e. hawl i wyliau wedi eu dwyn ymlaen ar 31 Mawrth. Mae trefniadau statudol yn hawlio fod yr effaith ar Falans y Gronfa Gyffredinol yn cael ei niwtraleiddio gan y trosglwyddiadau i mewn neu allan o'r Cyfrif.

	2015-2016 £000	2014-2015 £000
Balans 1 Ebrill	**4,176**	**4,088**
Setliad neu ddileu'r croniad a wnaed ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol	0	0
Symiau a gronnwyd ar ddiwedd y flwyddyn gyfredol	376	88
	4,552	4,176
Y swm y mae tâl a godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr ar sail croniad yn wahanol i'r tâl a godwyd yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	0	0
Balans ar 31 Mawrth	**4,552**	**4,176**

19. **Datganiadau Llif Arian - Addasiad ar ddarparu'r gwasanaethau ar gyfer symudiadau heb fod yn arian, buddsoddi ac ariannu gweithgareddau a chyfanswm llif arian gweithgareddau gweithredu.**

Datganiad Llif Arian - Gweithgareddau Gweithredu

Mae’r llifau arian ar gyfer gweithgareddau gweithredu yn cynnwys yr eitemau canlynol:

	2015-2016 £000	2014-2015 £000
Llog a gafwyd	-190	-179
Llog a dalwyd	1,198	1,209
Cyfanswm	**1,008**	**1,030**

Addasiadau ar ddarparu'r gwasanaethau ar gyfer symudiadau heb fod yn arian:	2015-2016 £000	2014-2015 £000
Dibrisiant, namau a phrisiadau ar i lawr	-6,060	-5,984
Cynnydd (-)/gostyngiad (+) Net yng nghyllid credydwyr	7,847	-8,427
Cynnydd(+)/gostyngiad(-) Net yng nghyllid dyledwyr	-9,840	6,021
Cynnydd(+)/gostyngiad(-) Net mewn stociau	-72	92
Ymrwymiad Pensiwn	-46,089	-54,353
Cyfraniadau (-)i/o(+) ddarpariaethau	-226	-103
Swm cario asedau anghyfredol sydd wedi’u gwerthu (EOC, Eiddo Buddsoddi ac Asedau Anniriaethol)	-1,149	-1,402
Symudiadau eraill heb fod yn arian parod	0	-1
Cyfanswm symudiadau heb fod yn arian parod	**-55,589**	**-64,157**

Addasiadau ar ddarparu gwasanaethau ar gyfer eitemau sy'n weithgareddau buddsoddi neu ariannu:	2015-2016 £000	2014-2015 £000
Grantiau Cyfalaf a gredydwyd i (gweddill) / diffyg ar ddarparu gwasanaethau	901	1,100
Derbyniadau o werthu EOC, Eiddo Buddsoddi ac Asedau Anniriaethol	506	1,402
Cyfanswm	**1,407**	**2,502**

Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredu	**4,190**	**-5,874**

20. Datganiad Llif Arian - Gweithgareddau Buddsoddi

	2015-2016 £000	2014-2015 £000
Prynu EOC, Eiddo Buddsoddi ac Asedau Anniriaethol	4,947	4,772
Prynu buddsoddiadau tymor byr a hirdymor	3,593	2,714
Elw o werthu EOC, Eiddo Buddsoddi ac Asedau Anniriaethol	-506	-1,402
Elw o fuddsoddiadau tymor byr a hirdymor	0	0
Grantiau Cyfalaf	-901	-1,100
Llif Arian Net o Weithgareddau Buddsoddi	**7,133**	**4,984**

21. Datganiad Llif Arian - Gweithgareddau Ariannu

	2015-2016 £000	2014-2015 £000
Derbyniadau arian parod benthyciadau tymor byr a hirdymor	0	0
Taliadau arian parod wrth leihau'r ymrwymiadau sy'n weddill sy'n berthnasol i brydlesi ariannol a chontractau MCP ar y Fantolen	545	505
Ad-dalu benthyciadau tymor byr a hirdymor	581	600
Llif Arian Net o Weithgareddau Ariannu	**1,126**	**1,105**

22. Symiau a Adroddwyd ar gyfer Penderfyniadau ar Ddyrannu Adnoddau

Mae'r dadansoddiad o incwm a gwariant wrth wasanaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn cydymffurfio â gofynion y Cod Ymarfer Riportio Gwasanaeth. Fodd bynnag, mae penderfyniadau am ddyraniadau adnoddau yn cael eu gwneud gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar sail adroddiadau ar y gyllideb wedi eu dadansoddi yn ôl penawdau goddrychol. Mae'r adroddiadau hyn yn cael eu paratoi ar sail wahanol i'r polisïau cyfrifyddu a ddefnyddir yn y datganiadau ariannol. Yn benodol:

- Ni wneir unrhyw godiad am wariant cyfalaf (er bod dibrisiant, ailbrisio a cholledion lleihad sydd yn uwch na'r balans ar y Gronfa Ailbrisio ac eitemau wedi eu hamorteiddio yn cael eu codi yn erbyn y gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr).

- Mae cost buddiannau ymddeol yn seiliedig ar lif arian (taliadau cyfraniadau pensiwn y cyflogwr) yn hytrach na chost y buddiannau a gronnwyd yn y flwyddyn.

Cysoniad o Incwm a Gwariant i Gost y Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr

Mae'r cysoniad hwn yn dangos sut mae'r ffigyrau yn y dadansoddiad o incwm a gwariant yn perthyn i'r symiau sydd wedi eu cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

	2014-2015 £000	2015-2016 £000
Gwariant Net yn y Dadansoddiad	141,204	139,836
Gwariant net y gwasanaethau neu'r gwasanaethau cynhaliol sydd heb eu cynnwys yn y Dadansoddiad	0	0
Symiau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr sydd heb eu riportio i'r rheolwyr yn y Datganiad	26,304	19,541
Symiau wedi eu cynnwys yn y Dadansoddiad sydd heb eu cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	-6,240	-4,051
Cost y Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	**161,268**	**155,326**

Cysoniad i'r Dadansoddiad Goddrychol

Mae'r cysoniad hwn yn dangos sut mae'r ffigyrau yn y dadansoddiad o incwm a gwariant yn perthyn i'r dadansoddiad goddrychol o'r Gweddill neu Ddiffyg yn y Ddarpariaeth o Wasanaethau sydd wedi ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

2014-2015 £000	Adroddiad y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar Incwm a Gwariant	2015-2016 £000
71,776	Tâl Swyddogion Heddlu	71,765
40,481	Tâl Staff yr Heddlu	40,388
2,792	Goramser Swyddogion Heddlu	2,299
491	Goramser Staff yr Heddlu	506
2,388	Lwfansau	2,012
541	Hyfforddiant	560
1,068	Treuliau eraill y gweithwyr	1,302
3,232	Taliadau Pensiwn Uniongyrchol	3,645
1,219	Costau Ynni	1,063
7,406	Adeiladau	6,662
2,660	Costau Rhedeg Cerbydau	2,375
783	Lwfansau Teithio Cerbydau	828
1,405	Uned Cefnogaeth o’r Awyr	1,394
1,011	Offer	756
429	Dillad a Lifrai	354
522	Argraffu a Deunydd Ysgrifennu	413
10,433	TG a Chyfathrebiadau	10,941
348	Cynhaliaeth	303
8,413	Nwyddau a Gwasanaethau Eraill	8,266
830	Y Gwasanaeth Fforensig	947
2,136	Costau Dyled a Chyfraniadau i’r Cyfalaf	1,702
1,130	Cronfa Diogelwch Cymunedol	1,151
2,011	Gwariant Unedau Cenedlaethol a Lleol	2,116
163,505	**GWARIANT GROS**	**161,748**
-1,859	Secondiadau	-1,400
-333	Llog ar Falansau	-310
-7,581	Incwm	-6,962
-10,303	Grantiau Penodol	-10,299
-1,899	Incwm Unedau Cenedlaethol a Lleol	-2,208
-21,975	**INCWM GROS**	**-21,179**
336	Cronfa wrth Gefn MCP	295
-123	Cronfa Wrth Gefn Ymwybyddiaeth Cyflymder	-133
-539	Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd	-895
141,204	**GWARIANT NET**	**139,836**
	Cymodi Incwm a Gwariant y Comisiynydd Heddlu a Throsedd â Chost Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	
141,204	GWARIANT NET YN YR ADRODDIAD DADANSODDI (o'r uchod)	139,836
	Symiau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr sydd heb eu riportio i'r rheolwyr	
18,525	Costau Pensiwn	12,372
5,984	Dibrisiant	6,060
1,707	Cyfraniad i/o’r Cronfeydd Wrth Gefn	733
88	Cyfrif Absenoldeb Cronedig	376
26,304	Is-Gyfanswm	19,541
	Nid yw’r symiau sydd wedi’u cynnwys yn y dadansoddiad wedi’u cynnwys yng nghost y gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	
-2,333	Darpariaeth Isafswm Refeniw	-2,254

2014-2015 £000	Adroddiad y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar Incwm a Gwariant (parhad)	£2015-2016 000
-1,251	Llog wedi'i dalu	-1,282
333	Llog sy'n daladwy	310
-2,989	Cyfraniad refeniw i gyfalaf	-825
-6,240	Is-Gyfanswm	-4,051
20,064	Dadansoddiad o gyfanswm symiau heb eu hadlewyrchu yn naill ai'r Adroddiad Rheoli neu o fewn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	15,490
161,268	**Cost Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr**	**155,326**
£000	**Cysoniad i'r Gweddill (-)/Diffyg (+) am Ddarparu Gwasanaeth**	**£000**
161,268	Cost Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	155,326
	Addasiadau i Gost y Gwasanaethau sydd eu hangen er mwyn cysoni'r Gweddill (-)/Diffyg (+)yn Narpariaeth y Gwasanaethau	
0	Enillion (-)/colledion (+) ar ôl cael gwared ag asedau anghyfredol	643
-43,487	Grant yr Heddlu	-40,825
-11,287	Grant Llawr	-11,029
-5,917	Grant Cynnal Refeniw	-6,244
-16,411	Cyfraniad o'r Trethi Annomestig	-15,064
-64,102	Treth y Cyngor	-66,674
-1,100	Incwm Grantiau Cyfalaf	-901
-22,319	Grant y Swyddfa Gartref tuag at gost buddion ymddeol	-17,212
58,147	Cost Llog Pensiwn	50,929
1,251	Llog wedi'i dalu	1,282
-262	Llog sy'n daladwy	-239
55,781	**Gweddill (-) / Diffyg (+) ar Ddarparu Gwasanaethau**	**49,992**
£000	**Cysoni'r cyfraniad i Falans y Gronfa Gyffredinol**	**£000**
-5,984	Taliadau Adfeddiad o Ddibrisiant, Lleihad ac Amorteiddio	-6,060
-76,672	Adfeddiad o'r Gronfa Bensiwn (IAS 19)	-63,301
0	Enilliad (-)/Colled Net (+) ar Werthiant Asedau Sefydlog	-643
2,989	Ariannu Gwariant Cyfalaf yn Uniongyrchol	825
2,333	Darpariaeth ar gyfer Talu Dyledion	2,254
22,319	Swm ychwanegol yn daladwy i'r Gronfa Bensiwn	17,212
1,100	Grantiau Cyfalaf Cymhwyso	901
-71	Symudiad yn y Cyfrif Disgownt Benthyg Gohiriedig	-71
-88	Absenoldebau Gwrthdroi heb eu Digolledu	-376
-1,707	Cyfraniadau i (+) / o'r (-) Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd	-733
0	**Cyfraniadau i (+)/o'r (-) Cronfeydd Wrth Gefn Refeniw**	**0**

23. Lwfansau'r Aelodau

Mae costau'r Cyd-bwyllgor Archwilio wedi'u rhannu'n deg rhwng y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl.

	2015-2016		2014-2015	
	£000	**Nifer yr Aelodau**	**£000**	**Nifer yr Aelodau**
Lwfansau	8	5	14	5
Treuliau	1		2	
	8		**16**	

Mae yna fwy o wybodaeth am lwfansau'r aelodau yn www.northwales-pcc.gov.uk.

24. Tâl Swyddogion

Mae'r tablau canlynol yn nodi manylion tâl Swyddogion Heddlu Perthnasol (y Prif Gwnstabl ac unrhyw Uwch Swyddog Heddlu sy'n cael mwy na £150,000 y flwyddyn o gyflog); Uwch Swyddogion Heddlu (uwch na rheng Uwcharolygydd) ac Uwch Weithwyr (dalwyr swyddi dynodedig corff llywodraeth leol). Yn y tablau canlynol mae costau'r Prif Gwnstabl, y Dirprwy Brif Gwnstabl, y Prif Gwnstabl Cynorthwyol, y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau a Swyddog Meddygol yr Heddlu yn cael eu codi yn erbyn cyfrifon y Prif Gwnstabl. Mae costau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd, y Dirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd, y Prif Weithredwr a'r Prif Swyddog Cyllid yn cael eu codi yn erbyn cyfrifon y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

2015-2016 Daliwr y Swydd	**Nodiadau**	**Cyflog (yn cynnwys ffioedd a lwfansau) £**	**Bonwsau £**	**Lwfans Treuliau £**	**Treuliau Eraill £**	**Buddion Eraill £**	**Cyfanswm y tâl heb gynnwys cyfraniadau pensiwn £**	**Cyfraniadau Pensiwn £**	**Cyfanswm y tâl gan gynnwys cyfraniadau pensiwn £**
Prif Gwnstabl – M. Polin		141,444	0	0	0	5,338	146,782	0	146,782
Dirprwy Brif Gwnstabl		115,830	0	0	0	3,562	119,392	27,259	146,651
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	1	103,785	0	9	13,462	4,067	121,323	24,528	145,851
Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	2	96,774	0	11	0	2,581	99,366	21,008	120,374
Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	3	16,250	0	236	0	4,864	21,350	2,649	23,999
Cyfarwyddwr Cyllid Cynorthwyol	4	59,047	0	258	0	0	59,305	9,625	68,930
Comisiynydd Heddlu a Throsedd	5	70,000	0	5,201	0	0	75,201	5,705	80,906
Dirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd	6	41,646	0	723	0	9	42,378	0	42,378
Prif Weithredwr Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd	7	9,151	0	0	0	0	9,151	-2,178	6,973
Prif Weithredwr Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd	8	75,339	0	199	0	38	75,576	12,280	87,856
Prif Swyddog Cyllid Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd	9	37,165	0	154	0	8	37,327	6,058	43,385
Swyddog Meddygol yr Heddlu - Dr. A. Lister	10	32,993	0	0	0	0	32,993	5,378	38,371

Nodyn 1: Treuliau eraill yn ymwneud â chostau adleoli.
Nodyn 2: Mi wnaeth y Prif Gwnstabl Cynorthwyol ymgymryd â'r swydd hon o 1/4/2015 i 16/2/2016.
Nodyn 3: Fe ddechreuodd daliwr y swydd ar 1/2/2016 ac mae'n gweithio llawn amser.
Nodyn 4: Mae'r swydd hon yn ymwneud a chyflawni dyletswyddau statudol a.151 y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau rhwng 1/4/2015 i 31/1/2016.
Nodyn 5: Mae'r CHTh yn gynrychiolydd a etholwyd yn uniongyrchol ac nid yw'n weithiwr fel y'i diffiniwyd yn y cod ymarfer cyfrifyddu
Nodyn 6: Roedd y swydd hon rhwng 1/4/2015 i 11/3/2016.
Nodyn 7: Roedd daliwr y swydd ar absenoldeb mamolaeth tan 30/1/2016 ac roedd y swydd yn cynnwys y cyfnod 1/4/2015 i 16/2/2016. Cafodd daliwr y swydd hon daliad terfynu yn 2016/17 a bydd hyn yn ymddangos yng nghyfrifon 2016/17.
Nodyn 8: Roedd y swydd hon rhwng 1/4/2015 i 31/3/2016
Nodyn 9: Mae'r Prif Swyddog Cyllid yn gweithio rhan amser, y cyflog llawn amser cyfwerth yw £61,942.
Nodyn 10: Mae Swyddog Meddygol yr Heddlu yn gweithio llai o oriau dan gytundeb. Y cyflog llawn amser cyfwerth yw £164,965.

2014-2015 Daliwr y Swydd	Nodiadau	Cyflog (yn cynnwys ffioedd a lwfansau) £	Bonwsau £	Lwfans Treuliau £	Treuliau Eraill £	Buddion Eraill £	Cyfanswm y tâl heb gynnwys cyfraniadau pensiwn £	Cyfraniadau Pensiwn £	Cyfanswm y tâl gan gynnwys cyfraniadau pensiwn £
Prif Gwnstabl – M. Polin		138,885	0	0	0	5,836	144,721	4,022	148,743
Dirprwy Brif Gwnstabl		114,714	0	0	0	4,287	119,001	26,990	145,991
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	1	32,626	0	0	0	948	33,574	7,639	41,213
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	2	81,220	0	1,840	8,000	15,628	106,688	19,166	125,854
Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	3	36,834	0	8	5,499	1,733	44,074	5,809	49,883
Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau	4	65,806	0	18	0	1,895	67,719	15,411	83,130
Cyfarwyddwr Cyllid Cynorthwyol	5	52,798	0	0	0	0	52,798	8,556	61,354
Comisiynydd Heddlu a Throsedd	6	70,000	0	2,999	0	0	72,999	11,410	84,409
Dirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd		42,167	0	664	0	0	42,831	0	42,831
Prif Weithredwr Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd	7	66,533	0	766	0	51	67,350	12,271	79,621
Prif Weithredwr Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd	8	12,202	0	0	0	0	12,202	1,989	14,191
Dirprwy Brif Weithredwr Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd	9	10,252	0	0	0	0	10,252	1,671	11,923
Prif Swyddog Cyllid Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd	10	36,432	0	139	0	23	36,594	5,938	42,532
Swyddog Meddygol yr Heddlu - Dr. A. Lister	11	32,993	0	0	0	0	32,993	5,378	38,371

Nodyn 1: Roedd y swydd hon dros y cyfnod 1/4/2014 - 31/7/2014.
Nodyn 2: Roedd y swydd hon dros y cyfnod 2/6/2014 - 31/3/2015 ac mae treuliau eraill yn ymwneud ag adleoli.
Nodyn 3: Ymddiswyddodd y CCA ar 31/7/2014. Mae treuliau eraill yn ymwneud ag honoraria am gyflawni dyletswyddau PSC CHTh.
Nodyn 4: Cychwynnodd y Prif Gwnstabl Cynorthwyol yn ei swydd ar 1/8/2014.
Nodyn 5: Mae'r swydd hon yn ymwneud a chyflawni dyletswyddau statudol a.151 y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau a dechreuodd ar 30/06/2014.
Nodyn 6: Mae'r CHTh yn gynrychiolydd a etholwyd yn uniongyrchol ac nid yw'n weithiwr fel y'i diffiniwyd yn y cod ymarfer cyfrifyddu.
Nodyn 7: Aeth deiliad y swydd hon ar absenoldeb mamolaeth ar 2/2/2015.
Nodyn 8: Roedd y swydd hon dros y cyfnod 2/2/2015 to 31/3/2015.
Nodyn 9: Roedd y swydd hon rhwng 10/11/2014 tan 1/2/2015.
Nodyn 10: Mae'r Prif Swyddog Cyllid yn gweithio rhan amser, y cyflog llawn amser cyfwerth yw £61,942.
Nodyn 11: Mae Swyddog Meddygol yr Heddlu yn gweithio llai o oriau dan gytundeb. Y cyfnod llawn amser cyfwerth yw £164,965.

2015-2016

Talwyd y symiau canlynol i weithwyr eraill y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl sy'n ennill mwy na £60,000 y flwyddyn (heb gynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr):

Bandiau Cyflog	Nifer y Gweithwyr 2015-2016	Nifer y Gweithwyr 2014-2015
£60,000 - £64,999	16	11
£65,000 - £69,999	7	6
£70,000 - £74,999	6	4
£75,000 - £79,999	7	8
£80,000 - £84,999	1	2
£85,000 - £89,999	3	2
£90,000 - £94,999	1	1
£95,000 - £99,999	1	0
£100,000 - £100,499	0	0
£105,000 - £109,999	2	0
£110,000 - £114,999	0	0
£115,000 - £119,999	0	0
£120,000 - £124,999	0	0
£125,000 - £129,999	0	0
£130,000 - £134,999	1	0
£135,000 - £139,999	1	0

O ganlyniad i'r diswyddiadau yn 2015-16 mae'r tabl uchod yn cynnwys costau ychwanegol rhai gweithwyr a gafodd eu talu yn ystod y flwyddyn.

Mae'r nifer o becynnau ymadael gyda chyfanswm cost fesul band a chyfanswm cost diswyddiadau gorfodol a diswyddiadau eraill i'w gweld yn y tabl canlynol:

Band cost pecynnau ymadael (yn cynnwys taliadau arbennig)	Nifer o ddiswyddiadau gorfodol		Nifer o ymadawiadau eraill a gytunwyd		Cyfanswm nifer y pecynnau ymadael fesul band cost		Cyfanswm cost pecynnau ymadael ym mhob band cost	
	2014-15	2015-16	2014-15	2015-16	2014-15	2015-16	2014-15	2015-16
	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer	£000	£000
£ 0 - £20,000	0	2	1	9	1	11	15	128
£ 20,001 - £40,000	0	0	0	14	0	14	0	438
£ 40,001 - £60,000	1	1	0	8	1	9	41	459
£ 60,001 - £80,000	1	1	5	9	6	10	451	729
£ 80,001 a throsodd	0	0	6	5	6	5	530	501

Cymhareb Tâl Canolrifol

O ran y cyfrifon grŵp, mae'r gymhareb tâl canolrifol yn cymharu tâl cyfwerth â llawn amser y Prif Weithredwr â chymhareb tâl canolrifol llawn amser staff a gyflogir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae hefyd yn cymharu tâl cyfwerth â llawn amser y Prif Gwnstabl â chymhareb tâl canolrifol llawn amser staff a gyflogir gan y Prif Gwnstabl.

	2015-2016	2014-2015
Tâl y Prif Weithredwr	75,377	77,809
Tâl canolrifol staff y Comisiynydd Heddlu a Throsedd	33,263	33,263
Cymhareb tâl canolrifol:	2.3	2.3
Tâl y Prif Gwnstabl	146,782	144,721
Tâl canolrifol staff y Prif Gwnstabl	33,263	31,657
Cymhareb tâl canolrifol:	4.4	4.6

25. Costau Archwilio Allanol

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi gorfod talu'r costau canlynol mewn perthynas ag archwilio'r Datganiad o Gyfrifon ac ardystio ceisiadau am grant:

	2015-2016			2014-2015		
	Grŵp	CHTh	PG	Grŵp	CHTh	PG
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Ffioedd sy'n daladwy i Swyddfa Archwilio Cymru am wasanaethau archwilio allanol yr archwilydd penodedig.	90	45	45	67	33.5	33.5
Ffioedd sy'n daladwy i Swyddfa Archwilio Cymru am ardystio'r ceisiadau am grant a'r enillion	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm	**90**	**45**	**45**	**67**	**33.5**	**33.5**

Mae'r uchod yn cynrychioli'r taliadau a wnaed o fewn blwyddyn ariannol 2015-2016; y ffi strategol a gytunwyd ar gyfer y flwyddyn archwilio Tachwedd 2015 i Hydref 2016 oedd £89,926. Y gostyngiad yng nghyfanswm 2014-15 ydi'r ad-daliad o £19,122 o ailddosbarthu cronfeydd o ganlyniad i Ddeddf Archwilio Cyhoeddus Cymru 2014 ac ad-daliad o £3,325 fel rhan o ffi Archwiliad o Berfformiad 2013-14.

26. Incwm Grant

Credydodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd y grantiau, y cyfraniadau a'r rhoddion canlynol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn 2015-2016.

Wedi'u Credydu i Drethiant ac Incwm Grant Amhenodol	2015-2016 £000	2014-2015 £000
Grant Cyfalaf y Swyddfa Gartref	901	1,100
Grant yr Heddlu a Grant Llawr Y Swyddfa Gartref	51,854	54,774
Grant Cynnal Refeniw	6,244	5,917
Cyfran o'r Grant Trethi Annomestig	15,064	16,411
Cyfanswm	**74,063**	**78,202**

Wedi'u credydu i Wasanaethau	2015-2016 £000	2014-2015 £000
Costau Dyledion Grantiau Cyn 1990	1	6
Cofnodion Troseddol SCT	557	559
Gostwng Cyflymder	907	1,455
Swyddogion Cefnogi Cymuned - Llywodraeth Cymru	2,959	2,884
Rhaglen Cyswllt Ysgolion	438	446
Grant MCP	1,508	1,561
Deddf Elw Troseddau	264	186
Prosiectau Cenedlaethol	0	190
Rhaglen Ymyriadau Cyffuriau (DIP)	495	520
Grantiau Diogelwch	2,764	2,801
Y Gronfa Arloesi	178	183
Cronfa Gystadleuol	0	167
Comisiynu/Gwasanaethau Dioddefwyr	771	492
Grantiau Eraill	158	55
O fewn cost y gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	**11,000**	**11,505**

Mae’r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi derbyn rhai grantiau a chyfraniadau nad ydynt wedi’u cydnabod eto fel incwm gan fod amodau ynghlwm wrthynt nad ydynt wedi’u bodloni eto ac efallai y bydd yn rhaid eu dychwelyd i’r darparwr. Mae’r balansau diwedd blwyddyn fel a ganlyn:

Grantiau a gafwyd ymlaen llaw (Grantiau Refeniw) o fewn y rhwymedigaethau presennol	2015-2016 £000	2014-2015 £000
Arian VPC Cenedlaethol	0	25
Total	**0**	**25**

27. **Partïon Perthnasol**

Mae Aelodau’r Cyd-bwyllgor Archwilio wedi datgan eu holl fuddion ariannol sy’n ymwneud â chontractau a busnesau adeg eu penodi ac maent wedi arwyddo cytundeb yn datgan eu bod yn cytuno i gydymffurfio â Saith Egwyddor Bywyd Cyhoeddus Nolan a chyflwyno unrhyw fuddion diwygiedig i’r Prif Weithredwr. Gallwch ddod o hyd i Fynegiannau o Ddiddordeb aelodau’r Cyd-bwyllgor Archwilio ar wefan Swyddfa’r Comisiynydd Heddlu a Throsedd www.northwales-pcc.gov.uk

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn codi tâl ar Gyngor Sir Ddinbych, Cyngor Tref Abergele, Heddlu Gorllewin Swydd Efrog, Cyd-Fwrdd Cangen Heddlu Gogledd Cymru a'r Gwasanaethau Twnnel a Rhwydwaith am gyd-ddefnyddio adeiladau.

Mae'r Prif Gwnstabl yn un o ymddiriedolwyr PACT (Ymddiriedolaeth Heddlu Gogledd Cymru a'r Gymuned). Mae'r Heddlu yn rhoi arian a gaiff o Gyfrif Cronfa Eiddo’r Heddlu i PACT i gefnogi prosiectau. Nod PACT yw codi proffil diogelwch yn y gymuned, lleihau’r ofn o drosedd yn sylweddol ac o ganlyniad gwella ansawdd bywyd trigolion Gogledd Cymru. Yn ystod 2015-2016 roddwyd £56,675 o’r gronfa i PACT a chefnogaeth ariannol tuag at weinyddu'r gronfa o £41,260.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a’r Prif Gwnstabl yn gysylltiedig â’r Rhaglen Ymyriadau Cyffuriau sydd yn bartneriaeth wedi ei hariannu gan grantiau, a’r nod yw lleihau troseddau a marwolaethau sy'n gysylltiedig â chyffuriau trwy roi cefnogaeth a gwasanaethau i unigolion. Mae aelodaeth y bartneriaeth yn cynnwys swyddogion Heddlu Gogledd Cymru, Partneriaethau Diogelwch Cymunedol, Byrddau Iechyd Lleol, Gwasanaeth Prawf Gogledd Cymru, Llys Ynadon Gogledd Cymru, Gwasanaeth Carchardai ei Mawrhydi, Y Ganolfan Byd Gwaith a Llywodraeth Cymru.

28. **Gwariant Cyfalaf ac Ariannu Cyfalaf**

Dangosir cyfanswm y gwariant cyfalaf am y flwyddyn yn y tabl isod (gan gynnwys gwerth yr asedau a gafwyd trwy brydlesi ariannol a'r cytundeb MCP), ynghyd â'r adnoddau a ddefnyddiwyd i’w ariannu. Pan fydd gwariant yn cael ei ariannu yn y blynyddoedd i ddod trwy godi tâl ar refeniw fel asedau sy’n cael eu dal gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, bydd y gwariant yn peri cynnydd yn y Gofyniad Ariannu Cyfalaf (GAC), sef mesur o wariant cyfalaf y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn y gorffennol sydd heb ei ariannu eto. Ceir dadansoddiad o'r GAC yn ail ran y nodyn hwn.

	2015-2016 £000	2014-2015 £000
Gofyniad Ariannu Cyfalaf Agoriadol	**27,244**	**28,893**
Buddsoddiad Cyfalaf		
Eiddo, Cyfarpar ac Offer	4,947	4,772
Eiddo Buddsoddi	0	0
Asedau Anniriaethol	0	0
Gwariant Refeniw wedi ei Ariannu o Gyfalaf dan statud	0	0
Ffynonellau Ariannu		
Derbyniadau Cyfalaf	-1,652	0
Grantiau'r Llywodraeth a chyfraniadau eraill	-901	-1,100
Symiau refeniw a roddwyd o'r neilltu	0	-1,381
Cyfraniadau refeniw uniongyrchol	-825	-1,607
Prifswm DRL[1]	-2,254	-2,333
Gofyniad Ariannu Cyfalaf Terfynol	**26,559**	**27,244**

1 Mae egwyddor MRP 2014-15 wedi'i addasu fel ei fod £0.277 yn fwy ac mae'n ymwneud â gwariant cerbydau sydd heb ei grybwyll yn flaenorol yn y nodyn hwn.

Esboniad am y Symudiadau yn y flwyddyn

	2015-2016 £000	2014-2015 £000
Cynnydd yn yr angen sylfaenol i fenthyca (wedi ei gefnogi gan gymorth ariannol gan y llywodraeth)	0	0
Cynnydd/(gostyngiad) yn yr angen sylfaenol i fenthyca (heb gefnogaeth cymorth ariannol gan y llywodraeth)[1]	-141	-1,144
Asedau a gafwyd drwy brydlesi ariannol	0	0
Asedau a gafwyd drwy gontractau MCP/PPP	-545	-505
Cynnydd (+)/gostyngiad(-) yn y Gofyniad Ariannu Cyfalaf	**-686**	**-1,649**

1 Mae egwyddor MRP 2014-15 wedi'i addasu fel ei fod £0.277 yn fwy ac mae'n ymwneud â gwariant cerbydau sydd heb ei grybwyll yn flaenorol yn y nodyn hwn.

29. Prydlesi

Prydlesi Ariannol gan gynnwys y Fenter Cyllid Preifat (MCP)

Arwyddwyd contract MCP yn mis Medi 2002. Mae'r contract yn darparu adnodd wedi ei wasanaethu sydd yn cynnwys y Pencadlys Rhanbarthol, Gorsaf Heddlu, y Ddalfa, Cefnogaeth Wyddonol a'r cyfleuster Digwyddiadau Sylfaenol ym Mharc Busnes Llanelwy. Daeth y safle yn weithredol ym mis Mawrth 2004. Mae'n gontract am 25 mlynedd, a bydd opsiynau ar gael pan fydd y contract yn dirwyn i ben. Mae'r contract yn nodi y dylid cynnal adolygiad o brisio mewn perthynas â'r elfen tâl gwasanaeth bob 5 mlynedd. Dyfarnwyd Cymeradwyaeth Credyd Amcanol i'r Heddlu o £19.623 miliwn ar gyfer y cynllun. Mae hyn gyfwerth â £36.7 miliwn o nawdd refeniw ychwanegol dros gyfnod y contract. Mae ymrwymiad ar weddill bywyd y contract o £42.556 miliwn (2014-2015 £45.645 miliwn).

Gwerth yr Ased MCP

Mae'r Ased MCP wedi cael ei asesu dan y gofynion cyfrifyddu newydd ac mae yn cael ei gynnwys yn awr fel rhan o bortffolio asedau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar y Fantolen (gweler Nodyn 12). Cafodd yr ased ei ailbrisio ar 1 Ebrill 2014 fel rhan o'r Portffolio Asedau. Mae'r tabl canlynol yn crynhoi'r symudiad yng ngwerth yr ased MCP.

MCP	£000
Gwerth Gros ar 31 Mawrth 2015	**22,020**
Dibrisiant Cronedig hyd at 31.3.2015	-1,811
Dibrisiant 2013-2016	-467
Cyfanswm Dibrisiant hyd at 31.3.2016	-2,278
Gwerth Net ar 31 Mawrth 2016	**19,742**

Gwerth yr Ymrwymiad

MCP	£000
Gwerth ar 31 Mawrth 2015	13,124
Ad-daliad Cyfalaf	-545
Gwerth Net ar 31 Mawrth 2016	**12,579**

Cyfanswm y taliadau a wneir dros fywyd y contractau

MCP	£000
Yn ddyledus o fewn 1 flwyddyn	3,115
Yn ddyledus rhwng 2 a 5 mlynedd	12,849
Yn ddyledus rhwng 6 a 10 mlynedd	16,854
Yn ddyledus rhwng 11 a 13 mlynedd	9,738
Cyfanswm	**42,556**

Prydlesi Gweithredol

Nid oedd unrhyw rwymedigaethau heb eu rhyddhau ar 31 Mawrth 2016 mewn perthynas â Phrydlesi Gweithredu.

30. **Colledion Lleihad**

Mae'r Cod yn nodi bod rhaid datgelu gwybodaeth fesul dosbarth o asedau ar gyfer symiau colledion lleihad a'r gwrthdroadau lleihad sydd wedi eu codi yn erbyn y Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth o'r Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Cyfunir y datgeliadau hyn yn Nodyn 11 sy'n cymodi'r symudiadau dros y flwyddyn ym malansau Eiddo, Cyfarpar ac Offer a balansau Asedau Anniriaethol.

31. **Buddion Terfynu**

Mi wnaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ddefnyddio'r rheoliadau canlynol sy'n berthnasol i fuddion terfynu:

- Rheoliadau Llywodraeth Leol (Terfynu Cyflogaeth yn Gynnar) (Iawndal yn ôl Disgresiwn) (Cymru a Lloegr) 2006 (fel y'i diwygiwyd) a
- Rheoliadau Llywodraeth Leol (Terfynu Cyflogaeth yn Gynnar) (Iawndal yn ôl Disgresiwn) (Cymru a Lloegr) 2000 (fel y'i diwygiwyd)

ac fe derfynwyd contractau nifer o weithwyr yn 2015-2016 ar gost o £2.255 miliwn (2014-2015 £1.037 miliwn) fel y'i datgelwyd yn nodyn 24.

32. **Cynlluniau Pensiwn Gyda Buddion Diffiniedig**

Fel rhan o'i delerau a'i amodau i gyflogi swyddogion heddlu a staff, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cynnig buddion pensiwn. Er na thelir y rhain hyd nes y bydd staff yn ymddeol, mae'n rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wneud y taliadau (ar gyfer y buddion hynny) a'u datgelu ar yr amser pan fydd y staff yn ennill eu hawliau yn y dyfodol.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfrannu tuag at ddau gynllun pensiwn:

- Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ar gyfer Staff yr Heddlu a Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd, sydd yn cael ei weinyddu gan Gyngor Gwynedd. Mae'n gynllun wedi ei ariannu gyda buddion diffiniedig yn seiliedig ar gyflog terfynol, sy'n golygu bod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r gweithwyr yn talu cyfraniadau i mewn i'r gronfa, sydd wedi eu cyfrifo ar lefel sydd yn cydbwyso'r ymrwymiadau pensiwn â'r asedau buddsoddi. Mae Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn ystyried y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl fel un corff ac

nid ydynt wedi cael eu rhoi ar wahân yn y cyfrifon.

Y trefniadau ar gyfer dyfarnu buddion ôl-ymddeol dewisol pan fydd unigolion yn ymddeol yn gynnar - mae hwn yn drefniant budd diffiniedig heb ei ariannu, ac mae'r ymrwymiadau yn cael eu cydnabod pan fydd y dyfarniadau yn cael eu gwneud. Fodd bynnag, nid oes asedau buddsoddi ar gyfer diwallu'r ymrwymiadau pensiwn hyn, ac mae rhaid cynhyrchu arian parod i ddiwallu'r gwir daliadau pensiwn pan fyddant yn ddyledus.

Mae Cynllun Pensiwn Gwynedd yn cael ei weinyddu yn unol â fframwaith rheoleiddio Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a chyfrifoldeb Pwyllgor Pensiynau Cyngor Gwynedd ydi trefn llywodraethu'r cynllun. Mae'r Polisi yn cydymffurfio â Rheoliadau Cynlluniau Pensiwn. Mae rheolwyr buddsoddi'r gronfa yn cael eu penodi gan y pwyllgor.

Prif risgiau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd mewn perthynas â'r cynllun ydi'r tybiaethau hirhoedledd, newidiadau statudol i'r cynllun (e.e. alldyniadau mawr o'r cynllun), newidiadau i chwyddiant, elw bondiau a pherfformiad buddsoddiadau ecwiti sydd gan y cynllun. Mae'r rhain yn cael eu lliniaru i ryw raddau gyda'r gofynion statudol i roi'r symiau sy'n angenrheidiol gan statud fel y'i disgrifir yn y nodyn ar bolisïau cyfrifyddu yn erbyn y Gronfa Gyffredinol.

- Cynllun Pensiwn ar gyfer Swyddogion Heddlu. Mae hwn yn gynllun heb ei ariannu, sy'n golygu nad oes asedau buddsoddi wedi'u cronni i ddiwallu'r rhwymedigaethau pensiwn, mae'n rhaid cynhyrchu'r arian er mwyn gwneud y taliadau pensiwn wrth iddynt ddod yn ddyledus. O dan Reoliadau Cronfa Pensiwn yr Heddlu 2007, os yw'r symiau sy'n cael eu derbyn gan y gronfa bensiwn yn y flwyddyn yn llai na'r symiau sy'n daladwy, mae'n rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd drosglwyddo arian yn flynyddol ar gyfer cyfarfod y diffyg yn y gronfa bensiwn.

Yn amodol ar archwiliad a chymeradwyaeth y senedd, mae hyd at 100% o'r gost yn daladwy gan grant pensiwn ychwanegol gan y llywodraeth ganolog. Fodd bynnag, os oes arian ar yn weddill yn y gronfa ar ddiwedd y flwyddyn, yna rhaid trosglwyddo'r gweddill o'r gronfa bensiwn yn ôl i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a bydd rhaid iddo ef wedyn ad-dalu'r swm yn ôl i'r llywodraeth ganolog.

<u>Buddion ôl-ymddeol dewisol</u>
Mae'r buddion hyn sy'n daladwy pan fydd gweithwyr yn ymddeol yn gynnar yn drefniant buddion diffiniedig heb ei ariannu a chaiff yr ymrwymiadau eu cydnabod adeg dyfarnu'r buddion. Nid oes asedau i'w datblygu er mwyn diwallu'r ymrwymiadau pensiwn hyn.

Trafodion yn Berthnasol i Fuddion Ôl-cyflogaeth:

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod cost y buddion ymddeol yng nghost y gwasanaeth a adroddir amdano pan fyddant wedi'u hennill gan y gweithwyr yn hytrach na pan fydd y pensiynau yn cael eu talu. Er hynny, mae'r gost sydd yn dod allan o dreth y cyngor yn seiliedig ar daliadau ariannol yn y flwyddyn, felly mae gwir gost buddion cyflogaeth/ymddeol yn cael eu tynnu allan o'r Gronfa Gyffredinol trwy'r Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd. Mae'r trafodion canlynol wedi eu gwneud yn y Cyfrif o Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr a'r Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd yn ystod y flwyddyn:

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		**Cynllun Pensiwn yr Heddlu**		**Cyfanswm**
	2015-2016 £000	**2014-2015 £000**	**2015-2016 £000**	**2014-2015 £000**	**2015-2016 £000**
Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr					
<u>Cost y Gwasanaethau:</u>					
Cost y Gwasanaethau yn cynnwys:					
Cost Gyfredol y Gwasanaeth	-7,938	-6,178	-25,580	-26,350	-33,518
Cyfraniadau Buddion heb eu Hariannu	115	115	0	0	115
Enillion (-)/Colledion (+) Gorffennol y Gwasanaeth	-9	-111	-20	-30	-29
Enillion (-)/colledion (+) o setliadau	0	0	0	0	0
Trosglwyddiadau i Mewn	0	0	-310	-750	-310
Grant ychwanegol Pensiwn yr Heddlu sy'n Dderbyniadwy	0	0	17,212	22,319	17,212
<u>Incwm a gwariant ariannu a buddsoddi</u>					
Cost Llog Net	-2,149	-1,747	-48,780	-56,400	-50,929
Cyfanswm Buddion Ôl-cyflogaeth wedi eu codi yn erbyn y Gweddill neu Ddiffyg yn y Ddarpariaeth Gwasanaethau	-9,981	-7,921	-57,478	-61,211	-67,459

parhad	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu		Cyfanswm
	2015-2016 £000	2014-2015 £000	2015-2016 £000	2014-2015 £000	2015-2016 £000
Buddion Eraill Ôl-cyflogaeth wedi eu codi yn erbyn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr					
Ail-fesur ymrwymiad diffiniedig net y budd yn cynnwys:					
Adenillion ar asedau cynlluniedig (ac eithrio'r swm a gafodd ei gynnwys yng nghost y llog net)	-957	9,749	0	0	-957
Enillion (-) a cholledion (+) actiwaraidd sy'n deillio o newidiadau i'r tybiaethau demograffig	0	0	21,960	58,550	21,960
Enillion (-) a cholledion (+) actiwaraidd sy'n deillio o newidiadau i dybiaethau ariannol	23,896	-34,045	130,960	-225,590	154,856
Enillion (-) a cholledion (+) eraill	1,785	976	49,870	21,500	51,655
Cyfanswm y Buddion Ôl-cyflogaeth sydd wedi eu codi yn erbyn y Cyfrif Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	14,743	-31,241	145,312	-206,751	160,055
Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn					
Gwrthdroi'r costau net a wnaed i'r Gweddill neu Ddiffyg ar gyfer Darpariaeth Buddion Ôl-cyflogaeth yn unol â'r cod	-9,981	-7,921	-57,478	-61,211	-67,459
Gwir swm a godwyd yn erbyn balans y Gronfa Gyffredinol am bensiynau yn ystod y flwyddyn					
Cyfraniad y cyflogwr sy'n daladwy i'r cynllun	5,522	5,558			5,522
Buddion ymddeol sy'n daladwy i'r pensiynwyr			15,848	9,221	15,848

Asedau ac Ymrwymiadau Pensiwn sy'n cael eu Cydnabod yn y Fantolen.

Dyma'r swm sy'n cael ei gynnwys yn y fantolen sy'n deillio o ymrwymiad y Comisiynydd Heddlu a Throsedd o ran ei gynlluniau buddion diffinied

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu	
	31 Mawrth 2016 £000	31 Mawrth 2015 £000	31 Mawrth 2016 £000	31 Mawrth 2015 £000
Gwerth presennol y buddion diffiniedig	192,222	204,725	1,320,470	1,481,630
Cynllun teg asedau a gynlluniwyd	-146,491	-138,729	0	0
Cyfanswm	45,731	65,996	1,320,470	1,481,630
Symudiadau eraill yn yr ymrwymiad/(ased) (os yn berthnasol)	0	0	0	0
Rhwymedigaeth Net sy'n deillio o'r ymrwymiad budd diffiniedig	**45,731**	**65,996**	**1,320,470**	**1,481,630**

Cysoni'r Symudiad yng Ngwerth Teg Asedau'r Cynllun

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	
	31 Mawrth 2016 £000	31 Mawrth 2015 £000
Gwerth teg asedau'r cynllun ar y dechrau	138,729	119,469
Incwm - llog	4,506	5,228
Ail-fesur enillion/(colledion):		
- y dychweliad ar yr asedau cynlluniedig, ac eithrio'r swm a gafodd ei gynnwys yng nghost y llog net	-957	9,749
- Arall (os yn berthnasol)	0	0
Effaith newidiadau yng nghyfraddau cyfnewid gwledydd tramor	0	0
Cyfraniad y cyflogwr	5,522	5,558
Cyfraniadau'r gweithwyr	1,925	1,906
Buddion a dalwyd	-3,234	-3,181
Arall (os yn berthnasol)	0	0
Gwerth teg asedau'r cynllun ar y diwedd	**146,491**	**138,729**

Cysoni Gwerth Presennol Rhwymedigaeth y Cynllun (Ymrwymiad Budd Diffiniedig)

	Rhwymedigaethau a Ariennir: Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Rhwymedigaethau nas Ariennir: Cynllun Pensiwn yr Heddlu	
	31 Mawrth 2016 £000	31 Mawrth 2015 £000	31 Mawrth 2016 £000	31 Mawrth 2015 £000
Balans Agoriadol ar 1 Ebrill	204,725	159,782	1,481,630	1,284,100
Cost Gyfredol y Gwasanaeth	7,938	6,178	25,580	26,350
Cost Llog	6,655	6,975	48,780	56,400
Cyfraniadau aelodau'r cynllun	1,925	1,906	7,260	7,310
Ail-fesur enillion(-) a cholledion (+):				
- Enillion/colledion actiwaraidd sy'n deillio o newidiadau i dybiaethau demograffig	0	0	-21,960	-58,550
- Enillion/colledion actiwaraidd sy'n deillio o newidiadau i dybiaethau ariannol	-23,896	34,045	-130,960	225,590
- Enillion/colledion eraill	-1,785	-976	-49,870	-21,500
Costau'r gwasanaeth yn y gorffennol	9	111	20	30
Colledion (+)/enillion (-) ar gwtogiadau (ble'n berthnasol)	0	0	0	0
Rhwymedigaeth dybiedig ar gyfuniadau o endidau	0	0	0	0
Trosglwyddiadau i Mewn	0	0	310	750
Buddion a dalwyd	-3,234	-3,181	-40,320	-38,850
Rhwymedigaethau a gafodd eu dileu adeg setlo (ble'n berthnasol)	-115	-115	0	0
Balans terfynol ar 31 Mawrth	**192,222**	**204,725**	**1,320,470**	**1,481,630**

Asedau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol:

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2015-2016			Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2014-2015		
	Prisiau a Ddyfynnwyd ar y Farchnad Agored £000	Prisiau nas Ddyfynnwyd ar y Farchnad Agored £000	Cyfanswm £000	Prisiau a Ddyfynnwyd ar y Farchnad Agored £000	Prisiau nas Ddyfynnwyd ar y Farchnad Agored £000	Cyfanswm £000
Arian a chyfwerth ag arian	4,512	0	**4,512**	2,503	0	**2,503**
Is-Gyfanswm	4,512	0	**4,512**	2,503	0	**2,503**
Gwarantau Ecwiti:						
Yn ôl math o ddiwydiant:						
Defnyddwyr	4,659	0	**4,659**	3,842	0	**3,842**
Cynhyrchu	0	0	**0**	0	0	**0**
Ynni a Gwasanaethau	803	0	**803**	2,857	0	**2,857**
Sefydliadau Ariannol	2,388	0	**2,388**	2,164	0	**2,164**
Iechyd a Gofal	8,446	0	**8,446**	5,775	0	**5,775**
Technoleg Gwybodaeth	4,848	0	**4,848**	4,033	0	**4,033**
Arall	5,836	0	**5,836**	7,032	0	**7,032**
Is-Gyfanswm	26,980	0	**26,980**	25,703	0	**25,703**

Asedau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (parhad)	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2015-2016 Prisiau a Ddyfynnwyd ar y Farchnad Agored £000	Prisiau nas Ddyfynnwyd ar y Farchnad Agored £000	Cyfanswm £000	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2014-2015 Prisiau a Ddyfynnwyd ar y Farchnad Agored £000	Prisiau nas Ddyfynnwyd ar y Farchnad Agored £000	Cyfanswm £000
Gwarantau Dyled:						
Bondiau Corfforaethol (graddfa buddsoddi)	0	0	**0**	0	0	**0**
Bondiau Corfforaethol (graddfa di-fuddsoddi)	0	0	**0**	0	0	**0**
Llywodraeth DU	0	0	**0**	0	0	**0**
Arall	0	19,578	**19,578**	0	0	**0**
Is-Gyfanswm	0	19,578	**19,578**	0	0	**0**
Eiddo:						
Yn ôl math:						
Eiddo yn y DU	2,795	12,334	**15,129**	0	13,307	**13,307**
Eiddo Tramor	0	277	**277**	0	401	**401**
Is-Gyfanswm	2,795	12,611	**15,406**	0	13,708	**13,708**
Deilliadau:						
Chwyddiant	0	0	**0**	0	0	**0**
Is-Gyfanswm	0	0	**0**	0	0	**0**
Ecwiti Preifat:						
DU a thramor	0	5,952	**5,952**	0	5,867	**5,867**
Is-Gyfanswm	0	5,952	**5,952**	0	5,867	**5,867**
Cronfeydd Buddsoddi ac ymddiriedolaethau unigol eraill:						
Ecwiti	29,735	43,109	**72,844**	31,669	39,413	**71,082**
Bondiau	0	0	**0**	0	19,211	**19,211**
Isadeiledd	0	1,219	**1,219**	0	655	**655**
Is-Gyfanswm	29,735	44,328	**74,063**	31,669	59,279	**90,948**
Cyfanswm	**64,022**	**82,469**	**146,491**	**59,875**	**78,854**	**138,729**

Amcangyfrif Asedau ac Ymrwymiadau

Cafodd yr ymrwymiadau eu hasesu ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio dull rhagamcanu unedau credyd; mae'r amcangyfrif o'r pensiynau fydd yn daladwy yn y blynyddoedd i ddod yn ddibynnol ar dybiaethau ynghylch graddfeydd marwolaeth, lefelau cyflogau ac yn y blaen.

Mae ymrwymiadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol wedi cael eu hasesu gan Hymans Robertson ac mae ymrwymiadau Cynllun Pensiwn yr Heddlu wedi cael eu hamcangyfrif gan Adran Actiwari'r Llywodraeth. Mae'r ddau yn sefydliadau actiwari annibynnol. Roedd amcangyfrifon Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn seiliedig ar brisiad llawn diweddaraf y cynllun ar 31 Mawrth 2013.

Mae'r amcangyfrif o'r ymrwymiadau budd diffiniedig yn sensitif i'r tybiaethau actiwaraidd sydd wedi'u defnyddio. Mae'r dadansoddiad hydeimledd isod yn seiliedig ar newidiadau posibl rhesymol bod y tybiaethau'n digwydd ar ddiwedd y cyfnod riportio a rhagdybir ar gyfer pob newid bod y dybiaeth yn dadansoddi newidiadau tra bod yr holl dybiaethau eraill yn parhau i fod yn gyson. Er enghraifft, mae'r tybiaethau hirhoedledd yn tybio y bydd disgwyliad oes dynion a merched yn cynyddu neu'n gostwng. Yn ymarferol, mae hyn yn annhebygol o ddigwydd, a gall y newidiadau yn rhai o'r tybiaethau fod yn rhyngberthyn. Mae'r dadansoddiad hydeimledd wedi dilyn y polisïau cyfrifyddu ar gyfer y cynllun h.y. ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu uned credyd. Ni wnaeth y

dulliau a'r math o dybiaethau a ddefnyddiwyd i baratoi'r dadansoddiad hydeimledd isod newid o'r rhai hynny a ddefnyddiwyd yn y cyfnod riportio blaenorol.

2015-2016	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu	
	Cynnydd yn y tybiaethau £000	**Gostyngiad yn y tybiaethau £000**	**Cynnydd yn y tybiaethau £000**	**Gostyngiad yn y tybiaethau £000**
Hirhoedledd (cynnydd (+) neu ostyngiad(-) mewn 1 blwyddyn)	5,767	-5,767	29,000	-29,000
Cyfradd chwyddiant (cynyddu (+) neu ostwng(-) 0.5%)	14,689	-14,689	110,500	-110,500
Cyflogau (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) o 0.5%)	10,776	-10,776	13,100	-13,100
Pensiynau (cynnydd (+) neu ostyngiad(-) o 0.5%)	14,689	-14,689	110,500	-110,500
Ymrwymiadau'r cynllun (cynnydd (-) neu ostyngiad(+) o 0.5%)	-26,152	26,152	-139,300	139,300

Strategaeth Cyweddu Asedau ac Ymrwymiadau

Nid oes gan Bwyllgor Pensiynau Cyngor Gwynedd Strategaeth Cydweddu Asedau ac Ymrwymiadau. Cyfrifoldeb y Pwyllgor Pensiynau yw strategaeth rheoli risg y Gronfa. Mae rhaglen rheoli risg gyffredinol y Gronfa Bensiwn yn canolbwyntio ar natur anrhagweladwy marchnadoedd arian ac mae'n ceisio lleihau potensial effeithiau andwyol ar yr adnoddau sydd ar gael i dalu pensiynau. Mae'r Awdurdod Gweinyddu wedi cynhyrchu Datganiad Strategaeth Ariannu ar y cyd ag Actiwarïaid y Gronfa, sy'n nodi sut bydd ansolfedd a risg yn cael ei reoli o safbwynt yr ymrwymiadau. Mae'r Strategaeth wedi cymryd golwg cyffredinol ar lefel y risg sy'n gynhenid yn y polisi buddsoddiadau a nodwyd yn y Datganiad Egwyddorion Buddsoddi a gyhoeddwyd dan Reoliad 12 Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli Buddsoddiadau Arian) 2009, (y rheoliadau buddsoddi) a'r polisi ariannu sydd wedi'i gynnwys yn y Datganiad. Mae'r dogfennau hyn yn parhau i gael eu hadolygu er mwyn sicrhau bod y proffil risg cyffredinol yn parhau i fod yn berthnasol.

Effaith ar Lif Arian y Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Nod y cynllun ydi cadw cyfraniadau'r cyflogwr ar gyfradd gyson. Mae Cyngor Gwynedd wedi cytuno ar strategaeth gydag actiwari'r cynllun i ariannu 100% o'r cynllun dros yr 20 mlynedd nesaf. Mae'r lefelau yn cael eu monitro'n flynyddol. Dylai'r prisiad teirblwydd nesaf gael ei gwblhau erbyn 31 Mawrth 2016.

Bydd angen i'r cynllun gymryd y newidiadau cenedlaethol sy'n deillio o Ddeddf Pensiynau'r Gwasanaeth Cyhoeddus 2013 i ystyriaeth. Dan y Ddeddf, ni all Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yng Nghymru a Lloegr na chynlluniau gwasanaethau cyhoeddus eraill gynnwys buddion mewn perthynas â gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2014 (neu wasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2015 ar gyfer prif gynlluniau pensiwn gwasanaeth cyhoeddus yng Nghymru a Lloegr). Mae'r Ddeddf yn caniatáu i reoliadau'r cynllun gael eu pennu o fewn fframwaith cyffredin, er mwyn sefydlu cynlluniau enillion cyfartalog ar gyfer talu pensiynau a buddion eraill i rai gweithwyr yn y sector cyhoeddus.

Rhagwelodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd y byddai'n talu gwerth £5,520,000 o gyfraniadau i'r cynllun yn 2015-2016.

Amcangyfrifir y bydd rhaid ar gyfartaledd dalu ymrwymiadau budd diffiniedig i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol am 22.7 mlynedd, 2015-2016, (22.7 mlynedd 2014-2015). Y cyfartaledd ar gyfer Cynllun Pensiwn yr Heddlu ydi 22.0 mlynedd, 2015-16, (21.3 mlynedd 2014-15).

33. **Rhwymedigaethau Digwyddiadol**

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd £1.173 miliwn wedi ei glustnodi ar gyfer yswiriant. £0.649 miliwn ar gyfer y rhwymedigaethau ychwanegol posibl a allai godi mewn perthynas â'r Cynllun Trefniant ar gyfer Municipal Mutual Insurance a hefyd £0.524 miliwn ar gyfer meysydd ychwanegol o yswiriant mewn perthynas â hawliadau sydd ddim eto yn hysbys.

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, ynghyd â nifer o heddluoedd eraill, achosion cyfredol mewn tribiwnlys cyflogaeth mewn perthynas â'r defnydd o Reoliadau Pensiynau A19 yr Heddlu. Roedd canlyniad y tribiwnlys ym mis Chwefror 2014 o blaid y gŵyn ac o blaid cefnogi'r achosion prawf. Mae cyngor cyfreithiol cyfredol yn awgrymu bod posibilrwydd cryf y bydd yr apêl yn erbyn y penderfyniad ar yr achosion prawf yn cael ei chynnal. Os na chaiff yr apêl ei chynnal, byddai'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn atebol am y costau. Ni ellir pennu'r effaith ariannol gydag unrhyw sicrwydd gan y byddai'n dibynnu ar amgylchiadau unigolyn swyddogion perthnasol.

Ym mis Hydref 2008 mi wnaeth y Llywodraeth gyflwyno'r Lwfans Cyflogaeth a Chymorth a oedd i gymryd lle'r Budd-dal Analluogrwydd a Chymhorthdal Incwm ar sail analluogrwydd. Yn ôl Rheoliadau'r Heddlu (Budd Anaf) 2006, nid yw'r Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn 'fudd-dal ychwanegol' lle gall pensiwn anaf swyddog gael ei leihau. Mae'r Swyddfa Gartref wedi crybwyll pan fydd y rheoliadau yn cael eu diwygio, nid yw'r newidiadau yn debygol o fod yn ôl-weithredol. Fodd bynnag, os nad dyna fydd yr achos bydd rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd adennill unrhyw ordaliadau hanesyddol posibl a gyfyd o ganlyniad i hyn.

Ar hyn o bryd mae gan Brif Gwnstabl Gogledd Cymru, ochr yn ochr â Phrif Gwnstabliaid eraill a'r Swyddfa Gartref 27 o hawliadau yn eu herbyn sy'n cael eu hymchwilio gan Dribiwnlys Cyflogaeth Canolog Llundain. Mae'r hawliadau hyn yn ymwneud ag anffafriaeth anghyfreithlon honedig a gyfyd o'r Darpariaethau Trawsnewidiol yn Rheoliadau Pensiynau'r Heddlu 2015. Nid yw'r Tribiwnlys yn debygol o ystyried sylwedd yr hawliadau tan 2017. Mae'r cyngor cyfreithiol yr ydym wedi'i gael yn awgrymu fod yna amddiffyniad cryf yn erbyn yr hawliadau hyn. Hefyd mae'r cwantwm a pwy fydd yn gyfrifol am dalu'r costau yn ansicr, pe bai'r hawliadau hyn yn rhannol lwyddiannus neu'n gwbl lwyddiannus. Am y rhesymau hyn, nid oes darpariaeth wedi'i wneud ar gyfer hyn yn Natganiadau Ariannol 2015-16.

34. **Asedau Digwyddiadol**

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi gwneud buddsoddiad cyfalaf o £20,000 ym Mhentre Peryglon ac mae'n cael ei ad-dalu dan drefniant ar hyn o bryd.

35. **Natur a Maint y Risgiau Sy'n Deillio o Offerynnau Ariannol**

a) Offerynnau Ariannol – Dosbarthiadau

Diffinnir offeryn ariannol fel:

Unrhyw gytundeb sy'n arwain at ased ariannol ac atebolrwydd ariannol, neu offeryn ecwiti o endid arall.

Mae'r term "offeryn ariannol" yn cael ei ddefnyddio ar gyfer asedau ariannol ac atebolrwydd ariannol. Mae'r rhain yn amrywio o symiau masnachol syml sy'n dderbyniadwy a symiau masnachol syml sy'n daladwy i drafodion mwy cymhleth fel gwarantau a deilliadau. Mae trafodion benthyca a buddsoddi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd hefyd yn cael eu cyfrif fel offerynnau ariannol.

Atebolrwydd Ariannol

Ymrwymiad i drosglwyddo buddion economaidd sy'n cael ei reoli gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw Atebolrwydd Ariannol a gall fod yn rhwymedigaeth gytundebol i drosglwyddo arian neu asedau ariannol neu yn rhwymedigaeth i gyfnewid asedau ariannol a dyledion gydag endid arall sydd efallai yn anffafriol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Cofnodir symiau masnachol sy'n daladwy a chredydwyr fel atebolrwydd ariannol.

Roedd portffolio dyled y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar ddiwedd y flwyddyn yn cynnwys dyled PWLB. Yn ystod y flwyddyn benthycwyd dros dro ar y farchnad arian. Yn unol â'r Datganiad o Arfer Cymeradwy cyfredol, mae'r rhain yn cael eu mesur ar sail cost wedi ei amorteiddio. Nid yw'r dull hwn o fesur yn newid y swm o arian sydd wedi ei dalu dan y benthyciad ond gall amharu ar y codiant yn erbyn y Cyfrif Incwm a Gwariant.

Asedau Ariannol

Ased Ariannol yw hawl i fuddion economaidd yn y dyfodol sy'n cael eu rheoli gan y Comisiynydd Heddlu a

Throsedd ac sy'n cael ei gynrychioli gan arian neu offerynnau eraill neu hawl cytundebol i dderbyn arian neu ased ariannol arall. Mae symiau masnachol sy'n dderbyniadwy a dyledwyr yn cael eu galw'n asedau ariannol.

Y tri math o asedau ariannol a geir yn y Cod ydi Benthyciadau a Symiau sy'n Dderbyniadwy, Ar Gael i'w Gwerthu a Gwerth Teg drwy Elw a Cholled. Mae portffolio buddsoddiadau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cynnwys adneuon dros gyfnod a bondiau yn unig. Dosberthir y rhain fel Benthyciadau a Symiau sy'n Dderbyniadwy a mesurir y rhain ar gost wedi ei amorteiddio. Nid yw'r modd hwn o fesur yn newid yr arian a dderbyniwyd yn unol â thelerau'r buddsoddiad. Nid oes gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd asedau neu fuddsoddiadau ar gael i'w gwerthu sydd angen cael eu mesur ar Werth Teg trwy'r Elw a Cholled.

Costau Trafodion

Mae mesur ar gost amorteiddio yn golygu y gellir cydio cost y trafodion wrth y benthyciad neu'r buddsoddiad a'i godi o'r cyfrif Incwm a Gwariant dros fywyd yr offeryn. Os nad yw'r rhain yn cael eu hystyried yn sylweddol, gellir eu codi'n llawn o'r cyfrif Incwm a Gwariant yn y flwyddyn ariannol y maent yn disgyn ynddi. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi mabwysiadu'r dull hwn yn 2015-2016.

(b) Offerynnau Ariannol - Balansau

Dadansoddir y benthyciadau a'r buddsoddiadau sy'n cael eu cynnwys ar y fantolen ar draws y categorïau hyn:

	Hirdymor 31 Mawrth 2016 £000	Tymor Byr 31 Mawrth 2016 £000	Hirdymor 31 Mawrth 2015 £000	Tymor Byr 31 Mawrth 2015 £000
Atebolrwydd Ariannol				
Manylion ymrwymiad MCP (Nodyn 32)	11,989	590	12,579	545
Benthyciadau	1,933	602	2.514	602
Credydwyr Masnach	0	13,934	0	21,756[1]
Cyfanswm y benthyciadau ar gost wedi ei amorteiddio	**13,922**	**15,126**	**15,093**	**22,903**
Asedau Ariannol:				
Buddsoddiadau/Asedau Ariannol sydd ar gael i'w gwerthu	0	32,424	0	32,900
Dyledwyr Masnach	0	6,712	0	16,552[1]
Cyfanswm	**0**	**39,136**	**0**	**49,452**

1. Mae'r addasiad o £7.392 miliwn wedi cael ei ychwanegu at gredydwyr a dyledwyr masnach tymor byr yn 2014-2015 ar gyfer rhwymedigaethau pensiwn sydd heb eu crybwyll yn flaenorol yn y nodyn hwn.

O fewn cyfanswm y buddsoddiadau o £32.424 miliwn ar 31 Mawrth 2016, ystyriwyd fod £9.549 miliwn yn arian neu'n gyfwerth ag arian a £22.875 miliwn yn fuddsoddiadau tymor byr.

Pan fydd benthyciadau yn cael eu cynnig ar gyfraddau sy'n is na chyfraddau'r farchnad, maent yn cael eu galw'n Fenthyciadau Meddal'. Mae'r Cod yn cynnwys gofynion cyfrifo arbennig ar gyfer benthyciadau meddal. Nid oes gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fenthyciadau medal.

(c) Offerynnau Ariannol – Enillion a Cholledion

Mae'r enillion a'r colledion sy'n cael eu cydnabod yn y Cyfrif Incwm a Gwariant mewn perthynas â'r offerynnau ariannol yn cynnwys yr eitemau canlynol:

	Atebolrwydd Ariannol wedi ei fesur ar gost wedi ei amorteiddio 2015-2016 £000	Asedau Ariannol (benthyciadau a symiau sy'n dderbyniadwy) 2015-2016 £000	Atebolrwydd Ariannol wedi ei fesur ar gost wedi ei amorteiddio 2014-2015 £000	Asedau Ariannol (benthyciadau a symiau sy'n dderbyniadwy) 2014-2015 £000
Llog sy'n Daladwy	1,282	0	1,251	0
Ennill/colled ar derfynu	0	0	0	0
Cyfanswm y Llog sy'n Daladwy	**1,282**	**n/a**	**1,251**	**0**
Llog sy'n Dderbyniadwy	0	-239	0	-262
Ennill/colled ar derfynu	0	0	0	0
Cyfanswm y Llog sy'n Dderbyniadwy ac incwm ar fuddsoddiadau	**0**	**-239**	**0**	**-262**

(d) Offerynnau Ariannol - Gwerthoedd Teg

Mae asedau ariannol ac atebolrwydd ariannol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar gost wedi ei hamorteiddio. Mae'r Cod yn nodi bod rhaid i Werth Teg yr asedau a'r atebolrwydd hyn gael ei ddatgelu er mwyn eu cymharu. Diffinnir Gwerth Teg yn y Safon Adrodd Ariannol Rhyngwladol 13 (IFRS 13) fel y pris a fyddai'n cael ei dderbyn i werthu ased, neu a dalwyd i drosglwyddo atebolrwydd mewn trafodyn drefnus rhwng cyfranogwyr farchnad ar y dyddiad mesur. Gwerth Teg offeryn ariannol pan gaiff ei gydnabod yn wreiddiol yw pris y trafodyn yn gyffredinol. Roedd dyled heb ei thalu y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar 31 Mawrth 2014 a 31 Mawrth 2015 yn cynnwys benthyciadau oddi wrth Bwrdd Benthyciadau Gwaith y Cyhoedd (PWLB) yn unig. Mae'r PWLB wedi rhoi symiau Gwerth Teg ei bortffolio dyledion ar 31 Mawrth 2015 a 31 Mawrth 2016 i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae'r PWLB wedi asesu y Gwerth Teg trwy gyfrifo faint y byddai'n rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ei dalu i ddod â'r benthyciadau i ben ar y dyddiadau hyn.

Yn achos buddsoddiadau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd, roedd y rhain i gyd yn adneuon dros gyfnod a bondiau gyda Banciau a Chymdeithasau Adeiladu. Roedd dyddiad aeddfedu'r buddsoddiadau hyn i gyd o fewn 12 mis i ddyddiad y Fantolen. Nid oedd unrhyw un o'r buddsoddiadau yn ddiffygiol (h.y. mewn perygl o ddiffygdalu). Felly fe aseswyd y gwerth teg fel yr un peth â'r gwerth ar y Fantolen.

	Gwerth ar y Fantolen 31 Mawrth 2016 £000	Gwerth Teg 31 Mawrth 2016 £000	Gwerth ar y Fantolen 31 Mawrth 2015 £000	Gwerth Teg 31 Mawrth 2015 £000
Asedau Ariannol	32,424	32,433	32,900	32,900
Atebolrwydd Ariannol	29,048	29,203	38,021[1]	38,239[1]

1. Mae'r addasiad o £7.392 miliwn wedi cael ei ychwanegu at swm cario a gwerth teg rhwymedigaethau yn 2014-2015 ar gyfer rhwymedigaethau pensiwn sydd heb eu crybwyll yn flaenorol yn y nodyn hwn.

(e) Offerynnau Ariannol - Risgiau

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi mabwysiadu Cod Ymarfer ar Reoli'r Trysorlys CIPFA ac mae'n cydymffurfio â Chod Ariannol Cyllid Cyfalaf ar gyfer Awdurdodau Lleol.

Fel rhan o'r broses i fabwysiadu Cod Rheoli'r Trysorlys, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi cytuno ar Strategaeth Rheoli'r Trysorlys ar ddechrau pob blwyddyn ariannol. Mae'r Strategaeth yn gosod y paramedrau ar

gyfer rheoli'r risg sy'n gysylltiedig â'r Offerynnau Ariannol. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd hefyd yn cynhyrchu Arferion Rheoli'r Trysorlys sy'n dynodi'r trefniadau ymarferol y dylid eu dilyn i reoli'r risgiau hyn.

Mae Strategaeth Rheoli'r Trysorlys hefyd yn cynnwys Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol er mwyn cydymffurfio â Chyfarwyddyd Buddsoddi Llywodraeth Cymru ar gyfer awdurdodau lleol. Mae'r cyfarwyddyd hwn yn pwysleisio y dylid rhoi blaenoriaeth i ddiogelwch a hylifedd yn hytrach na chynnyrch. Mae Strategaeth Rheoli'r Trysorlys y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, ynghyd â'i Arferion Rheoli'r Trysorlys, wedi eu seilio ar gael y gyfradd adennill uchaf gyda'r lefelau gorau o ddiogelwch a hylifedd.

Y prif risgiau yw:
Risg Credyd: Y posibilrwydd y bydd un parti yn yr offeryn ariannol yn methu â diwallu ei ofynion cytundebol, gan greu colled i'r parti arall.

Risg Hylifedd: Y posibilrwydd na fydd parti yn gallu codi'r arian i gwrdd â'r ymrwymiadau sy'n gysylltiedig ag offerynnau ariannol.

Risg y Farchnad: Y posibilrwydd y gall gwerth yr offeryn godi a gostwng oherwydd newidiadau yn y cyfraddau llog, prisiau'r farchnad ac yn y blaen.

Risg Credyd

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn rheoli risg drwy sicrhau bod buddsoddiadau'n cael eu gwneud gyda'r llywodraeth ganolog, awdurdodau lleol eraill neu fanciau a chymdeithasau adeiladu sydd â chyfraddau credyd digon uchel fel y'i nodir yn Strategaeth Rheoli'r Trysorlys. Mae terfynau'n cael eu gosod yn dibynnu ar raddfeydd credyd yr offeryn ariannol a'r sefydliad ariannol - ar isafswm y lefel trethiant derbyniol, y terfyn yw £2miliwn. Ni chaniateir buddsoddi mwy na chyfanswm o £5miliwn am gyfnod hirach na blwyddyn. Ar 31 Mawrth 2016 roedd rhestr y Comisiynydd Heddlu a Throsedd o wrthbartion ar gael i fuddsoddi ynddynt yn cynnwys banciau a oedd wedi'u graddio BBB+, yn ogystal â bod a dangosyddion ariannol cadarn eraill. Nid oes gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd unrhyw brofiad hanesyddol o ddiffyg ar ran gwrthbarti.

Mae'r tabl isod yn crynhoi portffolio buddsoddiadau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar ddiwedd y flwyddyn ariannol a'r raddfa gredyd berthnasol.

	Credyd Graddi	**Balans a Fuddsoddwyd ar 31 Mawrth 2016 £000**
Banciau		
Barclays Bank	IA	4,000
Lloyds TSB	IA	3,937
HSBC	IA	9,153
Santander UK	IA	4,000
National Australia	IA	1,000
Bank of Scotland	IA	2,850
Chymdeithasau Adeiladu		
Nationwide	IA	4,000
Coventry	IA	4,000
Cyfanswm		**32,940**

Risg Hylifedd

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd hawl i ddefnyddio cyfleusterau benthyca Bwrdd Benthyciadau Gwaith y Cyhoedd. Nid oes risg ymddangosiadol fod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn methu codi'r arian i gwrdd â'i ymrwymiadau. Mae'n rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd hefyd reoli'r risg o orfod adnewyddu cyfran helaeth o'i fenthyciadau ar adeg o gyfraddau llog anffafriol.

Dyma ddadansoddiad o aeddfedrwydd gwerth nominal dyledion y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar 31 Mawrth 2016:

	Blynyddoedd	31 Mawrth 2016 £000	%	Cyfradd Gyfartalog (%)
Benthyciadau Tymor Byr	**Llai na 1 flwyddyn**	**581**	**23.11**	**3.006**
Benthyciadau Hirdymor	Dros 1 a llai na 2	581	23.11	3.006
	Dros 2 a llai na 5	1,352	53.78	3.010
	Dros 5			
Cyfanswm Benthyciadau Hirdymor		**1,933**	**76.89**	
Cyfanswm Benthyciadau		**2,514**	**100**	**3.01**

Risg y Farchnad

(1) Risg Cyfradd Llog
Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn agored i risgiau sy'n deillio o symudiadau yn y cyfraddau llog. Mae Strategaeth Rheoli'r Trysorlys yn ceisio lliniaru'r risgiau hyn trwy osod terfyn uwch o 50% ar ddyled allanol sydd â graddfeydd llog newidiol. Ar 31 Mawrth 2015 a 31 Mawrth 2016 roedd 100% o'r portffolio dyled yn cael ei ddal mewn offerynnau graddfeydd penodol. Mae buddsoddiadau hefyd yn amodol ar amrywiadau yn y cyfraddau llog. Gan fod y buddsoddiadau am gyfnodau byr, mae mwy o amlygiad i symudiadau yn y cyfraddau llog. Mae'n rhaid mantoli'r risg hon yn erbyn cymryd camau i liniaru risg credyd.

(2) Risg Prisiau
Nid yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn buddsoddi mewn cyfranddaliadau ecwiti, felly nid yw'n agored i risg prisiau (h.y. y risg y bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dioddef colled oherwydd symudiad anffafriol ym mhris offerynnau ariannol).

(3) Risg Cyfnewid Tramor
Nid oes gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd asedau ariannol na dyled mewn arian tramor, felly nid oes perygl am golled yn deillio o symudiadau anffafriol mewn graddfeydd cyfnewid tramor.

(f) Cyfrif Addasiad Offerynnau Ariannol

Mae'r Cyfrif Addasiad Offerynnau Ariannol yn ymddangos ar y Fantolen o ganlyniad i ofynion Cod 2009. Y balans yn y cyfrif ar ddiwedd y flwyddyn ariannol yw'r hyn y dylid fod wedi ei godi yn erbyn y cyfrif Incwm a Gwariant yn unol â'r arferion cyfrifo cywir o dan y Cod, ond sydd, oherwydd Darpariaethau Statudol, yn gorfod cael ei gario ymlaen i'r blynyddoedd i ddod.

Mae'r Cod yn nodi bod rhaid i bob premiwm a disgownt sy'n ddyledus yn sgil gorffen benthyciad ers 1 Ebrill 2006 gael ei godi yn erbyn y cyfrif Incwm a Gwariant yn llawn. Pan fydd trafodion yn bodloni'r diffiniad o addasiad, bydd pob premiwm neu ddisgownt yn cael eu hychwanegu at y gwerth a ddangosir ar y Fantolen ac yn cael eu hamorteiddio yn y cyfrif Incwm a Gwariant dros fywyd y benthyciad newydd. Ystyrir y peth yn addasiad pan nad yw termau'r ddyled newydd yn "wahanol iawn" i rai'r hen ddyled.

Yn achos premiymau neu ddisgowntiau sy'n gysylltiedig â benthyciadau sy'n gorffen ar ôl 31 Mawrth 2007, mae Darpariaethau Statudol yn bodoli sy'n gwyrdroi darpariaethau'r Cod. Mae'r taliadau yn cael eu gwrthdroi yn y Datganiad o Symudiadau yn y Cronfeydd a'r premiymau a'r disgowntiau yn cael eu hamorteiddio i'r Cyfrif Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr dros gyfnod o flynyddoedd. Pan fydd y premiymau a'r disgowntiau yn gysylltiedig â'r trafodion sy'n bodloni'r canllawiau ar gyfer addasu'r benthyciad, nid yw'r darpariaethau statudol sy'n ymwneud â'r Cyfrif Cyffredinol yn berthnasol.

Mae premiymau sydd wedi eu hamorteiddio dan ddarpariaethau statudol yn cael eu rhoi yn erbyn y Gronfa Gyffredinol dros naill ai'r bywyd sydd ar ôl ar y benthyciad gwreiddiol neu fywyd y benthyciad sydd yn ei le, pa'r un bynnag yw'r cyfnod hiraf. Mae disgowntiau yn cael eu credydu i'r Gronfa Gyffredinol dros 10 mlynedd neu fywyd y benthyciad gwreiddiol, pa'r un bynnag yw'r cyfnod byrraf.

O dan y darpariaethau statudol, mae'n rhaid amorteiddio'r disgownt hwn i'r Cyfrif Cyffredinol dros 10 mlynedd. Ni chafodd yr un benthyciad ei dalu yn ôl yn 2015-2016.

Y trafodion sy'n cael eu hadlewyrchu yn y Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol yn 2015-2016 yw:

	2015-2016 £000
Balans a ddygwyd ymlaen	**-188**
Disgownt a dderbyniwyd ar orffen y benthyciad	0
Amorteiddio i Incwm a Gwariant Disgownt 2007-2008	25
Amorteiddio i Incwm a Gwariant Disgownt 2008-2009	46
Balans ar ddiwedd y flwyddyn	**-117**

36. **Cynlluniau Partneriaeth**

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gysylltiedig â gwaith partneriaeth gyda Pentre Peryglon ac Ymddiriedolaeth Heddlu Gogledd Cymru a'r Gymuned (PACT). Mae manylion cyfrifon PACT a Pentre Peryglon ar gael os oes eu hangen.

37. **Cronfeydd**

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gweinyddu'r cronfeydd canlynol ar gyfer y pwrpas a nodir: -

	31 Mawrth 2016 £000	31 Mawrth 2015 £000
Cronfa Deddf Eiddo'r Heddlu (Enillion eiddo a atafaelwyd i'w rhannu ymysg elusennau)	5	0
Cronfa Camddefnyddio Cyffuriau (Arian a atafaelwyd o droseddau cyffuriau a ddefnyddir i ariannu'r gwariant ar drechu troseddau cyffuriau)	89	80
	94	**80**

38. **Gweithredoedd a Reolir ar y Cyd/Cydweithio**

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn barti i nifer o drefniadau cydweithio (yn rhanbarthol ac yn genedlaethol). Ym mhob achos mae'r cyfrifon Grŵp yn adlewyrchu eu siâr o incwm, gwariant a llif arian parod yn deillio o strwythur y trefniadau. Gan mai'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd dderbyniodd yr holl incwm a nawdd, bydd unrhyw incwm a geir o strwythur y trefniadau'n cael ei gredydu yn Natganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gan fod Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr y Prif Gwnstabl yn cynnwys gwariant yn deillio o'r trefniadau cydweithio hyn, bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn credydu'r Prif Gwnstabl gyda swm cyfwerth drwy drefniadau ariannu rhwng grwpiau.

Mae arweiniad CIPFA ar gyfrifyddu ar gyfer trefniadau cydweithio wedi'i ystyried wrth bennu natur y berthynas a, gan fod cyd reolaeth o'r rhan fwyaf o drefniadau drwy fwrdd rheoli strategol, ystyrir fod y rhan fwyaf wedi'u dosbarthu'n gywir fel gweithrediadau ar y cyd. Mae rhai trefniadau o natur gydweithredol ond maent yn cael eu dosbarthu fel taliadau trydydd parti. Mae eraill yn ymwneud â swyddogion o heddluoedd unigol yn cyflawni dyletswyddau ar sail ranbarthol ond yn cael eu noddi gan heddlu arweiniol o grantiau a gafwyd gan y Swyddfa Gartref, asiantaethau eraill neu'n talu amdanynt eu hunain drwy ffioedd ayyb.
Mae'r isod yn rhannu'r trefniadau yn:

Cydweithio – Cydweithrediadau
Cydweithio – Taliadau trydydd parti
Cydweithio – Grant/hunan ariannu

Cydweithio - Cydweithrediadau

Sefydlwyd Titan ym mis Ebrill 2009 gan ddod a'r chwe heddlu rhanbarthol at ei gilydd er mwyn taclo troseddau difrifol a threfnedig yng Ngogledd Cymru a Gogledd Orllewin Lloegr. Mae'n cwmpasu gwaith nifer o dimau a Heddlu Glannau Mersi yw'r heddlu arweiniol. Mae'r cyfrifon yn adlewyrchu ein siâr ni o incwm a gwariant yr amrywiol drefniadau fel a ganlyn:

2014-2015 Gwariant Net £000		2015-2016		
		Gwariant £000	Incwm £000	Gwariant Net £000
301	Uned Troseddau Rhanbarthol	292	0	292
38	Cudd-wybodaeth carcharorion	70	-24	46
30	Uned Cudd-wybodaeth Rhanbarthol	62	-36	26
36	Uned Gwyliadwriaeth Dechnegol	104	-5	99
64	Gwasanaeth Pobl a Ddiogelir	61	0	61
131	Uned Gyfrinachol	205	-8	197
0	Tîm Adfer Asedau Rhanbarthol	71	-71	0
0	Swyddog Diogelwch Gweithredol	12	-7	5
0	Troseddau Seiber	32	-32	0
0	GAIN	4	-4	0
0	Gwasanaethau Fforensig Cudd	53	0	53
0	Grantiau TITAN eraill	54	-54	0
600	**Cyfanswm**	**1,020**	**-241**	**779**

Swydd Gaer sy'n arwain ar y cydweithrediadau canlynol

2014-2015 Gwariant Net £000		2015-2016		
		Gwariant £000	Incwm £000	Gwariant Net £000
67	Uned Chwilio Tanddwr	68	-64	4
21	Drylliau Tanio Rhanbarthol	16	0	16
2,861	Cynghrair Plismona Arfog	2,768	-2,768	0
0	Rhaglen Galluoedd Arbenigol Rhanbarthol	7	0	7
12	ANPR	11	-2	9
2,961	**Cyfanswm**	**2,870**	**2,834**	**36**

Mae'r isod yn cael eu cyflawni mewn cydweithrediad â heddluoedd eraill Cymru. Mae cyfran dybiannol y gwariant a'r incwm wedi cael ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn ôl canran y boblogaeth ar draws Cymru.

CYFRAN CYDWEITHREDIADAU 2015-2016		**Uned Cudd-wybodaeth Gwrthderfysgaeth**	**Ymgynghorwyr Gwrthderfysgaeth Arbenigol**
Gwariant Gros	**Poblogaeth %**	**£000**	**£000**
Dyfed-Powys	16.71%	950	74
Gwent	18.77%	1,067	83
Gogledd Cymru	22.45%	1,276	99
De Cymru	42.07%	2,390	184
Cyfanswm:	**100.00%**	**5,683**	**440**
Cyfanswm Incwm a Grantiau	**Poblogaeth %**	**£000**	**£000**
Dyfed-Powys	16.71%	-950	-74
Gwent	18.77%	-1,067	-83
Gogledd Cymru	22.45%	-1,276	-99
De Cymru	42.07%	2,390	-184
Cyfanswm:	**100.00%**	**-5,683**	**-440**

CYFRAN CYDWEITHREDIADAU 2014-2015		Uned Cudd-wybodaeth Gwrthderfysgaeth	Ymgynghorwyr Gwrthderfysgaeth Arbenigol
Gwariant Gros	**Poblogaeth %**	**£000**	**£000**
Dyfed-Powys	16.80%	796	81
Gwent	18.80%	891	91
Gogledd Cymru	22.40%	1,062	108
De Cymru	42.00%	1,991	203
Cyfanswm:	**100.00%**	**4,740**	**483**
Cyfanswm Incwm a Grantiau	**Poblogaeth %**	**£000**	**£000**
Dyfed-Powys	16.80%	-796	-81
Gwent	18.80%	-891	-91
Gogledd Cymru	22.40%	-1,062	-108
De Cymru	42.00%	-1,991	-203
Cyfanswm:	**100.00%**	**-4,740**	**-483**

Mae dyledwyr a chredydwyr perthnasol i'r trefniadau uchod wedi aros ym malansau'r heddluoedd arweiniol drwy gyd gytundeb ar sail materoldeb.

Mae Comisiynydd Heddlu a Throsedd Glannau Mersi yn darparu eiddo ar gyfer yr Uned Troseddau Rhanbarthol, yr Uned Cudd-wybodaeth Rhanbarthol a'r Tîm Adfer Asedau Rhanbarthol. Cafodd yr ased hwn ei ariannu'n gyfan gwbl drwy grant cyfalaf a gafwyd gan Y Swyddfa Gartref ac mae wedi'i gynnwys ar fantolen Comisiynydd Heddlu a Throsedd Glannau Mersi. Pe bai'r trefniadau rhanbarthol yn cael eu terfynu ar unrhyw adeg yna fe allai'r Swyddfa Gartref adennill y grant a gafwyd i ariannu'r adeilad. Pe na bai'r opsiwn hwn yn cael ei weithredu, yna byddai elw'r gwerthiant yn cael ei rannu rhwng Heddlu Swydd Gaer, Heddlu Manceinion, Heddlu Glannau Mersi, Heddlu Swydd Gaerhirfryn, Heddlu Cymbria a Heddlu Gogledd Cymru.

Cydweithio – Taliadau Trydydd Parti

Unig arwyddocâd y trefniadau hyn yw'r taliad a wnaed tuag at y Gwasanaeth Awyr Cenedlaethol (NPAS) a oedd yn £1.394 miliwn yn 2015-2016 (£1.394 miliwn yn 2014-2015).

Cydweithio – Grant/Hunan ariannu

Mewn nifer fechan o drefniadau cydweithio darparodd Heddlu Gogledd Cymru swyddogion ar secondiad i gefnogi'r trefniadau a chafodd ei ad-dalu'n llawn gan heddluoedd neu asiantaethau eraill a dderbyniodd grant nawdd gan Y Swyddfa Gartref neu Lywodraeth Cymru ar gyfer gwariant.

Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu

Ers 2006-2007 mae pensiynau Swyddogion Heddlu yn cael eu talu allan o gyfrif gwahanol i'r prif gyfrif refeniw. Mae cyfraniadau'r cyflogwr a'r gweithwyr ac unrhyw incwm arall yn cael eu talu i mewn i'r Cyfrir Cronfa Bensiwn ac mae'r holl wariant yn cael ei dalu allan o'r cyfrif. Mae Cynllun Pensiwn yr Heddlu yn gynllun heb ei ariannu ac felly heb asedau wedi eu buddsoddi. Yn ôl y ddeddfwriaeth mae'n ofynnol i bob Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn unigol weithredu Cronfa Bensiwn ac y mae'r swm sydd yn cael ei dalu i mewn ac allan o'r Gronfa Bensiwn wedi ei bennu gan reoliad. Mae Rheoliadau Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007 yn nodi bod rhaid i unrhyw ddiffyg ar y cyfrif ar ddiwedd y flwyddyn gael ei drosglwyddo i brif gyfrifon y Comisiynydd Heddlu a Throsedd er mwyn i'r cyfrif fod yn ddim ar ddiwedd y flwyddyn. Caiff cyfrif y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ei ad-dalu am y swm yma gan y Swyddfa Gartref. Yn debyg mae'n rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ad-dalu unrhyw ddeilliant dros ben o'r gwariant i'r Swyddfa Gartref. Mae lefel cyfraniadau'r gweithwyr a'r cyflogwr yn seiliedig ar ganrannau tâl pensiynadwy a osodwyd yn genedlaethol gan y Swyddfa Gartref a chânt eu hadolygu bob tair blynedd gan Adran Actiwari'r Llywodraeth. Mae manylion yr ymrwymiadau pensiwn hirdymor i'w gweld yn nodyn 32 Buddion Ymddeol.

Mae'r Cyfrif Pensiwn yma wedi ei gynllunio i dalu pensiynau fel y maent yn dod yn daladwy ac nid yw'n cymryd i ystyriaeth atebolrwydd am daliadau ar ôl diwedd y cyfnod riportio. Mae'r trosglwyddiadau o fewn y cyfrif yn cael eu trin yn unol â Pholisïau Cyfrifyddu'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel y dangosir ar dudalennau 10 i 25. Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru sy'n gweinyddu'r gronfa a'r taliadau i weithwyr a chyn-weithwyr Heddlu Gogledd Cymru.

2014-2015 £000	Cyfrif y Gronfa	2015-2016 £000
	Cyfraniadau a dderbynnir	
	Gan y Cyflogwr	
12,887	- Arferol	12,774
0	- Ymddeol yn fuan	0
714	- Cyfraniad Cyfalaf tuag at Ymddeoliadau ar sail Salwch	825
7,310	Cyfraniadau Aelodau	7,267
753	Trosglwyddiadau i mewn	348
21,664	**Cyfanswm Incwm**	**21,214**
	Taliadau	
30,208	Pensiynau	30,981
13,447	Taliadau Lwmp Swm ar adeg yr ymddeoliad	7,401
75	Taliadau Lwmp Swm ar adeg marwolaeth	0
	Taliadau i ac ar ran rhai sy'n gadael y cynllun	
242	Trosglwyddiadau allan o'r cynllun i gynlluniau eraill	35
11	Ad-dalu cyfraniadau	8
43,983	**Cyfanswm Taliadau**	**38,425**
22,319	Swm net yn daladwy am y flwyddyn cyn trosglwyddiad o Gronfa'r Heddlu	17,212
-22,319	Cyfraniad ychwanegol gan Gronfa'r Heddlu	-17,212
0	**Swm net yn daladwy/dderbyniadwy ar ddiwedd y flwyddyn**	**0**
	Datganiad Asedau Net	
7,392	Cyfraniadau yn ddyledus gan y cyflogwr	339
-7,392	Buddion heb eu talu	-222
0	Dyledion neu asedau cyfredol arall (heblaw am yr angen i dalu pensiynau a buddion eraill yn y dyfodol)	-117
0	**Cyfanswm y Dyledion**	**0**

1.Mae cyfraniad ychwanegol Y Swyddfa gartref yn seiliedig ar 21.3% o gyfraniad y cyflogwr yn unol â phrisiad yr actiwari. Mae'r cyfrifon uchod yn seiliedig ar gyfraniad y cyflogwr o 24.2% yn unol â'r rheoliadau pensiwn.

Geirfa Termau

Polisïau Cyfrifyddu
Dyma'r rheolau a'r codau ymarfer yr ydym yn eu defnyddio wrth baratoi'r cyfrifon.

Croniad
Swm sy'n cael ei gynnwys yn y cyfrifon terfynol ar gyfer incwm a gwariant sy'n berthnasol i'r cyfnod cyfrifo ond sydd heb ei dalu/heb ei dderbyn ar ddyddiad y fantolen.

Cyllideb
Datganiad o gynlluniau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd mewn termau ariannol. Bydd y gyllideb yn cael ei pharatoi a'i chymeradwyo gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd cyn dechrau pob blwyddyn ariannol ac fe'i defnyddir i fonitro'r gwir wariant yn ystod y flwyddyn.

Gwariant Cyfalaf
Gwariant ar asedau newydd neu ar wella asedau sydd eisoes yn bodoli er mwyn ymestyn eu bywydau defnyddiol neu fwyhau eu gwerth ar y farchnad.

Derbyniadau Cyfalaf
Enillion o £10,000 neu fwy a geir o werthu asedau sefydlog. Gellir eu defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf newydd neu i ad-dalu dyledion. Ni ellir eu defnyddio ar gyfer ariannu gwariant refeniw o ddydd i ddydd.

Rhwymedigaethau/Asedau Digwyddiadol
Mae'r rhain yn deillio o ddigwyddiadau yn y gorffennol sy'n ddibynnol ar ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol a'u hamseriad cyn y gellir eu cynnwys yn y cyfrifon.

Credydwyr
Symiau sy'n daladwy gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar 31 Mawrth am nwyddau a dderbyniwyd neu wasanaethau a roddwyd ond sydd heb eu talu.

Dyledwyr
Symiau sy'n ddyledus i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd sydd i'w casglu neu sydd heb eu talu ar 31 Mawrth.

Dibrisiant
Dyma'r golled yng ngwerth yr ased oherwydd oed, traul, dirywiad a diffyg defnydd.

Ariannu'r Cyfalaf yn Uniongyrchol o'r Refeniw
Cyfraniadau o'r refeniw i ariannu gwariant cyfalaf a thrwy hynny lleihau'r angen i fenthyg arian.

Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd
Dyma'r symiau a gedwir wrth gefn ar gyfer pwrpas penodol i dalu am ymrwymiadau yn y dyfodol.

Gwerth Teg
Y swm y gallai'r ased gael ei gyfnewid amdano, neu gallai rhwymedigaeth gael ei setlo, rhwng cyfranogwyr y farchnad ar ddyddiad penodol.

Offerynnau Ariannol
Unrhyw gontract sy'n creu ased ariannol i un endid ac ymrwymiad ariannol, neu offeryn ecwiti i endid arall.

Safon Cyfrifyddu Rhyngwladol (IAS)
Y Safonau ar gyfer paratoi a chyflwyno datganiadau ariannol a grëwyd gan y Pwyllgor Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol.

Safonau Riportio Ariannol Rhyngwladol (FRS)
Safonau Riportio Ariannol Rhyngwladol, fel y'i cytunwyd gan broffesiwn cyfrifo'r DU a'r Bwrdd Safonau Cyfrifo. Mae'r rhain yn cynnwys Datganiadau o Arferion Cyfrifo'r Safonau (SSAPs).

Lleihad
Gostyngiad yng ngwerth ased sefydlog sy’n is na’r hyn a nodwyd ar y pryd ar y fantolen (gweler y polisïau cyfrifyddu).

Adnoddau Hylifol
Buddsoddiadau ased cyfredol sydd ar gael i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd heb amharu ar ei fusnes ac y gellir naill ai eu trosi’n rhwydd i symiau penodol o arian parod neu sy’n agos at y swm cario, neu sy'n masnachu mewn marchnad weithredol.

Darpariaeth Isafswm Refeniw
Y swm gochelgar a ddarparwyd wedi ei osod yn erbyn benthyciadau dan y fframwaith ariannol.

Dyled Net
Benthyciadau’r Comisiynydd Heddlu a Throsedd llai arian ac adnoddau hylifol.

Asedau Anghyfredol
Asedau diriaethol sydd o fudd i’r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a’i wasanaethau dros gyfnod o flwyddyn neu fwy.

Trethi Annomestig
Dyma’r tâl a godir ar ddeiliaid adeiladau busnes i ariannu cyfran o wariant refeniw lleol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a’r Heddlu. Mae’r swm yn cael ei osod gan y Llywodraeth ganolog trwy ddefnyddio’r lluosydd sy’n berthnasol i’r gwerthoedd trethiannol. Mae’r lluosydd yn gyson trwy Gymru a rhennir y cyfanswm a gesglir gan y Llywodraeth ganolog.

Asedau Anweithredol
Asedau sefydlog sydd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ond sydd ddim yn cael eu meddiannu’n uniongyrchol, eu defnyddio na’u treulio wrth i wasanaethau gael eu darparu.

Asedau Gweithredol
Asedau sefydlog sy’n cael eu dal, eu meddiannu, eu defnyddio neu eu treulio gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd wrth i’r gwasanaethau hynny y mae ganddo gyfrifoldeb statudol neu ddewisol amdanynt gael eu darparu.

Alldro
Y gwir incwm a gwariant yn ystod y flwyddyn ariannol yn hytrach na beth oedd wedi’i gynnwys yn y gyllideb.

Menter Cyllid Preifat (PFI)
Contract rhwng y sector preifat a’r sector cyhoeddus i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus ar y cyd.

Praesept
Arian a godir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd drwy treth y cyngor i dalu am wasanaethau.

Darpariaeth
Arian o roddir o’r neilltu ar gyfer ymrwymiadau yn y dyfodol pan ni wyddys yn sicr beth fydd y symiau na’r dyddiadau y byddant yn ddyledus.

Bwrdd Benthyciadau Gwaith y Cyhoedd (PWLB)
Asiantaeth y llywodraeth sy’n cynnig benthyciadau hirdymor i awdurdodau lleol ar gyfraddau llog sydd ond fymryn yn uwch na’r cyfraddau y gall y llywodraeth fenthyca arnynt.

Taliadau
Yr holl symiau a delir i unigolyn neu mae’n eu cael, ac mae’n cynnwys symiau treuliau (cyn belled â’u bod yn ôl gofynion treth incwm y DU) ac amcangyfrif o werth arian unrhyw fuddion eraill a dderbynnir gan weithiwr sydd ddim yn arian parod.

Cronfeydd Wrth Gefn
Arian a roddwyd o’r neilltu i dalu am wariant cyffredinol yn y dyfodol. Gall y rhain fod yn gronfeydd defnyddiadwy ac yn gronfeydd annefnyddadwy.

Ailbrisio
Sicrhau bod asedau'n cael eu dangos yn gywir yn y cyfrifon a hynny ar werth teg.

Gwariant Refeniw
Gwariant ar eitemau dyddiol megis cyflogau, costau adeiladau, trafnidiaeth a chyflenwadau a gwasanaethau.

Grant Cynnal Refeniw
Grant a delir gan y llywodraeth ganolog i gynnal gwariant refeniw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Llithriant
Gwariant cyfalaf gohiriedig na gafodd ei gwblhau o fewn yr amserlen wreiddiol.

Benthyciadau â Chymorth
Cymeradwyaeth a roddir gan y Llywodraeth sy'n galluogi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd i fenthyg arian hyd at swm penodol er mwyn ariannu gwariant cyfalaf.

Benthyciadau Digymorth
Benthyciadau wedi'u trefnu dan y cod ariannol sy'n cael eu hariannu o adnoddau cyffredinol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ei hun.

Derbyniadau Cyfalaf y Gellir eu Defnyddio
Incwm a geir o werthu asedau sydd ar gael i ariannu gwariant cyfalaf.

1.0 CYFLWYNIAD A CHEFNDIR

1.1 Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl drefniadau llywodraethu ar y cyd. Am y rheswm hwnnw felly mae llawer o'r rheolaethau'n gyffredin i'r ddwy gorfforaeth undyn.

1.2 Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl Gynllun Caniatâd, sydd wedi bod yn ei le ers 1 Ebrill 2014. Nod y Cynllun hwn yw sicrhau bod trefniadau cywir wedi'u sefydlu ar gyfer rheolaeth gweithgareddau ar ran y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl. Mae ar y Comisiynydd ddyletswydd statudol a mandad etholiadol i sicrhau gwasanaeth heddlu effeithiol ac effeithlon ac i ddal Heddlu Gogledd Cymru yn atebol ar ran y cyhoedd. Y Comisiynydd sy'n gyfrifol am blismona yn ei gyfanrwydd. Y Prif Gwnstabl sy'n gyfrifol am gyfarwyddyd a rheolaeth amhleidiol pob swyddog heddlu a staff o fewn yr heddlu mae'n ei arwain ac mae'n gyfrifol am gynnal Heddwch y Frenhines. Mae'r Prif Gwnstabl yn dal swydd dan y Goron, ond fe'i penodir gan y Comisiynydd. Daeth y cynllun hwn i rym ar 22 Tachwedd 2012 ac fe'i cytunwyd gan yr holl Uwch Swyddogion a enwir yn y Cynllun yn ogystal â'r Prif Gwnstabl a Chomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru

1.3 Mae'n ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl fod â Phrif Swyddogion Cyllid. Mae Prif Swyddog Cyllid y Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi bod yn ei swydd ers Gorffennaf 2013; Pennaeth yr Adran Gyllid oedd Prif Swyddog Cyllid y Prif Gwnstabl tan 31 Ionawr 2016 a dechreuodd y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau yn ei swydd ar 1 Chwefror 2016.

1.4 Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl wedi sefydlu Cyd-bwyllgor Archwilio; pwrpas y Cyd-bwyllgor yw darparu cyngor annibynnol a gwneud argymhellion i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl parthed digonoldeb y fframwaith rheoli risg, yr amgylchedd rheolaeth fewnol ac adroddiadau ariannol.

1.5 Mae llywodraethu yn ymwneud â sut mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn sicrhau eu bod yn gwneud y pethau iawn, yn y ffordd iawn, i'r bobl iawn, mewn modd amserol, cynhwysfawr, agored ac atebol. Mae'n cynnwys y systemau, y prosesau, y diwylliant a'r gwerthoedd sy'n rheoli'r sefydliad a hefyd y gweithgareddau hynny y bydd y sefydliad yn ymgymryd â nhw er mwyn ymgysylltu â, a chael ei ddal yn atebol gan, y gymuned y mae'n ei gwasanaethu. Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol (DLlB) hwn ar ran y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn disgrifio sut y gall y sefydliad ddangos ei fod wedi cyflawni ei ddwy ddyletswydd statudol gyffredinol yn ystod 2015-2016:

- i sicrhau gwasanaeth heddlu effeithiol ac effeithlon
- i fod yn atebol am y modd y maen nhw a'r rhai hynny sydd dan eu cyfarwyddyd a'u rheolaeth yn arfer eu swyddogaethau.

2.0 CWMPAS Y CYFRIFOLDEB

2.1 Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn gyfrifol am sicrhau bod eu busnes yn cael ei gynnal yn unol â'r gyfraith a'r safonau priodol a bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu, y cedwir cyfrif cywir ohono ac y caiff ei ddefnyddio'n effeithiol, yn effeithlon ac yn ddarbodus. Mae arnynt ddyletswydd hefyd i wneud trefniadau i sicrhau gwelliannau parhaus yn y modd y caiff eu swyddogaethau eu harfer, gan ystyried cyfuniad o economi, effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd.

2.2 Wrth gyflawni eu cyfrifoldebau cyffredinol, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl hefyd yn gyfrifol am sefydlu trefniadau priodol ar gyfer llywodraethu eu busnes ac i'w cynorthwyo i arfer eu swyddogaethau, sy'n cynnwys sicrhau bod system reoli fewnol gadarn yn cael ei chynnal trwy gydol y flwyddyn a bod trefniadau yn eu lle i reoli risg. Mae'r trefniadau ar gyfer rheolaeth ariannol yn cydymffurfio â gofynion llywodraethu CIPFA fel y'i hamlinellir yn ei gyhoeddiad *Statement on the Role of the Chief Financial Officer of the Police and Crime Commissioner and Chief Finance Officer of the Chief Constable* a chyhoeddiad y Swyddfa Gartref *Financial Management Code of Practice for the Police Service of England and Wales* 2013. Mae'r Gwasanaeth Archwilio Mewnol wedi adolygu swyddogaethau'r Prif Swyddogion Cyllid ac wedi rhoi sicrwydd uchel ar y

trefniadau llywodraethu sydd mewn lle. Maent wedi penderfynu bod y cyfrifoldebau adran 151 statudol yn cael eu cyflawni yn gyfan gwbl ac yn effeithiol.

2.3 Y Bwrdd Gweithredol Strategol (SEB) yw fforwm y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar gyfer craffu ar y Prif Gwnstabl. Mae swyddogaethau ychwanegol y Bwrdd yn cynnwys:

- gwneud penderfyniadau sy'n gofyn am gytundeb y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl ar y cyd yn unol â'r Fframwaith Llywodraethu; a
- datblygu cynigion ar gyfer cyflawni amcanion Cynllun Heddlu a Throsedd y Comisiynydd

Mae'r penderfyniadau a wneir yn cael eu cyhoeddi ar wefan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Cyhoeddwyd y Cynllun Heddlu a Throsedd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ym Mawrth 2013 a chaiff ei ddiweddaru ym mis Mawrth bob blwyddyn

2.4 Mae'r datganiad hwn yn egluro sut mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl wedi cydymffurfio â'r Cod Llywodraethu Corfforaethol, sy'n gyson ag egwyddorion Fframwaith CIPFA/SOLACE: *Delivering Good Governance in Local Government* ac sydd hefyd yn diwallu gofynion *Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014* fel y'i newidiwyd, mewn perthynas â chyhoeddiad y datganiad llywodraethu blynyddol.

2.5 Mae gan bob heddlu Banel Heddlu a Throsedd sy'n gyfrifol am gadw llygad ar berfformiad y Comisiynydd. Mae'n ofynnol i'r Comisiynydd hefyd ymgynghori â'r Panel ynglŷn â'i gynlluniau, y gyllideb blismona, lefel treth y cyngor ac wrth benodi Prif Gwnstabl. Mae'r panel yn cynnwys deg cynghorydd lleol a dau aelod annibynnol cyfetholedig. Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy yw'r 'Awdurdod Lletyol' ar gyfer Panel Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru ac mae'n darparu'r gwasanaethau cefnogi angenrheidiol ar gyfer gweithrediad a chyflawniad effeithiol dyletswyddau'r Panel Heddlu a Throsedd.

3.0 PWRPAS Y FFRAMWAITH LLYWODRAETHU

3.1 Mae'r fframwaith llywodraethu'n cynnwys y systemau a'r prosesau, y diwylliant a'r gwerthoedd sy'n cyfeirio ac yn rheoli'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl a'u gweithgareddau ar gyfer bod yn atebol i, ymgysylltu â, ac arwain eu cymunedau. Mae'r fframwaith yn galluogi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl i gadw llygad ar gyflawniad eu hamcanion strategol ac ystyried a yw'r amcanion hynny wedi arwain at ddarparu gwasanaethau addas a chost effeithiol ac a ydynt yn darparu gwerth am arian.

3.2 Mae'r system o reolaeth fewnol yn rhan arwyddocaol o'r fframwaith, ac fe'i dyluniwyd i reoli risg hyd at lefel resymol a rhagweladwy. Ni all atal yn gyfan gwbl y risg o fethu â chyflawni polisïau, nodau ac amcanion; ni all ond darparu sicrwydd rhesymol, nid diamod, o effeithiolrwydd. Mae'r system o reolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus sydd wedi'i dylunio i adnabod a blaenoriaethu'r risgiau o safbwynt cyflawniad nodau ac amcanion y sefydliad ac i werthuso pa mor debygol yw hi y bydd y risgiau hynny'n troi'n realiti a beth fyddai eu heffeithiau, a'u rheoli'n effeithiol, yn effeithlon ac yn economaidd.

3.3. Roedd y fframwaith llywodraethu yn ei le drwy gydol y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2016 a hyd at gymeradwyaeth y Datganiad o Gyfrifon.

4.0 Y FFRAMWAITH LLYWODRAETHU

4.1 Y Prif Gwnstabl sy'n gyfrifol am faterion plismona gweithredol, am reolaeth staff yr heddlu ac am lywodraethu'r Heddlu. Mae'n ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ddal y Prif Gwnstabl yn atebol am arfer y swyddogaethau hynny a'i ddal yn atebol hefyd am y bobl hynny sydd dan ei gyfarwyddyd a'i reolaeth. Mae felly'n dilyn fod rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd fodloni ei hun fod ganddo ef a'r Prif Gwnstabl drefniadau priodol yn eu lle ar gyfer cynnal a chadw rheolaeth dda a bod y rhain yn gweithio'n ymarferol.

4.2 Lluniwyd fframwaith llywodraethu a rheolaeth fewnol sy'n ceisio sicrhau y cyflawnir yr egwyddorion a bennwyd yn nodiadau arweiniad CIPFA ar gyfer yr heddlu 2012: '*Delivering Governance in Local Government*'

4.3 Mae Cod CIPFA/SOLACE yn nodi egwyddorion llywodraethu da o ran yr hyn y dylid ei ystyried ag adrodd yn ôl yn ei gylch a defnyddiwyd y rhain er mwyn hwyluso cymhariaeth â chyrff eraill.

4.3.1. Creu gweledigaeth a chanolbwyntio ar y canlyniadau i gymunedau Gogledd Cymru.

4.3.1.1 **<u>Sut yr ydym yn cyflawni hyn</u>***:*

- Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gosod yr amcanion heddlu a throsedd a chafodd rhain eu cynnwys yn y Cynllun Heddlu a Throsedd sy'n cael ei ddiweddaru a'i gyhoeddi'n flynyddol.

- Caiff ein Cynllun Heddlu a Throsedd ei rannu â'r cyhoedd drwy'r wefan a thrwy amrywiaeth o weithgareddau ymgysylltu. Mae crynodeb byr yn cael ei gynnwys yn y daflen treth y cyngor a anfonir i bob cartref naill ai'n electronig neu drwy'r post.

- Datblygwyd yr amcanion heddlu a throsedd, y blaenoriaethau a'r opsiynau ariannol o weledigaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a chyd ddadansoddiad o:
  - Asesiad o drosedd a'r lefel angenrheidiol o wasanaeth
  - Ymgynghori â phobl leol
  - Ymgynghori â phartneriaid
  - Ymgynghori rhwng y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl
  - Casgliadau archwiliadau ac adolygiadau allanol gan Swyddfa Archwilio Cymru ac AHEM.
  - Asesiadau risg

- Caiff amcanion heddlu a throsedd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd eu cyfarwyddo a'u darparu gan y Prif Gwnstabl ac, yn ei dro, gan Fwrdd Gweithredol yr Heddlu (FEB) yn ystod y flwyddyn.

- Caiff ein perfformiad ei fonitro a bydd y manylion yn cael eu cynnwys yn yr Adroddiad Blynyddol, y Datganiad o Gyfrifon a'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Mae'r Bwrdd Gweithredol Strategol (SEB) a'r Bwrdd Cynllunio Strategol (SPB) yn archwilio perfformiad gweithredol ac ariannol y sefydliad, darpariaeth gwasanaeth a sut mae amcanion yr heddlu a throsedd yn cael eu cyflawni.

- Mae rhaglen ar gyfer darparu cynlluniau wedi'i sefydlu drwy'r Bwrdd Cynllunio Strategol.

4.3.2 Eglurder rolau a swyddogaethau'n berthnasol i lywodraethu

4.3.2.1 **<u>Sut yr ydym yn cyflawni hyn</u>***:*

- Datblygwyd y trefniadau llywodraethu yn unol â Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011, y Gorchymyn Protocol Plismona statudol 2012, Cod Ymarfer Rheolaeth Ariannol y Swyddfa Gartref ac arweiniad cyfredol ar faterion ariannol a llywodraethu sy'n parhau i fod yn berthnasol.

- Mae telerau ac amodau wedi'u gosod yn genedlaethol yn bodoli ar gyfer swyddogion a staff gyda graddfeydd cytunedig a system o werthuso swyddi.

- Mae proffiliau rôl unigol yn bodoli ar gyfer bob rôl gyda chyfrifoldebau wedi'u diffinio'n glir

- Mae Llawlyfr Llywodraethu sy'n amlinellu'r rolau a'r cyfrifoldebau perthnasol

- Mae cynllun caniatâd cytunedig wedi'i lunio sy'n ffurfioli swyddogaethau a'r dirprwyaethau rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl.

4.3.*3* *Hyrwyddo gwerthoedd a'u harddangos drwy safonau uchel o ymarweddiad ac Ymddygiad*

4.3.3.1 **Sut yr ydym yn cyflawni hyn**

- Roedd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn glynu at saith Egwyddor Bywyd Cyhoeddus Nolan fel y'i nodir yn y Fframwaith Llywodraethu corfforaethol.

- Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd god ymddygiad ac mae gan y Prif Gwnstabl god moeseg a gwerthoedd sy'n cynnal y safonau o ymddygiad ac ymarweddiad a ddisgwylir.

- Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl bolisïau, gweithdrefnau a rheoliadau yn eu lle sy'n cydymffurfio â'r gyfraith a'r safonau moesegol priodol

- Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl Bolisi Atal Twyll a Llygredigaeth a threfniadau mewn lle ar gyfer rheoli'r risg o dwyll a llygredigaeth yn effeithiol.

- Mae Cyd-bwyllgor Archwilio'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn llwyr gyflawni'r holl swyddogaethau a nodir yn y cyhoeddiad CIPFA perthnasol ar gyfer Pwyllgorau Archwilio.

- Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd weithdrefnau yn eu lle ar gyfer derbyn adborth ynglŷn â phlismona yng Ngogledd Cymru a gwybodaeth am benderfyniadau a wneir gan, neu ar ran y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'i swyddogion. Mae ganddo hefyd weithdrefnau yn eu lle ar gyfer trin cwynion ynglŷn â'r Prif Gwnstabl

- Mae'r Panel Heddlu a Throsedd yn cyflawni dyletswyddau perthnasol i gwynion ynghylch materion yn ymwneud ag ymddygiad y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn unol â'r cyfrifoldebau a roddir i'r Panel dan Ddeddf yr Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol.

4.3.4 Penderfyniadau tryloyw, gwybodus a rheolaeth risg

4.3.4.1 **Sut yr ydym yn cyflawni hyn**

- Wrth wneud pob penderfyniad allweddol edrychir ar yr effeithiau ariannol, yr effeithiau cyfreithiol, yr effeithiau ar faterion cydraddoldeb ac asesir risg.

- Mae trefniadau wedi'u sefydlu ar gyfer cofnodi unrhyw gyngor proffesiynol sy'n angenrheidiol ar gyfer meysydd arbenigol.

- Mae gennym swyddogaeth graffu effeithiol a gefnogir gyda thystiolaeth a dadansoddi data er mwyn herio gwneuthurwyr penderfyniadau'n adeiladol, gan gynnwys y rhai hynny sy'n gweithio mewn partneriaeth â'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl.

- Mae swydd Prif Weithredwr y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cynnwys swydd ddynodedig y Swyddog Monitro

- Cydymffurfiodd Prif Swyddogion Cyllid y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl â datganiad CIPFA ar '*The Role of the Chief Financial Officer of the Police and Crime Commissioner and of the Chief Constable'*

- Mae diwylliant rheoli risg wedi'i wreiddio ar draws y sefydliad ac ar bob lefel

- Mae cofrestrau risg corfforaethol ac ar gyfer meysydd unigol sy'n cydymffurfio â methodoleg genedlaethol gymeradwyedig ac sy'n cael eu hadolygu a'u diweddaru'n rheolaidd a'u riportio'n ôl yn eu cylch i bwyllgorau a byrddau ar draws y sefydliad.

- Mae ein cynlluniau, ein prosesau a'n polisïau yn cael eu llunio gan dalu'r sylw dyledus i'r risgiau a ddaw i'r amlwg.

- Mae Archwilwyr Mewnol yn asesu digonoldeb ein rheolaethau mewnol ac yn adrodd yn ôl yn llawn i'r Cyd-bwyllgor Archwilio annibynnol.

- Archwiliodd a riportiodd archwilwyr mewnol ac allanol ar gydymffurfiad â rheoliadau a rheolaethau mewnol perthnasol.

4.3.5 <u>Datblygu Capasiti a Gallu</u>

4.3.5.1 **<u>Sut yr ydym yn cyflawni hyn</u>**

- Mae gennym fframwaith rheoli perfformiad y mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn ei ddefnyddio i asesu perfformiad ac i fynd i'r afael ag unrhyw welliannau angenrheidiol

- Ein pobl yw ein prif fuddsoddiad a byddwn yn sicrhau bod hyfforddiant aelodau a swyddogion a rhaglenni datblygu yn eu lle fel y cedwir gwybodaeth yn gyfredol, can gynnwys unrhyw anghenion o ran datblygiad proffesiynol.

- Caiff effeithiolrwydd y Panel Heddlu a Throsedd a'r Cyd-bwyllgor Archwilio ei asesu'n flynyddol.

- Mae ein prosesau recriwtio a chynllunio olyniaeth yn sicrhau ein bod yn penodi'r bobl iawn i rolau o fewn y sefydliad.

4.3.6 *Ymgysylltu â phobl leol a rhanddeiliaid eraill er mwyn sicrhau atebolrwydd cyhoeddus cadarn*

4.3.6.1 **<u>Sut yr ydym yn cyflawni hyn</u>**

- Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn atebol i drigolion Gogledd Cymru er mwyn sicrhau y darperir gwasanaeth plismona effeithiol ac effeithlon ar gyfer pobl Gogledd Cymru.

- Mae'r Prif Gwnstabl yn atebol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd er mwyn sicrhau y darperir gwasanaeth plismona effeithiol ar gyfer pobl Gogledd Cymru.

- Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn cyhoeddi gwybodaeth ynghylch eu gwaith a'u cyraeddiadau a bodlonrwydd defnyddwyr yn rheolaidd, gan gynnwys cyhoeddi Cynllun Heddlu a Throsedd ac Adroddiad Blynyddol.

- Mae strategaeth ymgynghori ac ymgysylltiad yn ei le i sicrhau bod ein gwasanaethau'n ymatebol i faterion a godir. Rydym yn cynnal adolygiadau i hysbysu darpariaeth ein gwasanaeth yn rheolaidd ac i gynorthwyo i ddatblygu ein blaenoriaethau a'n hamcanion.

5.0 ADOLYGU EFFEITHIOLRWYDD

5.1 Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl gyfrifoldeb am gynnal adolygiad o effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu yn flynyddol o leiaf, gan gynnwys y system o reolaeth fewnol. Caiff yr adolygiad o effeithiolrwydd ei hysbysu gan waith y rheolwyr gweithredol sydd â chyfrifoldeb dros ddatblygu a chynnal a chadw'r amgylchedd llywodraethu, adroddiad blynyddol y pennaeth archwilio mewnol, a hefyd drwy sylwadau a wneir gan archwilwyr allanol, y Panel Heddlu a Throsedd, y Cyd-bwyllgor Archwilio ac asiantaethau ac arolygiaethau adolygu eraill

5.2 Yn unol â'r rheoliadau, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl wedi adolygu effeithiolrwydd ei wasanaeth archwilio mewnol. Y casgliad oedd bod y gwasanaeth wedi cydymffurfio'n llawn neu'n rhannol â holl safonau archwilio mewnol y sector cyhoeddus. Y farn oedd fod y gwasanaeth archwilio mewnol wedi diwallu

perfformiad sicrwydd yn llawn drwy gydol y flwyddyn ac wedi cyrraedd y safonau gwasanaeth a bennwyd ar gyfer y flwyddyn.

5.3 Fel rhan o'n fframwaith llywodraethu ac er mwyn sicrhau ein bod yn adolygu ein trefniadau ar gyfer effeithiolrwydd, rydym wedi sefydlu Bwrdd Llywodraethu sy'n gyfrifol am fonitro'r trefniadau ar gyfer cydymffurfiad a gwneud argymhellion ar gyfer datblygiad y trefniadau llywodraethu fel sy'n angenrheidiol.

5.4 Wrth asesu'r trefniadau llywodraethu sydd wedi'u sefydlu, bydd y Bwrdd Llywodraethu hefyd yn datblygu ac yn monitro unrhyw gynlluniau gweithredu i fynd i'r afael ag unrhyw faterion perthnasol i lywodraethu a ddaw i'r amlwg neu ble mae angen gwelliannau i'r trefniadau presennol. Mae copi o'r cynllun gweithredu presennol i'w weld yn Atodiad 1 i'r adroddiad hwn.

5.5 Mi wnaeth y gwasanaeth Archwilio Mewnol gynnal adolygiad blynyddol o'n prif systemau ariannol yn 2015-2016 ac mi wnaethant ddarparu adroddiadau positif yn ystod y flwyddyn. Daeth eu hadroddiad blynyddol i'r casgliad:

'Ym marn Pennaeth y Gwasanaeth Archwilio Mewnol, gall y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl fod â sicrwydd 'canolig' yn nigonoldeb ac effeithiolrwydd eu hamgylcheddau rheoli mewnol, gan gynnwys eu trefniadau ar gyfer llywodraethu a rheoli risg. Mae'r farn yn ddiamod.

5.6 Rhoddodd llythyr archwilio blynyddol Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2014-15 farn ddiamod ar gyfrifon y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl gan gofnodi nad oeddynt wedi gweld unrhyw wendidau arwyddocaol yn y fframwaith cyffredinol. Dywedodd hefyd fod gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl drefniadau digonol yn eu lle i sicrhau effeithiolrwydd, effeithlonrwydd ac economi yn eu defnydd o adnoddau.

5.7 Yn ystod 2015-2016 cynhaliwyd ymgynghoriad ar effaith y newidiadau sydd i'w gwneud i fframwaith CIPFA-SOLACE ar arweiniad llywodraethu da yn y gwasanaeth Heddlu. Bydd y newidiadau hyn yn dod i rym yn 2016-17 a byddant yn ffurfio rhan o fframwaith llywodraethu'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl a datganiadau llywodraethu blynyddol a gyhoeddir yn y dyfodol.

6.0 MATERION LLYWODRAETHU ARWYDDOCAOL

6.1 Cynhaliodd AHEM nifer o arolygon fel rhan o'u rhaglen arolygu flynyddol. Caiff unrhyw faterion a godir eu riportio i'r Pwyllgor perthnasol o fewn yr Heddlu ac i'r Bwrdd Gweithredol Strategol. O'r adroddiadau a derfynwyd ni chodwyd unrhyw faterion arwyddocaol.

6.2 Yn y cynllun Ariannol Tymor Canolig dynodwyd bod angen torri £7.4miliwn o'r cyllidebau dros y tair blynedd nesaf. Bydd y Bwrdd Cynllunio Strategol yn parhau i ddarparu arweiniad wrth ddatblygu cynlluniau i ddod o hyd i'r arbedion hyn

7.0 CRYNODEB O SICRWYDD

7.1 Ni all unrhyw ddatganiad o reolaeth fewnol roi sicrwydd diamod na cheir colledion materol; bwriad y datganiad hwn yw rhoi sicrwydd rhesymol.

7.1.1 Fodd bynnag, ar sail adolygiad o'r ffynonellau o sicrwydd a nodwyd yn y datganiad hwn, rydym yn fodlon bod Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru wedi sefydlu systemau boddhaol o reolaeth fewnol sy'n hwyluso ymarferiad effeithiol ei swyddogaethau ac sydd hefyd yn ymwneud â rheoli risg.

Llofnodwyd:

Arfon Jones
Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Stephen Hughes
Prif Weithredwr y Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Kate Jackson
Prif Swyddog Cyllid y Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Atodiad 1

Datganiad Llywodraethu Blynyddol – Cynllun Gweithredu

Bydd y meysydd canlynol yn cael sylw yn 2016-2017:-

Partneriaethau a Threfniadau Cydweithio

Mae arnom ddyletswydd statudol i gydweithio â heddluoedd a chyrff sector cyhoeddus eraill ac wrth i hyn gynyddu bydd yn bwysig sicrhau bod trefniadau llywodraethu yn effeithiol ac yn addas i'r pwrpas a bod rheolaeth risg digonol wedi'i sefydlu cyn llunio unrhyw gytundebau newydd.

Mae'r Gwasanaeth Archwilio Mewnol wedi adolygu'r maes hwn ac wedi penderfynu bod angen cryfhau'r trefniadau. Mewn ymateb i'r adolygiad rydym wedi datblygu fframwaith ac arweiniad partneriaeth drafft gyda rheolaethau i gefnogi a chryfhau'r trefniadau llywodraethu blynyddol a rheolaeth risg. Mae hwn yn aros i gael ei gymeradwyo ar hyn o bryd ac fe ddisgwylir y bydd mewn lle erbyn dechrau 2016. Unwaith y bydd wedi cael ei roi ar waith bydd y weithred uchod yn cael ei chau.

Cyd-bwyllgor Archwilio:

Mae gan y Cyd-bwyllgor Archwilio rôl bwysig o ran asesu trefniadau llywodraethu'r ddwy gorfforaeth undyn. Yn dilyn llawer o gyfarfodydd cynhelir sesiwn friffio sy'n galluogi'r aelodau i ehangu eu gwybodaeth o feysydd penodol. Yn ychwanegol mae sesiwn hyfforddi ar y cyd wedi'i chynllunio ar gyfer yr hydref 2016 a fydd yn eu galluogi i gyfnewid arfer da gyda'u cyfoedion a chadw'u gwybodaeth am y datblygiadau diweddaraf yn gyfredol.

Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i Aelodau Comisiynydd Heddlu a Throseddu Gogledd Cymru

Rwyf wedi archwilio datganiadau cyfrifyddu a nodiadau cysylltiedig:

- Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru;
- Grŵp Heddlu Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru; a
- Chronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru.

am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2016 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau cyfrifyddu Comisiynydd Heddlu a Throseddu Gogledd Cymru yn cynnwys y Datganiad Symud Cronfeydd wrth Gefn, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian Parod.
Mae datganiadau cyfrifyddu Grŵp Comisiynydd Heddlu a Throseddu Gogledd Cymru yn cynnwys Datganiad Symud Cronfeydd wrth Gefn y Grŵp, Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp, Mantolen y Grŵp a Datganiad Llif Arian Parod y Grŵp.
Mae datganiadau cyfrifyddu Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru yn cynnwys Cyfrif y Gronfa a'r Datganiad Asedau Net.
Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2015-16 sy'n seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Priod gyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol ac Archwilydd Cyffredinol Cymru

Fel yr esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon a nodir ar dudalen 26, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiad cyfrifon, gan gynnwys datganiadau cyfrifyddu Grŵp Heddlu Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a datganiadau cyfrifyddu Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru, sy'n rhoi darlun gwir a theg.
Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon). Mae'r safonau hynny yn ei gwneud yn ofynnol i mi gydymffurfio â Safonau Moesegol y Bwrdd Arferion Archwilio ar gyfer Archwilwyr.

Cwmpas yr archwiliad o'r datganiadau cyfrifyddu

Mae a wnelo archwiliad â chael tystiolaeth am y symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig i roi sicrwydd rhesymol nad oes unrhyw gamddatganiadau perthnasol yn y datganiadau cyfrifyddu na'r nodiadau cysylltiedig, boed hynny drwy dwyll neu wall. Mae hyn yn cynnwys asesu'r canlynol: pa un a yw'r polisïau cyfrifyddu yn briodol i amgylchiadau Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Grŵp Heddlu Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru a pha un a ydynt wedi'u cymhwyso'n gyson a'u datgelu'n ddigonol; rhesymoldeb amcangyfrifon cyfrifyddu arwyddocaol a wnaed gan y swyddog ariannol cyfrifol a'r ffordd y cyflwynwyd y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig yn gyffredinol.
Yn ogystal, darllenaf yr holl wybodaeth ariannol ac anariannol yn y Rhagair Eglurhaol er mwyn nodi anghysondebau perthnasol â'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig archwiliedig a nodi unrhyw wybodaeth sy'n ymddangos fel petai'n berthnasol anghywir ar sail y wybodaeth a ddaeth i law wrth i mi gyflawni'r archwiliad neu sy'n berthnasol anghyson â'r wybodaeth honno. Os dof yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau perthnasol amlwg, ystyriaf y goblygiadau i'm hadroddiad.

Barn ar ddatganiadau cyfrifyddu Comisiynydd Heddlu a Throseddu Gogledd Cymru

Yn fy marn i, mae'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig:

- yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru ar 31 Mawrth 2016 a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2015-16.

Barn ar ddatganiadau cyfrifyddu Grŵp Heddlu Comisiynydd Heddlu a Throseddu Gogledd Cymru

Yn fy marn i, mae'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig:

- yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Grŵp Heddlu Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru ar 31 Mawrth 2016 a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2015-16.

Barn ar ddatganiadau cyfrifyddu Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru

Yn fy marn i, mae cyfrifon y gronfa bensiwn a'r nodiadau cysylltiedig:

- yn rhoi darlun gwir a theg o drafodion ariannol Cronfa Bensiwn Heddlu Gogledd Cymru yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2016 ac o swm a natur asedau a rhwymedigaethau'r gronfa ar y dyddiad hwnnw; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2015-16.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, mae'r wybodaeth a gynhwysir yn y Rhagair Eglurhaol yn gyson â'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu priodol;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad;
- nid yw'r Datganiad Llywodraethu yn adlewyrchu cydymffurfiaeth â'r canllawiau

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Ardystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru Grŵp a Cronfa Bensiwn Gogledd Cymru yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Dros ac ar ran
Huw Vaughan Thomas
Archwilydd Cyffredinol Cymru
27 Medi 2016

24 Hoel y Gadeirlan
Cardiff
CF11 9LJ

Mae cynhaliaeth a chywirdeb gwefan y Comisiynydd Heddlu yn gyfrifoldeb y Comisiynydd Heddlu; nid yw'r gwaith a wneir gan archwilwyr yn cynnwys ystyried y materion yma ac felly nid yw'r archwilwyr yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw newidiadau a allai fod wedi digwydd I'r datganiad ariannol ers iddynt gael eu cyflwyno gyntaf ar y wefan.

2014-2015 Gwir Wariant £000	Disgrifiad	2015-2016 Cyllideb Ddiwygiedig £000	2015-2016 Gwir Wariant £000
	Gwaith Adeiladu		
694	Pencadlys Rhanbarthol Wrecsam	2,245	630
0	Gorsaf Heddlu Canol Tref Wrecsam	55	56
53	Ail-leoli Gorsaf Cefn Mawr	0	0
0	Taliadau Cadw	5	0
159	Gwaith Cynaladwyedd	69	140
21	Ail-leoli Gorsaf Y Waun	0	0
31	Gorsaf Heddlu Newydd Llangefni	0	0
111	Dymchwel Adeilad Heddlu Prestatyn	64	33
49	Ail-leoli Y Fflint	43	11
319	Adnewyddu Llangollen	36	20
83	Uwchraddio’r Dalfeydd	26	0
71	Porthladd Caergybi	79	101
213	Ail-leoli/Adeiladu Cyfleuster newydd yn Llandudno	600	237
43	Ail-leoli Bethesda	0	4
0	Ail-leoli Pwllheli	52	0
60	Ail-leoli Nefyn	0	20
99	Cyfleusterau Hyfforddi’r Ganolfan Drylliau Tanio	213	179
0	Gwaith Adeiladu Tîm Amethyst SARC	115	97
0	Ail-leoli Tywyn	0	113
102	Canolfan y Gynghrair Drylliau Tanio	0	0
2,108	**Cyfanswm y Gwaith Adeiladu**	**3,602**	**1,641**
	Cerbydau'r Heddlu ac Offer Arall		
1,844	Prynu Cerbydau	2,524	2,385
108	Offer Camerâu Diogelwch (ariannwyd o grant)	0	0
35	Ramp Canolfan Gomisiynu	0	0
34	ARhCA ar draws yr Heddlu	0	0
0	Offer yn y Porthladdoedd	78	0
2,021	**Cyfanswm Cerbydau'r Heddlu ac Offer Arall**	**2,602**	**2,385**
	Offer Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu		
295	Cyfrifiaduron Newydd	300	56
18	Unedau Airwave Newydd	0	13
0	Uwchraddio a Chaledwedd CAD	0	27
0	Gwaith ar y Rhwydwaith	400	673
0	Diogelwch a Darpariaethau’r Ddeddf Gwahaniaethu ar sail Anabledd yn yr Ystafelloedd Cyfweld	300	0
233	Prosiect Digidol Cyfiawnder Troseddol	377	82
0	Cyswllt â’r Hofrennydd (Teledu’r Hofrennydd)	70	0
62	Technoleg Olrhain Cerbydau	0	0
0	Dyfeisiadau Amlddefnydd	400	70
35	Uwchraddio’r Offer Wrth Gefn	0	0
643	**Cyfanswm Offer Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu**	**1,847**	**921**
4,772	**Cyfanswm Gwariant Cyfalaf**	**8,051**	**4,947**

2014-2015 Gwir Wariant	Disgrifiad	2015-2016 Cyllideb Ddiwygiedig	2015-2016 Gwir Wariant
£000		£000	£000
	Ariannu'r Rhaglen Gyfalaf		
1,100	Grantiau Cyfalaf Cyffredinol Y Swyddfa Gartref	901	901
2,988	Cyfraniad Refeniw a Chronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	3,552	825
0	Derbyniadau Cyfalaf	2,179	1,652
684	Benthyciadau wedi'u Hariannu o Refeniw	1,419	1,569
4,772	**Cyfanswm**	**8,051**	**4,947**